C/2024/5451

2024.10.10.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉKNEK

Az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolója a 2023-as évre

(C/2024/5451)

TARTALOMJEGYZÉK

oldal

A BESZÁMOLÓ HITELESÍTÉSE 2

AZ EFA-FORRÁSOK VÉGREHAJTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA 3

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK 7

AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 9

AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 50

A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 51

AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 58

AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA 65

EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL 70

A BESZÁMOLÓ HITELESÍTÉSE

Az Európai Fejlesztési Alap 2023. évről szóló éves beszámolója a 11. Európai Fejlesztési Alap pénzügyi szabályzatának X. címével és a pénzügyi kimutatásokhoz fűzött megjegyzésekben ismertetett számviteli elvekkel, szabályokkal és módszerekkel összhangban készült.

Az Európai Fejlesztési Alap pénzügyi szabályzatának 18. cikkével összhangban felelősséget vállalok a 11. Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójának elkészítéséért és bemutatásáért.

Az engedélyezésre jogosult tisztviselő és az EBB valamennyi olyan adatot rendelkezésemre bocsátott – és garantálta azok megbízhatóságát –, amelyek az Európai Fejlesztési Alap eszközeit és kötelezettségeit, valamint költségvetésének végrehajtását bemutató beszámolók összeállításához szükségesek.

Kijelentem, hogy ezen adatok, valamint a beszámoló ellenjegyzéséhez általam szükségesnek ítélt ellenőrzések alapján megalapozott bizonyossággal rendelkezem arról, hogy a beszámoló minden lényegi szempontból megbízható és valós képet ad az Európai Fejlesztési Alap pénzügyi helyzetéről.

Rosa ALDEA BUSQUETS

számvitelért felelős tisztviselő

2024. június 19.

AZ EFA-FORRÁSOK VÉGREHAJTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA

1. HÁTTÉR

Az Európai Unió (a továbbiakban: az EU) számos fejlődő országgal ápol együttműködési kapcsolatot, amelynek fő célkitűzése az, hogy a kedvezményezett országoknak történő fejlesztési segély és technikai segítségnyújtás révén segítse a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődést, elsődlegesen abból a célból, hogy hosszú távon csökkentse és megszüntesse a szegénységet. E cél megvalósítása érdekében az EU a partnerországokkal közösen együttműködési stratégiát állít össze, és rendelkezésre bocsátja a stratégia megvalósításához szükséges pénzügyi forrásokat. Az európai uniós (a továbbiakban: uniós) fejlesztési együttműködési források három helyről származnak:

— az EU költségvetéséből,

— az Európai Fejlesztési Alapból,

— és az Európai Beruházási Banktól.

Az EFA nem kap uniós költségvetési forrást. Az EFA-t a Tanácsban ülésező tagállami képviselők belső megállapodása hozta létre, irányításáért egy külön bizottság felelős. Az EFA-forrásokból finanszírozott műveletek pénzügyi végrehajtásáért az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) felelős. Az Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: az EBB) a beruházási keretet kezeli.

Az EFA-t az egyes EFA-k alkotják. Az egyes EFA-k időtartama mintegy öt év, és mindegyikükre külön pénzügyi szabályzat vonatkozik, amely előírja külön pénzügyi kimutatások összeállítását. Továbbá e pénzügyi kimutatások aggregálása átfogó képet nyújt a Bizottság hatáskörébe tartozó források pénzügyi helyzetéről.

2021-ig, amikor is a 11. Európai Fejlesztési Alap a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2020. december 31-i hatálybalépésével a végső szakaszába ért, az Európai Fejlesztési Alap (a továbbiakban:EFA) az EU fő eszköze volt az afrikai, karibi és csendes-óceáni (a továbbiakban: AKCS) államokkal és a tengerentúli országokkal és területekkel (a továbbiakban: TOT) folytatott fejlesztési együttműködés támogatására. 2021-től azonban az AKCS-országokkal és a TOT-okkal folytatott uniós együttműködést az uniós költségvetésből finanszírozzák.

Az AKCS–EU partnerségi megállapodás keretében a beruházási keretet az EBB hozta létre és kezeli. A keret arra szolgál, hogy elsősorban – de nem kizárólag – magánberuházások finanszírozása révén támogassa a magánszektor fejlesztéseit az AKCS-államokban. A keret megújuló alap, így a hiteltörlesztéseket más műveletekre fordíthatják, azaz a keret önmegújító és pénzügyileg független. Mivel a beruházási keretet nem a Bizottság kezeli, a keret nem szerepel az éves beszámoló első részében, amely az EFA pénzügyi kimutatásait és a pénzügyi végrehajtásról szóló jelentést tartalmazza. A beruházási keret EBB által készített pénzügyi kimutatásai az éves beszámoló különálló II. részében szerepelnek annak érdekében, hogy teljes képet nyújtsunk az EFA keretében finanszírozott fejlesztési segélyekről.

2. AZ EFA FINANSZÍROZÁSA

A Tanács 2013. december 2-án elfogadta a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 1311/2013/EU rendeletet ([1]). Ezzel összefüggésben úgy döntöttek, hogy az AKCS-államokkal való földrajzi együttműködést nem integrálják az EU költségvetésébe, hanem továbbra is a kormányközi EFA keretében finanszírozzák.

Az EFA az EU költségvetésétől eltérően egy többéves jelleggel működő alap. Minden EFA egy rendszerint ötéves időszakra szóló átfogó alapot hoz létre a fejlesztési együttműködés megvalósításának céljával. Mivel a forrásokat többéves alapon bocsátják rendelkezésre, azok az EFA teljes időszakában felhasználhatók. A költségvetési évenkéntiség elvétől való eltérés a költségvetési beszámolóban is látszik, mivel az EFA-k végrehajtását azok teljes összegéhez mérik.

([1]) A Tanács 1311/2013/EU, Euratom rendelete (2013. december 2.) a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 347., 2013.12.20., 884. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1311/oj).

Az EFA forrásait az uniós tagállamok ad hoc hozzájárulásai jelentik. A tagállami képviselők megközelítőleg ötévente kormányközi konferencián találkoznak, ahol döntenek az alap teljes összegéről, és megvizsgálják a végrehajtást.

A Bizottság az uniós fejlesztési együttműködési politikának megfelelően kezeli az EFA-t. Mivel a tagállamok az uniós szakpolitikával párhuzamosan saját fejlesztési és segélypolitikát is folytatnak, e politikákat egyeztetniük kell az EU-val annak érdekében, hogy azok kiegészítsék egymást.

Az említett hozzájáruláson felül a tagállamok társfinanszírozási megállapodást is köthetnek az EFA-val, valamint önkéntes alapon egyéb pénzügyi hozzájárulást is fizethetnek az alapnak.

3. AZ EFA TEVÉKENYSÉGEI 2020. DECEMBER 31. UTÁN

Bár 2021-ben az összes szerződés és pénzügyi határozat lezárásával a 8. EFA hivatalosan lezárásra került, ez a lezárás nem tükröződött teljes mértékben a 2021. évi beszámolóban, mivel számos visszafizetési felszólítás, köztük peres ügyek még mindig függőben voltak. 2022. december 31-én az EFA nettó eszközállománya 180 millió EUR volt. A tőkét és a tartalékokat a 8. EFA halmozott veszteségeinek fedezésére használták fel, a fennmaradó egyenlegeket pedig a 9. EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat ([2]) 3. részének rendelkezéseivel összhangban átutalták a 9. EFA-ba.

A Bizottság jelenleg a 9. EFA lezárásán dolgozik. Jelenleg még 10 szerződés van folyamatban, amelyek elvben 2024-ben lejárnak. Ezek a 9. EFA keretében finanszírozott szerződések továbbra is aktívak, és a meghatározott határidőn belül végrehajtásra kerülnek, hozzájárulva a 9. EFA-hoz kapcsolódó tevékenységek és projektek véglegesítéséhez. A 9. EFA teljes lezárására csak akkor kerülhet sor, ha valamennyi szerződés lejár, továbbá a szerződések értékelése és ellenőrzése lezárult.

A 10. EFA lezárása jól halad: a szerződések 96,1 %-át már lezárták. A fennmaradók operatív és pénzügyi lezárása azonban időbe telik. A pénzügyi lezáráshoz el kell indítani és be kell fejezni valamennyi szükséges értékelést, ellenőrzést és visszafizettetést.

A 11. EFA a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2020. december 31-i hatálybalépésével a végső szakaszába lépett. Ez a záradék a kötelezettségvállalások zárónapját határozza meg, ami azt jelenti, hogy 2021-től az 11. EFA keretében nem lehet további finanszírozási megállapodásokat aláírni. A 11. Európai Fejlesztési Alap által finanszírozott, folyamatban lévő projektek végrehajtása azonban a teljes befejezésükig folytatódik.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó jelenlegi többéves pénzügyi kerettel összefüggésben az EU AKCS-országokkal folytatott együttműködése beépül a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa keretébe. Hasonlóképpen, a tengeren túli országokkal és területekkel folytatott együttműködés a tengerentúli társulási határozat hatálya alá tartozik. Ez azt jelenti, hogy míg az EFA-programokat 2021-ig az uniós tagállamok önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozták, 2021-től a fejlesztési programok finanszírozása az uniós költségvetésből történik. Ez azt is maga után vonja, hogy a fejlesztési programok finanszírozása az Európai Parlament engedélyétől függ, és hogy a tranzakcióknak ugyanúgy meg kell felelniük az uniós pénzügyi szabályozásnak, mint más uniós finanszírozási programoknak.

4. ÉV VÉGI JELENTÉSTÉTEL

4.1. ÉVES BESZÁMOLÓ

Az EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 18. cikke (3) bekezdésének megfelelően az EFA pénzügyi kimutatásai a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló eredményszemléletű számviteli szabályok alapján készülnek. A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályokat valamennyi uniós intézmény és szerv alkalmazza annak érdekében, hogy a számvitelre, az értékelésre és a beszámoló bemutatására vonatkozó egységes szabálykészlet kidolgozása révén megvalósuljon a pénzügyi kimutatások elkészítésével kapcsolatos folyamat harmonizációja. Ezen uniós számviteli szabályokat – tevékenységei egyedi jellegének szem előtt tartásával – az EFA-ra is alkalmazzák.

Az EFA éves beszámolójának elkészítésével a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjét bízzák meg, aki az EFA számvitelért felelős tisztviselője, és biztosítja, hogy az EFA éves beszámolója megbízható és valós képet nyújtson az EFA pénzügyi helyzetéről.

([2]) HL L 83., 2003.4.1., 27. o.

Az éves beszámoló az alábbiak szerint kerül bemutatásra:

I. rész: A Bizottság által kezelt pénzeszközök

i. Az EFA pénzügyi kimutatásai és magyarázó megjegyzések

ii. Az EFA-val összevont, külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapok pénzügyi kimutatásai

iii. Az EFA és a külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapok összevont pénzügyi beszámolója

iv. Jelentés az EFA pénzügyi végrehajtásáról

II. rész: Éves jelentés a végrehajtásról – az EBB által kezelt pénzeszközök

i. A beruházási keret pénzügyi kimutatásai

„Az EFA-val összevont, külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapok pénzügyi kimutatásai" szakasz az EFA keretében eddig létrehozott két alap pénzügyi kimutatásait tartalmazza: a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alapét (lásd: „A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap pénzügyi kimutatásai") és az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alapét (lásd: „Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap pénzügyi kimutatásai"). Ezen alapok különálló pénzügyi kimutatásainak elkészítése a Bizottság számvitelért felelős tisztviselőjének felelősségébe tartozik, külső könyvvizsgálatukat magánszektorbeli könyvvizsgáló végzi. A vagyonkezelői alapok ezen éves beszámolóban szereplő számai előzetes adatok.

Az EFA éves beszámolóját a Bizottságnak legkésőbb a mérleg fordulónapját követő év július 31-ig kell elfogadnia, majd mentesítés céljából be kell mutatnia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

5. ELLENŐRZÉS ÉS MENTESÍTÉS

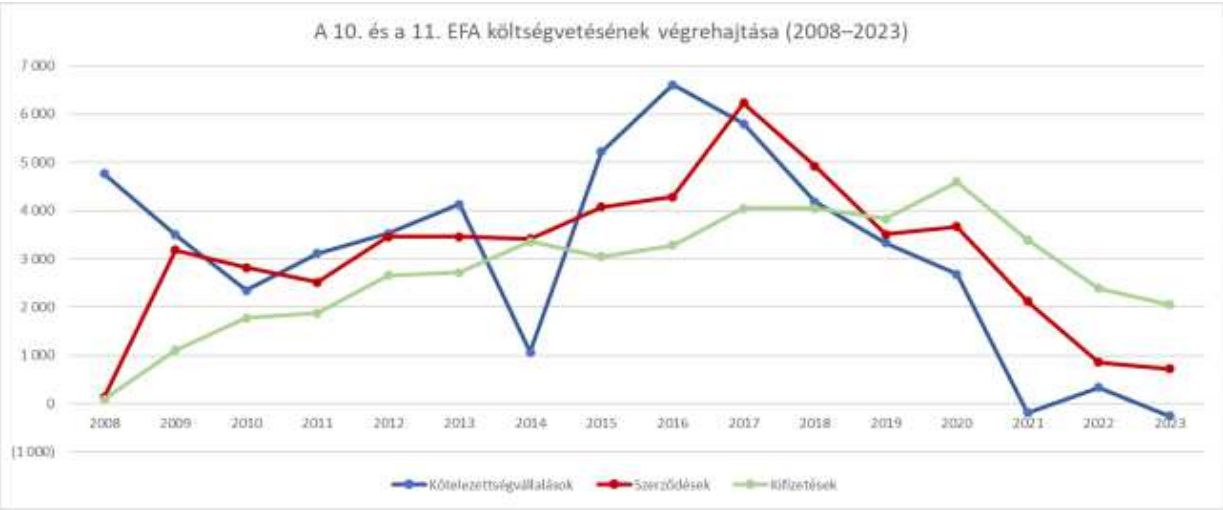
5.1. ELLENŐRZÉS

Az EFA éves beszámolóját az Európai Számvevőszék (a továbbiakban: a Számvevőszék) ellenőrzi külső ellenőrként. A Számvevőszék éves jelentést készít az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

5.2. MENTESÍTÉS

A mentesítés az EFA-források pénzügyi végrehajtásának az adott pénzügyi évre vonatkozó utolsó kontrollja. Ez azt jelenti, hogy az éves beszámoló ellenőrzését és véglegesítését, illetve a Tanács vonatkozó ajánlását követően az Európai Parlament dönt arról, hogy mentesíti-e a Bizottságot az EFA-források adott pénzügyi évi végrehajtására vonatkozó felelőssége alól. E döntése a beszámoló vizsgálatán, a Számvevőszék megbízhatósági nyilatkozattal ellátott éves jelentésén, a Bizottság kérdésekre adott válaszain és a további információkéréseken alapul.

A 2023. ÉVI PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS ÖSSZEFOGLALÓJA

* Nettó összeg, csak a 10. és 11. EFA

A költségvetés végrehajtása

2023-ban a 10. és 11. EFA keretében 720 millió EUR, illetve 2,053 millió EUR összegű egyedi kötelezettségvállalásra és nettó kifizetésre került sor. Az EFA bruttó kifizetéseinek teljes összege 2 103,48 millió EUR, ami a tagállamokkal közölt 2 000 millió EUR összegű célkitűzés 105,17 %-át teszi ki.

2022-ben a Tanács egyhangúlag úgy határozott, hogy a 10. és 11. EFA visszavont pénzeszközeiből 600 millió EUR-t újra felhasznál az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját követően az AKCS-államokban kialakult élelmezésbiztonsági válság és gazdasági sokk kezelésére irányuló intézkedések finanszírozására. A Bizottság már lekötötte ezt a 600 millió EUR-t, és 2022-ben 221 millió EUR-t, majd 2023-ban 87 millió EUR-t folyósított.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

— előfinanszírozás (lásd a 2.2. megjegyzést): 356 millió EUR összegű csökkenés nagyrészt amiatt, hogy kevesebb előleget fizettek ki. Ez a csökkenés főként annak tudható be, hogy 2021 óta csökkent az aláírt új szerződések száma. 2021-ben az új szerződések értéke 2 118 millió EUR volt, amely 2022-ben jelentős mértékben, 853 millió EUR-ra csökkent. 2023-ban az új szerződések értéke ezen a szinten maradt (860 millió EUR), mivel a Tanács úgy határozott, hogy a 10. és 11. EFA fel nem használt pénzeszközeit – Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújára válaszul – átirányítja az AKCS-országok támogatására;

— pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek (lásd a 2.5. megjegyzést): 426 millió EUR összegű csökkenés elsősorban az adományozók hozzájárulásainak a 2022. évi 2 500 millió EUR-ról a 2023. évi 1 800 millió EUR-ra csökkenése miatt;

— elhatárolt kiadások (lásd a 2.8. megjegyzést): 147 millió EUR összegű csökkenés az olyan, év végén nyitott szerződések számának csökkenése miatt, amelyekre vonatkozóan az év végéig nem validáltak költségtérítési igényt; és

— működési kiadások (lásd a 3.4. megjegyzést): a működési kiadások összesen 608 millió EUR összegű csökkenése, főként a programozható támogatásokkal, az AKCS-n belüli projektekkel és a vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulásokkal kapcsolatos kiadások csökkenése miatt. Ennek ellenére a sürgősségi segélyekkel kapcsolatos kiadások nőttek, mivel a 10. és 11. EFA visszavont pénzeszközeit újrafelhasználták annak érdekben, hogy leküzdjék az AKCS-országokban az Ukrajna elleni agressziós orosz háború kedvezőtlen hatásait.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK

TARTALOMJEGYZÉK

oldal

AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 9

AZ EFA MÉRLEGE 10

AZ EFA EREDMÉNYKIMUTATÁSA 11

AZ EFA CASH FLOW-KIMUTATÁSA 11

KIMUTATÁS AZ EFA NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY-VÁLTOZÁSAIRÓL 13

MÉRLEG EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN 13

EREDMÉNYKIMUTATÁS EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN 15

KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIRÓL EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN 16

MEGJEGYZÉSEK AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAIHOZ 19

AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 50

A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 51

MÉRLEG 55

EREDMÉNYKIMUTATÁS 56

CASH FLOW-KIMUTATÁS 57

AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI 58

MÉRLEG 62

EREDMÉNYKIMUTATÁS 63

CASH FLOW-KIMUTATÁS 64

AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA 65

ÖSSZEVONT MÉRLEG 66

ÖSSZEVONT EREDMÉNYKIMUTATÁS 67

ÖSSZEVONT CASH FLOW-KIMUTATÁS 67

ÖSSZEVONT KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIRÓL 69

EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL 70

AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ([3])

([3]) Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a következő táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

AZ EFA MÉRLEGE

millió EUR

	Megjegyzés	2023.12.31.	2022.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK			
Pénzügyi eszközök	2.1.	*87*	*67*
Előfinanszírozás	2.2.	*574*	*488*
A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulások	2.3.	*216*	*254*
Visszterhes követelések	2.4.	*5*	*7*
		883	**816**
FORGÓESZKÖZÖK			
Pénzügyi eszközök	2.1.	*3*	*3*
Előfinanszírozás	2.2.	*954*	*1 396*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	2.4.	*24*	*27*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2.5.	*601*	*1 027*
		1 583	**2 454**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		**2 466**	**3 270**
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Pénzügyi kötelezettségek	2.6.	*(5)*	*(7)*
		(5)	**(7)**
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Szállítói kötelezettségek	2.7.	*(391)*	*(426)*
Elhatárolt költségek	2.8.	*(984)*	*(1 131)*
		(1 375)	**(1 558)**
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		**(1 380)**	**(1 565)**
NETTÓ ESZKÖZÖK		**1 086**	**1 705**
FORRÁSOK ÉS TARTALÉKOK			
Aktív EFA-k lehívott tőkéje	2.9.	*54 566*	*65 100*
Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje	2.9.	*2 252*	*2 252*
Előző évek áthozott gazdasági eredménye		*(53 484)*	*(62 834)*
Az év gazdasági eredménye		*(2 249)*	*(2 813)*
NETTÓ ESZKÖZÖK		**1 086**	**1 705**

AZ EFA EREDMÉNYKIMUTATÁSA

millió EUR

	Megjegyzés	2023	2022
BEVÉTELEK			
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Behajtási tevékenységek	3.1.	*14*	*18*
		14	**18**
Visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Pénzügyi bevétel	3.2.	*9*	*2*
Egyéb bevétel	3.2.	*43*	*77*
		52	**80**
Összes bevétel		**65**	**98**
KIADÁSOK			
Egyéb jogalanyok által végrehajtott	3.3.	*(3)*	*(1)*
Támogatási eszközök	3.4.	*(2 181)*	*(2 789)*
Társfinanszírozási kiadások	3.5.	*(8)*	*4*
Finanszírozási költségek	3.6.	*(7)*	*(6)*
Egyéb kiadások	3.7.	*(116)*	*(119)*
Összes kiadás		**(2 315)**	**(2 911)**
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		**(2 249)**	**(2 813)**

AZ EFA CASH FLOW-KIMUTATÁSA

millió EUR

	Megjegyzés	2023	2022
Az év gazdasági eredménye		*(2 249)*	*(2 813)*
Működési tevékenységek			
Tőkenövekedés – hozzájárulások (nettó)		*1 630*	*2 458*
A vagyonkezelői alapokba fizetett hozzájárulások (növekedése)/csökkenése		*37*	*128*
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése		*356*	*239*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése		*4*	*5*
Céltartalékok növekedése/(csökkenése)		*2*	*1*
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)		*(3)*	*(1)*
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)		*(35)*	*(75)*
Passzív időbeli elhatárolások növekedése/(csökkenése)		*(148)*	*123*
Egyéb nem készpénzes mozgások		*–*	*–*

millió EUR

	Megjegyzés	2023	2022
Befektetési tevékenységek			
*Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem származtatott pénzügyi eszközök (növekedése)/csökkenése**		*(20)*	*(31)*
NETTÓ CASH FLOW		**(426)**	**34**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)		*(426)*	*34*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	2.5.	*1 027*	*994*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	2.5.	*601*	*1 027*

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

KIMUTATÁS AZ EFA NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY-VÁLTOZÁSAIRÓL

millió EUR

	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Valósérték-tartalék (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	–	**2 061**
Tőkenövekedés – hozzájárulások	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–		*2 457*
Az év gazdasági eredménye	–	–	–	*(2 813)*	–		*(2 813)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	–	**1 705**
Tőkenövekedés – hozzájárulások	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	–	–		*1 630*
8. EFA lezárása	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*	–		*(0)*
Az év gazdasági eredménye	–	–	–	*(2 249)*	–		*(2 249)*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	–	**1 086**

MÉRLEG EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

	Megjegy-zés	2023.12.31.					2022.12.31.				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK											
Pénzügyi eszközök	2.1.	–	–	*14*	*73*	*87*	–	–	*(1)*	*67*	*67*
Előfinanszírozás	2.2.	–	–	*447*	*127*	*574*	–	–	*221*	*267*	*488*
A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulások	2.3.	–	*31*	*9*	*176*	*216*	–	*31*	*9*	*213*	*254*
Visszterhes követelések	2.4.	–	–	–	*5*	*5*	–	–	–	*7*	*7*
		–	**31**	**470**	**381**	**883**	–	**31**	**229**	**555**	**816**
FORGÓESZKÖZÖK											
Pénzügyi eszközök	2.1.	–	–	–	*3*	*3*	–	–	–	*3*	*3*

millió EUR

	Megjegy-zés	2023.12.31.					2022.12.31.				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Előfinanszírozás	2.2.	–	*5*	*113*	*835*	*954*	–	*14*	*427*	*954*	*1 396*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	2.4.	–	–	*10*	*14*	*24*	–	–	*10*	*16*	*27*
Átvezetési számlák		–	*(200)*	*426*	*(226)*	–	*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	–
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2.5.	–	–	–	*601*	*601*	–	–	–	*1 027*	*1 027*
		–	**(195)**	**549**	**1 229**	**1 583**	**180**	**(355)**	**1 240**	**1 389**	**2 454**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		–	**(163)**	**1 020**	**1 610**	**2 466**	**180**	**(324)**	**1 469**	**1 945**	**3 270**
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK											
Pénzügyi kötelezettségek	2.6.	–	–	–	*(5)*	*(5)*	–	–	*(0)*	*(7)*	*(7)*
		–	–	–	**(5)**	**(5)**	–	–	**(0)**	**(7)**	**(7)**
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK						–					
Szállítói kötelezettségek	2.7.	–	–	*(63)*	*(328)*	*(391)*	–	*(0)*	*(34)*	*(391)*	*(426)*
Elhatárolt költségek	2.8.	–	–	*(129)*	*(855)*	*(984)*	–	*(7)*	*(119)*	*(1 006)*	*(1 131)*
		–	–	**(192)**	**(1 183)**	**(1 375)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 397)**	**(1 558)**
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		–	–	**(192)**	**(1 188)**	**(1 380)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 404)**	**(1 565)**
NETTÓ ESZKÖZÖK		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**
Aktív EFA-k lehívott tőkéje	2.9.	–	*10 442*	*20 834*	*23 290*	*54 566*	*12 164*	*10 450*	*20 960*	*21 527*	*65 100*
Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje	2.9.	–	*2 252*	–	–	*2 252*	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*
Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása	2.9.	–	*(509)*	*(120)*	*628*	–	*(2 513)*	*2 010*	*(38)*	*541*	–
Előző évek áthozott gazdasági eredménye		–	*(12 350)*	*(19 607)*	*(21 527)*	*(53 484)*	*(10 098)*	*(14 410)*	*(19 325)*	*(19 001)*	*(62 834)*

millió EUR

	Megjegy-zés	2023.12.31.					2022.12.31.				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Az év gazdasági eredménye		–	*1*	*(280)*	*(1 970)*	*(2 249)*	–	*(6)*	*(282)*	*(2 526)*	*(2 813)*
NETTÓ ESZKÖZÖK		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**

EREDMÉNYKIMUTATÁS EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

	Megjegy-zés	2023					2022				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
BEVÉTELEK											
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel											
Behajtási tevékenységek	3.1.	–	–	*2*	*12*	*14*	–	*(1)*	*(8)*	*28*	*18*
		–	–	**2**	**12**	**14**	–	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**
Visszterhes ügyletekből származó bevétel											
Pénzügyi bevétel	3.2.	–	–	*(1)*	*10*	*9*	–	–	*2*	*1*	*2*
Egyéb bevétel	3.2.	–	*2*	*4*	*37*	*43*	–	*3*	*8*	*66*	*77*
		–	**2**	**4**	**46**	**52**	–	**3**	**10**	**67**	**80**
Összes bevétel		–	**2**	**5**	**58**	**65**	–	**1**	**2**	**94**	**98**
KIADÁSOK											
Egyéb jogalanyok által végrehajtott	3.3.	–	–	–	*(3)*	*(3)*	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Támogatási eszközök	3.4.	–	*1*	*(276)*	*(1 906)*	*(2 181)*	–	*(5)*	*(295)*	*(2 489)*	*(2 789)*
Társfinanszírozási kiadások	3.5.	–	–	–	*(8)*	*(8)*	–	–	*22*	*(18)*	*4*
Finanszírozási költségek	3.6.	–	*1*	*(2)*	*(6)*	*(7)*	*1*	*2*	*(3)*	*(5)*	*(6)*

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

millió EUR

	Megjegy-zés	2023					2022				
		8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Egyéb kiadások	3.7.	–	*(3)*	*(8)*	*(106)*	*(116)*	–	*(5)*	*(8)*	*(107)*	*(119)*
Összes kiadás		–	**(1)**	**(286)**	**(2 028)**	**(2 315)**	**1**	**(7)**	**(284)**	**(2 620)**	**(2 911)**
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		–	**1**	**(280)**	**(1 970)**	**(2 249)**	**1**	**(6)**	**(282)**	**(2 526)**	**(2 813)**

KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIRÓL EFA-K SZERINTI BONTÁSBAN

millió EUR

8. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			–			*(1)*	*(1)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 513)**	**180**
8. EFA lezárása	*(12 164)*		*(12 164)*	*10 098*	*(627)*	*2 513*	*(180)*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	–	–	–	–	–	–	–

millió EUR

9. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**10 507**	**15**	**10 492**	**(14 410)**	**1 625**	**2 018**	**(274)**
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból		–	–				–
Átcsoportosítás a 10. EFA-ba/EFA-ból			–			*(8)*	*(8)*

millió EUR

9. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
Visszatérítés a tagállamoknak	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Az év gazdasági eredménye			–	*(6)*			*(6)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**
Tőkenövekedés – hozzájárulások		*(15)*	*15*				*15*
Átcsoportosítás a 10. és 11. EFA-ba/EFA-ból			–			*(4)*	*(4)*
Visszatérítés a tagállamoknak	*(22)*		*(22)*				*(22)*
8. EFA lezárása				*2 066*	*627*	*(2 514)*	*179*
Az év gazdasági eredménye			–	*1*		–	*1*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	**10 442**	–	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**

millió EUR

10. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**20 960**	–	**20 960**	**(19 324)**	**101**	**1 737**
Átcsoportosítás a 8. és 9. EFA-ba/EFA-ból			–		*9*	*9*
Átcsoportosítás a 11. EFA-ba/EFA-ból			–		*(148)*	*(148)*
Az év gazdasági eredménye			–	*(282)*		*(282)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**20 960**	–	**20 960**	**(19 606)**	**(38)**	**1 315**
Átcsoportosítás a 8. és 9. EFA-ba/EFA-ból			–		*6*	*6*
Átcsoportosítás a 11. EFA-ba/EFA-ból		–	–		*(87)*	*(87)*
Visszatérítés a tagállamoknak	*(126)*	–	*(126)*		–	*(126)*

millió EUR

10. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
Az év gazdasági eredménye		–	–	*(280)*	–	*(280)*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	**20 834**	–	**20 834**	**(19 886)**	**(120)**	**827**

millió EUR

11. EFA	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása (F)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)+(G)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**29 367**	**10 340**	**19 027**	**(19 002)**	–	**394**	**419**
Tőkenövekedés – hozzájárulások		*(2 500)*	*2 500*			*148*	*2 648*
Az év gazdasági eredménye			–	*(2 526)*		–	*(2 526)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	–	**541**	**541**
Tőkenövekedés – hozzájárulások		*(1 800)*	*1 800*			*87*	*1 887*
Visszatérítés a tagállamoknak	*(36)*		*(36)*				*(36)*
Az év gazdasági eredménye			–	*(1 970)*		–	*(1 970)*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	–	**628**	**422**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

MEGJEGYZÉSEK AZ EFA PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAIHOZ ([4])

([4]) Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

1. LÉNYEGES SZÁMVITELI POLITIKÁK

1.1. SZÁMVITELI ALAPELVEK

A pénzügyi kimutatások célja, hogy a gazdálkodó egység pénzügyi helyzetéről, teljesítményéről és cash flow-iról olyan információkat nyújtsanak, amelyek az érdekelt felek széles köre számára hasznosak.

A pénzügyi kimutatások elkészítésekor követendő átfogó megfontolások (illetve számviteli alapelvek) az 1 sz uniós számviteli szabályban („Pénzügyi kimutatások") kerültek meghatározásra (és megegyeznek az IPSAS 1 standardban bemutatottakkal): valós bemutatás, eredményszemlélet, folyamatosság, a bemutatás következetessége, lényegesség, összesítés, beszámítás és összehasonlító információk. A pénzügyi beszámolás minőségi jellemzői a relevancia, a valósághű bemutatás (megbízhatóság), az érthetőség, az időszerűség, az összehasonlíthatóság és az ellenőrizhetőség.

1.2. A BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉS ALAPJA

1.2.1. *Beszámolási időszak*

A pénzügyi kimutatásokat évente mutatják be. A számviteli év január 1-jétől december 31-ig tart.

1.2.2. *Alkalmazott pénznem és átváltási árfolyamok*

Az éves beszámolóban bemutatott számok euróban értendők, mivel az EU funkcionális pénzneme az euró. A devizaügyletek elszámolása az ügylet napján érvényes árfolyamok felhasználásával euróban történik. A devizaügyletek kiegyenlítéséből és a devizában denominált monetáris eszközök és kötelezettségek év végi árfolyamokra való átszámításából keletkező árfolyamnyereségeket vagy -veszteségeket az eredménykimutatás tartalmazza. Eltérő átszámítási szabályok érvényesek az ingatlanokra, gépekre és berendezésekre, valamint az immateriális javakra, amelyek megőrzik a beszerzés napján érvényes euróban kifejezett értéküket.

A devizában denominált monetáris eszközök és kötelezettségek év végi egyenlegeit az Európai Központi Bank (EKB) december 31-én érvényes átváltási árfolyamain számítják át euróra.

EUR átváltási árfolyamok

Pénznem	2023.12.31.	2022.12.31.	Pénznem	2023.12.31.	2022.12.31.
BGN	**1,9558**	1,9558	**PLN**	**4,3395**	4,6808
CZK	**24,724**	24,1160	**RON**	**4,9756**	4,9495
DKK	**7,4529**	7,4365	**SEK**	**11,096**	11,1218
GBP	**0,86905**	0,88693	**CHF**	**0,926**	0,9847
NOK	**11,2405**	10,5138	**JPY**	**156,33**	140,6600
HUF	**382,8**	400,8700	**USD**	**1,105**	1,0666

1.2.3. *Becslések alkalmazása*

Az IPSAS-sal és az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban a pénzügyi kimutatások szükségszerűen magukban foglalnak olyan becsléseken és feltételezéseken alapuló összegeket, amelyeket a vezetés a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb információk alapján állít fel. A jelentős becsült összegek közé tartoznak például – a teljesség igénye nélkül – a következők: a munkavállalói juttatásokra vonatkozó kötelezettségek, a követelésekkel kapcsolatos pénzügyi kockázat és a pénzügyi instrumentumokat érintő megjegyzésekben kimutatott összegek, az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése, a pénzügyi garanciaszerződések miatti kötelezettségek értékvesztése, az elhatárolt bevételek és kiadások, a céltartalékok, az immateriális javak és az ingatlanok, gépek, berendezések értékvesztésének mértéke, a készletek nettó realizálható értéke, a függő követelések és kötelezettségek. A tényleges eredmények eltérhetnek ezektől a becslésektől.

Az észszerű becslések a pénzügyi kimutatások elkészítésének elengedhetetlen részét képezik, és nem csökkentik azok megbízhatóságát. A körülmények változása, új információk felmerülése vagy a tapasztalatok bővülése miatt a becslések módosításra szorulhatnak. A becslések módosítása korábbi időszakokat nem érint, és nem hibakorrekció. A számviteli becslés változásának hatását a felmerülés időszakában többletként vagy hiányként kell megjeleníteni.

1.2.4. *Új és felülvizsgált uniós számviteli szabályok (EAR) alkalmazása*

Új uniós számviteli szabály, amely a 2023. január 1-jén vagy azt követően kezdődő éves időszakokra alkalmazandó

Nincs olyan új uniós számviteli szabály, amely a 2023. január 1-jén vagy azt követően kezdődő éves időszakokra vált alkalmazandóvá.

2023. december 31-ig elfogadott, de még nem alkalmazandó új uniós számviteli szabály

2023 során nem fogadtak el új uniós számviteli szabályt.

1.3. **MÉRLEG**

1.3.1. *Pénzügyi eszközök*

Besorolás a kezdeti megjelenítéskor

A pénzügyi instrumentumok besorolását a kezdeti megjelenítéskor határozzák meg. A kezelési modell és az eszköz szerződéses cash flow jellemzői alapján a pénzügyi eszközök három kategóriába sorolhatók: amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC), a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVNA) vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVSD).

i. *Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök*

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök olyan nem származtatott pénzügyi eszközök, amelyek megfelelnek az alábbi két feltételnek: 1. a gazdálkodó egység a szerződésből eredő cash flow-k beszedése céljából tartja őket; 2. meghatározott napokon vannak olyan szerződéses cash flow-k, amelyek kizárólag a tőke kifizetésére és a fennálló tőke utáni kamatfizetésre irányulnak.

Ez a kategória a következőket foglalja magában:

— pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek,

— hitelek (beleértve a három hónapnál hosszabb eredeti futamidejű lekötött betéteket is),

— visszterhes követelések.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök a forgóeszközök között szerepelnek, kivéve azokat, amelyek lejárata a beszámoló fordulónapjától számított 12 hónapnál hosszabb.

ii. *A nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök*

Ezek a nem származtatott pénzügyi eszközökhöz szerződésből eredő olyan cash flow-k kapcsolódnak, amelyek csak a tőkeösszeget és a fennálló tőke után járó kamatot testesítik meg. Emellett a kezelési modell szerint a pénzügyi eszközöket mind a szerződéses cash flow-k beszedése, mind pedig a pénzügyi eszközök értékesítése céljából tartják.

Az e kategóriába tartozó eszközök forgóeszköznek minősülnek, ha a beszámoló fordulónapját követő 12 hónapon belül várhatóan értékesítik őket.

A gazdálkodó egység az év végén nem rendelkezik ilyen eszközökkel.

iii. *Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök*

A gazdálkodó egység a származtatott termékeket és a tulajdonviszonyt megtestesítő befektetéseket eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként (FVSD) sorolja be, mivel a szerződéses cash flow-k nem csak a tőkeösszeget és a tőkekamatokat testesítik meg.

Emellett a gazdálkodó egység az általa birtokolt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat FVSD-ként sorolja be, mivel a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok portfólióit a portfólió valós értéke alapján kezelik és értékelik.

Az e kategóriába tartozó eszközök forgóeszköznek minősülnek, ha a beszámoló fordulónapját követő 12 hónapon belül várhatóan értékesítik őket.

Kezdeti megjelenítés és értékelés

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök vásárlását az ügyletkötés napján jelenítik meg – vagyis azon a napon, amikor a gazdálkodó egység kötelezettséget vállal az eszköz megvásárlására. A pénzeszköz-egyenértékeseket a pénzeszköz pénzügyi intézménynél való elhelyezésekor, a hiteleket pedig a hitelfelvevőnek való folyósításkor jelenítik meg.

A pénzügyi instrumentumok kezdeti értékelése valós értéken történik. A nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetében a kezdeti megjelenítéskori valós értékhez hozzáadják az ügyleti költségeket. Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként nyilvántartott pénzügyi eszközök ügyleti költségeit az eredménykimutatásban számolják el.

A pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéskori valós értéke általában az ügyleti ár, kivéve, ha az ügyletet nem a szokásos piaci áron kötik, vagyis az alkalmazott ár nem szokásos piaci ár, illetve közpolitikai célokból névleges ellenérték. Ebben az esetben a pénzügyi instrumentum valós értéke és az ügyleti ár közötti különbség olyan nem visszterhes komponens, amelyet az eredménykimutatásban ráfordításként jelenítenek meg. Ilyenkor a pénzügyi eszköz valós értéke egy közvetlenül egyenértékű instrumentum aktuális piaci tranzakcióiból származik. Ha az instrumentumnak nincs aktív piaca, akkor a valós értéket olyan értékelési technikával kell származtatni, amely a megfigyelhető piacokról rendelkezésre álló adatokat használja fel.

Későbbi értékelés

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközöket a későbbiekben az effektívkamatláb-módszer alkalmazásával amortizált bekerülési értéken értékelik.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a későbbiekben valós értéken mutatják ki. A valós érték változásaiból eredő nyereségek és veszteségek (beleértve a devizaátváltásból és a kapott kamatokból származókat is) az eredménykimutatásban szerepelnek abban az időszakban, amelyben felmerültek.

Valós érték a későbbi értékeléskor

Az aktív piacokon jegyzett befektetések valós értékei az aktuális vételi áron alapulnak. Az EU a nem aktív piacú pénzügyi eszközök (valamint a tőzsdén nem jegyzett értékpapírok és a tőzsdén kívüli derivatívák) esetében értékelési technika alkalmazásával állapítja meg a valós értéket. Ilyen technika a szokásos piaci feltételek szerint lebonyolított legutóbbi ügyletek felhasználása, a lényegében megegyező egyéb instrumentumok alapul vétele, a diszkontált cash flow-elemzés, az opciós árazási modellek és a piaci résztvevők által általában alkalmazott egyéb értékelési technikák.

A kockázatitőke-alapokban lévő, aktív piacon jegyzett piaci árral nem rendelkező befektetések értékelése az elszámolható nettó eszközértéken történik, amelyet valós értékükkel egyenlőnek tekintenek.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

Az EU az amortizált bekerülési értéken és a nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök várható hitelezési veszteségeinek értékvesztés miatti veszteségét jeleníti meg és méri.

A várható hitelezési veszteség (ECL) a szerződéses cash flow-k és az EU által várt cash flow-k közötti különbség jelenértéke. A várható hitelezési veszteség olyan észszerű és indokolható információkat tartalmaz, amelyek a beszámolás fordulónapján aránytalanul magas költség vagy erőfeszítés nélkül állnak rendelkezésre.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök könyv szerinti értékét csökkentik az értékvesztés miatti veszteség összegével, amelyet az eredménykimutatásban jelenítenek meg. Ha egy későbbi időszakban az értékvesztés miatti veszteség összege csökken, a korábban elszámolt értékvesztés miatti veszteséget az eredménykimutatásban vissza kell írni.

a) *Követelések*

A gazdálkodó egység az értékvesztés miatti veszteséget a teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség összegén méri gyakorlati megoldások (pl. céltartalékmátrix) alkalmazásával.

b) *Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek*

A gazdálkodó egység folyószámlákon és legfeljebb 3 hónapos lekötött betétekben lévő pénzeszközökkel és pénzeszköz-egyenértékesekkel rendelkezik. A készpénzt nagyon magas hitelminősítésű, így nagyon alacsony nemteljesítési valószínűséggel rendelkező bankokban tartja. Tekintettel a rövid futamidőre és az alacsony nemteljesítési valószínűségre, a pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó várható hitelezési veszteségek elhanyagolhatók. Ennek eredményeként a pénzeszköz-egyenértékesekre értékvesztést nem számolnak el.

c) *Hitelek*

A várható hitelezési veszteség értékelésére háromlépcsős modell szolgál, amely figyelembe veszi a pénzügyi eszköz élettartama alatti, valószínűség szerint súlyozott nemteljesítési eseményeket és a hitelkockázatnak a pénzügyi eszköz létrehozása óta bekövetkezett alakulását. Hitelek esetében az eszköz létrehozásának dátuma a visszavonhatatlan hitelnyújtási elkötelezettség időpontja.

Ha a hitelkockázat az eszköz létrehozása óta nem növekszik jelentősen (1. szakasz), az értékvesztés miatti veszteség a beszámoló fordulónapjától számított 12 hónap lehetséges nemteljesítési eseményei miatt várható hitelezési veszteség („12 hónapos várható hitelezési veszteség”). Ha a hitelkockázat a keletkeztetés óta jelentősen nő (2. szakasz), vagy ha objektív bizonyíték van a hitel értékvesztésére (3. szakasz), az értékvesztés miatti veszteség megegyezik a pénzügyi eszköz teljes élettartama alatt bekövetkező lehetséges nemteljesítési eseményekből eredő várható hitelezési veszteséggel (a továbbiakban: teljes élettartam alatt várható hitelezési veszteség).

Kivezetés

A pénzügyi instrumentumok kivezetésre kerülnek, ha a befektetések cash flow-ihoz való jogok lejártak vagy a gazdálkodó egység a tulajdonjoggal járó valamennyi kockázatot és előnyt lényegileg átadta. Az eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékesítését az üzletkötés időpontjában jelenítik meg.

1.3.2. *Előfinanszírozási összegek*

Az előfinanszírozás olyan kifizetés, amelynek célja, hogy pénzelőleget (pénztárkészletet) biztosítson a kedvezményezettnek. Az előfinanszírozást az egyedi szerződésben, határozatban, megállapodásban vagy alap-jogiaktusban meghatározott időszak során több kifizetésre is fel lehet osztani. Az előleget vagy pénztárkészletet a megállapodásban rögzített időszak során fel kell használni arra a célra, amire nyújtották, vagy vissza kell fizetni. Amennyiben a kedvezményezetteknél nem merülnek fel elszámolható kiadások, vissza kell fizetniük az előfinanszírozást. Így, mivel a szervezet megtartja az előfinanszírozás feletti ellenőrzést, és jogosult a nem elszámolható rész visszatérítésére, az összeg kimutatása az eszközök között szerepel.

Az előfinanszírozás kezdetben akkor jelenik meg a mérlegben, amikor a kedvezményezett hozzájut a pénzeszközhöz. A feltüntetett összeg az átadás során kapott ellenérték. A későbbi időszakokban az előfinanszírozás értéke megfelel a mérlegben kezdetben megjelenített összeg(ek)nek, csökkentve az időszak során felmerült elszámolható költségekkel (adott esetben ideértve a becsült összegeket is).

1.3.3. *Követelések és behajtható követelések*

Az uniós számviteli szabályok alapján külön kell kimutatni a visszterhes és a nem visszterhes ügyleteket. A két kategória megkülönböztetésének alapja, hogy „követelés” alatt a visszterhes ügyletek miatti követeléseket értjük, míg a nem visszterhes ügyletek esetében, vagyis amikor az Unió más szervezettől úgy kap valamilyen értéket, hogy azért cserébe közvetlenül valamilyen hasonló értéket adna, a „behajtható követelés” az elfogadott terminológia (pl. a saját erőforrások vonatkozásában a tagállamoktól behajtható követelések).

A visszterhes ügyletekből származó követelések megfelelnek a pénzügyi eszközök fogalommeghatározásának. A gazdálkodó egység az ilyen követeléseket amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközként sorolta be, és ennek megfelelően értékelte.

A nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követeléseket az értékvesztési leírásokkal csökkentett, az akvizíció időpontjában érvényes valós értéken tartják nyilván. Értékvesztési leírásra akkor kerül sor, ha objektív bizonyítékok vannak arra nézve, hogy a gazdálkodó egység nem fogja tudni beszedni a behajtható követelések eredeti feltételei szerint esedékes valamennyi összeget. A leírás összege az eszköz könyv szerinti értéke és a megtérülő érték közötti különbözetnek felel meg. A leírás összegét az eredménykimutatásban jelenítik meg.

1.3.4. *Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek*

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök, amelyek magukban foglalják a készpénzt, a bankoknál elhelyezett látra szóló és felmondásos betéteket, valamint a három hónapos vagy annál rövidebb eredeti lejárattal rendelkező rövid lejáratú, magas likviditású egyéb befektetéseket.

1.3.5. *Szállítói kötelezettségek*

A szállítói kötelezettségek között szerepelnek mind a visszterhes ügyletekkel, például áru- és szolgáltatás-vásárlásokkal kapcsolatos összegek, mind a nem visszterhes ügyletekkel, például a kedvezményezettek által benyújtott költségtérítési igényekkel, a vissza nem térítendő támogatásokkal vagy más uniós finanszírozással, illetve a kapott előfinanszírozással kapcsolatos összegek (lásd az **1.4.1.** megjegyzést).

Amennyiben a kedvezményezettek vissza nem térítendő támogatást vagy más finanszírozást kapnak, a költségtérítési igények beérkezésekor az igényelt összeget szállítói kötelezettségként számolják el. A szállítói kötelezettségeket az elszámolható költségek ellenőrzése és elfogadása után az elfogadott és elszámolható összegen értékelik.

Az áru- és szolgáltatás-beszerzésből keletkező szállítói kötelezettségek megjelenítése az eredeti összegről szóló számla beérkezésekor történik. A megfelelő kiadásokat a készletek vagy szolgáltatások leszállításakor és a gazdálkodó egység általi átvételekor könyvelik rá a számlákra.

1.3.6. *Pénzügyi kötelezettségek*

A pénzügyi kötelezettségek az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek vagy a pénzügyi garanciaszerződésből eredő kötelezettségek közé sorolandók.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségeket kezdetben valós értéken jelenítik meg a felmerült ügyleti költségekkel együtt, majd később az effektívkamatláb-módszer alkalmazásával amortizált bekerülési értéken tartják nyilván. A pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból akkor és csak akkor kerülnek kivezetésre, ha a kötelem mentesítésre, elengedésre, törlésre kerül vagy lejár.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek magukban foglalják a negatív valós értékű származtatott eszközöket is. Amennyiben a garanciaszerződés előírja, hogy a gazdálkodó egység a pénzügyi instrumentumok áraiban vagy a devizaárfolyamokban bekövetkező változásokra reagálva kifizetéseket teljesítsen, a garanciaszerződés származtatott ügylet. Számviteli elszámolásuk ugyanúgy történik, mint az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök elszámolása.

A gazdálkodó egység akkor hoz létre pénzügyi garanciaszerződést, amikor olyan szerződést köt, amely meghatározott fizetések teljesítését írja elő a garanciabirtokos abból adódó veszteségének megtérítésére, hogy egy meghatározott adós esedékességkor nem fizet az adósságinstrumentum eredeti vagy módosított feltételeivel összhangban. A pénzügyi garanciaszerződéseket kezdetben valós értéken jelenítik meg.

Az ezt követő értékelés a pénzügyi garanciából eredő hitelkockázati kitettség alakulásától függ. Ha a hitelkockázat nem növekszik jelentősen (1. szakasz), akkor a pénzügyi garanciakötelezettségek értéke az az összeg, amely a 12 havi várható hitelezési veszteség összege és az eredetileg megjelenített – adott esetben a halmozott amortizációval csökkentett – összeg közül a nagyobb. Ha a hitelkockázat jelentősen növekszik (2. szakasz), akkor a pénzügyi garanciakötelezettségek értéke az az összeg, amely a teljes élettartam alatti várható hitelezési veszteség összege és az eredetileg megjelenített – adott esetben a halmozott amortizációval csökkentett – összeg közül a nagyobb.

A pénzügyi kötelezettségek a mérleg fordulónapját követő 12 hónapon belüli lejárattal rendelkezők kivételével a hosszú lejáratú kötelezettségek között szerepelnek. A pénzügyi garanciaszerződéseket rövid lejáratú kötelezettségként kell besorolni, kivéve, ha a gazdálkodó egységnek feltétel nélküli joga van a kötelezettség rendezésének a beszámolási fordulónapot követő legalább tizenkét hónapra történő elhalasztására.

1.3.7. *Időbeli elhatárolás*

A gazdasági eseményeket és ügyleteket abban az időszakban jelenítik meg a pénzügyi kimutatásokban, amelyhez kapcsolódnak. Az év végén elhatárolt bevételt jelenítenek meg a pénzügyi kimutatásokban, ha a gazdálkodó egység még nem bocsátott ki számlát, de a kapcsolódó szolgáltatás nyújtása vagy a kapcsolódó áru leszállítása már megtörtént, vagy azt szerződéses megállapodás írja elő. Az év végén továbbá, ha egy számlát kiküldtek, de a szolgáltatásnyújtásra vagy a készletek szállítására még nem került sor, a bevételt elhatárolják, és a következő számviteli időszakban jelenítik meg.

A kiadásokat szintén abban az időszakban számolják el, amelyikhez kapcsolódnak. A számviteli időszak végén az elhatárolt kiadásokat az adott időszakban esedékes átutalási kötelezettség becsült összege alapján jelenítik meg. Az elhatárolt kiadások kiszámítása a Bizottság által kiadott részletes működési és gyakorlati iránymutatásnak megfelelően történik. Ennek célja annak biztosítása, hogy a pénzügyi kimutatások valós és megbízható képet nyújtsanak az általuk bemutatni kívánt gazdasági és egyéb jelenségekről. Hasonlóképpen, ha még teljesítetlen szolgáltatások vagy még le nem szállított áruk tekintetében előlegfizetésre kerül sor, a kiadást elhatárolják és a következő számviteli időszakban jelenítik meg.

1.4. **EREDMÉNYKIMUTATÁS**

1.4.1. *Bevételek*

A bevételek a gazdálkodó egység által kapott vagy követelt gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál bruttó beáramlásait foglalják magukba, és a nettó eszközök tulajdonosi hozzájárulástól eltérő növekményeinek minősülnek.

Az alapul szolgáló ügyletek jellegétől függően az eredménykimutatás megkülönbözteti a következő bevételtípusokat:

Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel

A nem visszterhes ügyletekből származó bevételek az adók és a transzferek, mivel esetükben az átadó anélkül biztosít erőforrásokat a fogadó szervezet részére, hogy az –közvetlenül – megközelítőleg egyenértékű ellenszolgáltatást teljesítene. A transzfer a nem visszterhes ügyletekből származó jövőbeni gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál beáramlása, amely nem adó. Az uniós gazdálkodó egységek esetében a transzferek többnyire a Bizottságtól kapott pénzeszközöket foglalják magukban (pl. kiegyenlítő támogatás a hagyományos ügynökségeknek, működési támogatás a hozzájárulási megállapodásokhoz).

A gazdálkodó egység a transzferek tekintetében akkor jelenít meg eszközt, ha egy múltbeli esemény (a transzfer) következtében olyan erőforrások felett szerez ellenőrzést, amelyek révén várhatóan jövőbeni gazdasági haszonra vagy szolgáltatáspotenciálra tesz szert, és ha a valós érték megbízhatóan mérhető. Ha az erőforrások nem visszterhes ügyletből való beáramlását eszközként (például pénzeszközként) jelenítik meg, akkor azt bevételként is megjelenítik, kivéve ha a gazdálkodó egység az adott transzfer tekintetében olyan meglévő kötelemmel (feltétellel) rendelkezik, amelyet teljesítenie kell ahhoz, hogy a bevételt megjeleníthesse. A feltétel teljesítéséig a bevételt elhatárolják, és kötelezettségként jelenítik meg.

Visszterhes ügyletekből származó bevétel

Az áru- és szolgáltatásértékesítésekből származó bevételek megjelenítésére akkor kerül sor, amikor az áruk tulajdonjogával járó lényeges kockázatok és hasznok átszállnak a vásárlóra. A szolgáltatásnyújtást tartalmazó ügyletek bevételeit az ügyletnek a beszámoló fordulónapján érvényes teljesítési foka függvényében jelenítik meg.

a) *Kamatbevételek és kamatráfordítások*

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek kamatbevételeit és kamatráfordításait az effektívkamatláb-módszer használatával az eredménykimutatásban jelenítik meg. Ezzel a módszerrel számítják ki a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értékét, valamint ezzel a módszerrel osztják fel a kamatbevételeket, illetve kamatráfordításokat a megfelelő időszakban.

b) *Osztalékbevételek*

Az osztalékból és hasonló felosztásokból származó bevétel elszámolása akkor történik, amikor a kifizetéshez való jog keletkezik.

c) *Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök bevételei és ráfordításai*

Az e pénzügyi eszközökből származó valósérték-nyereség (bevételek) és valósérték-veszteség (ráfordítások), beleértve a devizaátváltásból származó valósérték-nyereséget (bevételt) és valósérték-veszteséget (ráfordítást) is. A kamatozó pénzügyi eszközök esetében a kamatok is ide tartoznak.

d) *Pénzügyi garanciaszerződésekből származó bevételek*

A pénzügyi garanciaszerződésekből származó bevételt (garanciadíj) arra az időszakra számolják el, amikor a gazdálkodó egység készen áll arra, hogy a pénzügyi garanciaszerződés tulajdonosát az esetlegesen elszenvedett hitelezési veszteségért kártalanítsa.

1.4.2. *Kiadások*

A kiadások a gazdasági haszonnak vagy a szolgáltatáspotenciálnak a beszámolási időszakban bekövetkező olyan csökkenései, amelyek eszközök kiáramlásában vagy felhasználásában vagy kötelezettségek felmerülésében nyilvánulnak meg, és a nettó eszközök csökkenéséhez vezetnek. Ide értendők mind a visszterhes ügyletekből, mind a nem visszterhes ügyletekből származó kiadások.

Az áru- és szolgáltatásvásárlásokkal kapcsolatos visszterhes ügyletekből származó kiadások megjelenítésére a készletek leszállításakor és a gazdálkodó egység általi átvételekor kerül sor. Értékelésük az eredeti számla szerinti értéken történik. Az időszakban igénybe vett, de még leszámlázatlan – vagy el nem fogadott számlával rendelkező – szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadásokat a mérlegfordulónapon az eredménykimutatásban számolják el.

A nem visszterhes ügyletekből származó kiadások a kedvezményezetteknek nyújtott transzferekkel kapcsolatosak, és három típusba sorolhatók: jogosultságok, megállapodás szerinti transzferek, valamint diszkrecionális támogatások, hozzájárulások és adományok. A transzfereket abban az időszakban számolják el kiadásként, amelyben a transzfert keletkeztető események bekövetkeztek, amennyiben az ilyen jellegű transzfert rendelet engedélyezi, vagy a transzfer engedélyezéséről megállapodást írtak alá; a kedvezményezett teljesíti az esetleges jogosultsági kritériumokat; és amennyiben az összegre észszerű becslés adható.

Amennyiben kifizetési kérelem, illetve költségtérítési igény érkezik be, és az megfelel az elszámolási kritériumoknak, úgy azt kiadásként számolják el az elszámolható összegre nézve. Év végén megbecsülik és elhatárolt kiadásként számolják el azokat a felmerült elszámolható kiadásokat, amelyek a kedvezményezettek részére esedékesek, de amelyeket még nem jelentettek.

1.5. **FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK**

1.5.1. *Függő követelések*

A függő követelés olyan lehetséges követelés, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni. Függő követelés megjelenítésére akkor kerül sor, amikor gazdasági haszon vagy szolgáltatáspotenciál beáramlása valószínűsíthető.

1.5.2. *Függő kötelezettségek*

A függő kötelezettség vagy egy olyan lehetséges kötelem, amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni; vagy olyan meglévő kötelem, amely esetében nem valószínű, hogy gazdasági hasznokat vagy szolgáltatáspotenciált megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség a kötelezettség rendezéséhez.

Függő kötelezettség áll elő abban a ritka esetben is, ha meglévő kötelem áll fenn, de annak összegét nem lehet elegendő megbízhatósággal értékelni.

A függő kötelezettségek nem kerülnek be a beszámolókba. Megjelenítésükre akkor kerül sor, ha a gazdasági hasznot vagy szolgáltatáspotenciált megtestesítő források kiáramlásának lehetősége nem csupán távoli.

1.6. **TŐKE**

Az EFA-tagállamok az EFA-programok végrehajtása érdekében hozzájárulást fizetnek az Alapba, az egyes EFA-k belső megállapodásában meghatározottak szerint. Az alkalmazandó jogalap szerint a tőkebefizetési felhívásokról, azaz az adott N. évre vonatkozó finanszírozási kérelmekről az N–1. évben tanácsi határozat születik, a kapott források pedig egyértelműen meghatározott jövőbeli időszakokhoz vannak rendelve.

A hozzájárulások megfelelnek a tulajdonosi hozzájárulás kritériumainak (EAR 1), ezért tőkeként kezelendők az EFA pénzügyi kimutatásaiban. A tőke az EFA-tagállamoktól befolyó hozzájárulások teljes összegét jelenti. Mivel a le nem hívott tőkét nyíltan levonják a teljes tőkéből (lásd a nettó eszközök változásait feltüntető kimutatást), a mérlegben csak a lehívott tőke jelenik meg.

Mivel a megállapodás szerinti hozzájárulások meghatározott beszámolási időszakokhoz vannak rendelve, és az EFA-nak az EFA-tagállamokkal szembeni jogos igénye csak ezekben az időszakokban merül fel, az előlegként kapott összegeket elhatárolt tőke-hozzájárulásként számolják el a kötelezettségek között, nem pedig lehívott tőkeként.

1.7. **TÁRSFINANSZÍROZÁS**

A kapott társfinanszírozási hozzájárulások bizonyos feltételek mellett nem visszterhes ügyletből származó bevételnek minősülnek, és a tagállamokkal, a harmadik országokkal és más szervezetekkel szembeni szállítói kötelezettségként kerülnek bemutatásra. Az EFA-nak a hozzájárulásokat arra kell használnia, hogy harmadik feleknek szolgáltatásokat nyújtson, különben vissza kell térítenie az eszközöket (vagyis a kapott hozzájárulásokat). A társfinanszírozási megállapodásokkal kapcsolatban fennálló szállítói kötelezettségek a kapott társfinanszírozási hozzájárulások és a projektnél felmerült kiadások különbségét jelentik. A nettó eszközértékre gyakorolt hatás nulla.

A társfinanszírozási projektekkel kapcsolatos kiadásokat felmerülésükkor jelenítik meg. A hozzájárulások ennek megfelelő összegét működési bevételként jelenítik meg, így az év gazdasági eredményére gyakorolt hatás nulla.

2. MEGJEGYZÉSEK A MÉRLEGHEZ

ESZKÖZÖK

2.1. PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Pénzügyi eszköz bármely eszköz, amely:

a) pénzeszköz;

b) egy másik gazdálkodó egység tőkeinstrumentuma;

c) szerződésen alapuló jog: pénzeszköz vagy egyéb pénzügyi eszköz átvételére egy másik gazdálkodó egységtől; vagy pénzügyi eszközök vagy pénzügyi kötelezettségek cseréjére egy másik egységgel, potenciálisan kedvező feltételek mellett; vagy

d) olyan szerződés, amely a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumaiban teljesül vagy teljesíthető.

A pénzügyi eszközök a következő kategóriákba sorolhatók:„amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök", „az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök" vagy „nettó eszközökkel/saját tőkével szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök". A pénzügyi instrumentumok besorolását a kezdeti megjelenítés időpontjában határozzák meg, és minden egyes mérlegfordulónapkor felülvizsgálják.

Az EFA pénzügyi eszközei az FVSD szerinti alábbi pénzügyi eszközök és kölcsönök:

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Hosszú lejáratú		
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	*70*	*61*
Hitelek	*16*	*5*
	87	**67**
Rövid lejáratú		
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	*3*	*3*
	3	**3**
Összesen	**89**	**69**

Az FVSD szerint értékelt 70 millió EUR összegű pénzügyi eszközök a következő területeken eszközölt, tulajdonviszonyt megtestesítő befektetésekhez kapcsolódnak:

— megújuló, fenntartható energia a Climate Investor One, az ElectriFI és a GEEREF révén,

— a mezőgazdasági kistermelők és a vidéki kis- és középvállalkozások inkluzív finanszírozásának előmozdítása az ABC FUND-on keresztül,

— az Ugandán belüli pénzügyi kirekesztés felszámolása az aBi Finance-en keresztül, és

— munkahelyteremtés és fenntartható növekedés kialakítása Afrikában a Boost Africa kezdeményezésen keresztül.

A 16 millió EUR összegben nyújtott hosszú lejáratú kölcsönök két fő területet érintenek: fenntartható mezőgazdaság az AgriFI eszközön keresztül, valamint a villamos energiához való hozzáférés és a fenntartható energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés az ElectriFI beruházási eszközön keresztül.

A „Rövid lejáratú pénzügyi eszközök" megnevezés alatt szereplő 3 millió EUR teljes egészében a – feltörekvő piacokon, különösen a szubszaharai Afrikában a villamos energiához való hozzáférésre és a fenntartható energiaforrásokból történő villamosenergia-termelésre összpontosító, korai szakaszban lévő és kis méretű projektek finanszírozására szolgáló – ElectriFI pénzügyi eszköz keretében végrehajtott, tulajdonviszonyt megtestesítő befektetésekhez kapcsolódik.

2.2. **ELŐFINANSZÍROZÁS**

Számos szerződés rendelkezik az elvégzendő munkálatok, az áruszállítás, illetve a szolgáltatásnyújtás megkezdése előtti előlegfizetésről. Némely esetben a szerződések szerinti fizetési ütemezés az előrehaladási jelentéseken alapuló ütemes kifizetéseket írja elő. Az előfinanszírozást általában a projekt végrehajtásának színhelyéül szolgáló ország vagy terület pénznemében folyósítják.

Azt, hogy az előfinanszírozás rövid vagy hosszú lejáratú előfinanszírozásként kerül-e kimutatásra, a felhasználásának ütemezése határozza meg. A felhasználást a projektre vonatkozó megállapodás rögzíti. Az éves beszámoló fordulónapjától számított tizenkét hónapon belül felhasználandó összegeket rövid lejáratú előfinanszírozásként jelenítik meg. Mivel az EFA-projektek közül sok hosszú lejáratú, a hozzájuk kapcsolódó előlegeknek egy évnél tovább kell rendelkezésre állniuk. Emiatt egyes előfinanszírozási összegek a befektetett eszközöknél szerepelnek.

millió EUR

	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Hosszú lejáratú előfinanszírozás	2.2.1.	–	–	*447*	*127*	*574*	*488*
Rövid lejáratú előfinanszírozás	2.2.2.	–	*5*	*113*	*836*	*954*	*1 396*
Összesen		–	**5**	**560**	**963**	**1 529**	**1 884**

A teljes előfinanszírozás 2023. december 31-i 356 millió EUR összegű csökkenése jórészt a 11. EFA keretében a kedvezményezetteknek kifizetett előfinanszírozás csökkenésével magyarázható, amely a 2022-es 1 221 millió EUR-ról 2023-ban 963 millió EUR-ra csökkent. Ez összhangban áll az EFA életciklusával, és a nyitott szerződések számának alakulásával is összefügg: A 11. EFA a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2020. végi hatálybalépésével jutott érett szakaszba. Mivel a 11. EFA keretében 2021. január 1. óta nem lehet további finanszírozási megállapodásokat aláírni, azonban a meglévő megállapodásokhoz kapcsolódó egyedi szerződések még aláírhatók. Ennek következtében az újonnan aláírt szerződések értéke a 2021-es 2 118 millió EUR-ról 2022-ben 853 millió EUR-ra, 2023-ban pedig 860 millió EUR-ra csökkent.

A 10. EFA-ból származó előfinanszírozás – a 2021-ben megfigyelt szokásos tendencia szerint és az EFA életciklusával összhangban – a 2022. évi 648 millió EUR-ról 2023-ban 560 millió EUR-ra csökkent.

427 millió EUR hosszú lejáratú előfinanszírozás az EU–Afrika Infrastruktúraalap (a továbbiakban: AITF) keretében kötött két szerződés nyitott előfinanszírozásához kapcsolódik. A vagyonkezelői alap célja, hogy a projektfinanszírozók által rendelkezésre bocsátott hosszú távú finanszírozás mellett pénzügyileg támogassa az infrastrukturális projekteket. Az ilyen vissza nem térítendő támogatások nyújtása mozgósítja a részt vevő pénzügyi intézmények által nyújtott hosszú távú finanszírozást. A szerződések aláírásakor úgy ítélték meg, hogy a vagyonkezelői alap intézkedéstípusait a megállapodás megfelelően lefedi (a pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan még nem állt rendelkezésre sablon, és a rendelet sem említette ezt az instrumentum-típust). Következésképpen az e megállapodások alapján teljesített kifizetéseket előfinanszírozásként, nem pedig pénzügyi instrumentum komponensként számolták el. A vagyonkezelői alap által végrehajtott műveletek hosszú távú jellege miatt az AITF régi előfinanszírozásának éves elszámolása nagyon korlátozott, és több évre oszlik el. Ezért a projektfeltételek jobb megjelenítése érdekében a 427 millió EUR összegű nyitott előfinanszírozást hosszú távú eszközzé sorolták át (lásd a **3.4**. megjegyzést).

2.2.1. *Hosszú lejáratú előfinanszírozás irányítási mód szerinti bontásban*

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	*15*	*11*
Uniós végrehajtó ügynökség	*2*	*10*
Uniós küldöttség	*7*	*7*
	24	**28**

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
EBB és EBA	*436*	*181*
Nemzetközi szervezet	*74*	*221*
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	*16*	*16*
Közjogi szerv	*17*	*25*
Harmadik ország	*7*	*16*
Uniós szerv és köz-magán társulás	–	*1*
	550	**460**
Összesen	**574**	**488**

2.2.2. *Rövid lejáratú előfinanszírozás*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Előfinanszírozás (bruttó)	–	*7*	*749*	*4 150*	*4 906*	*5 616*
Elhatárolással elszámolt	–	*(2)*	*(636)*	*(3 314)*	*(3 952)*	*(4 220)*
Összesen	–	**5**	**113**	**835**	**954**	**1 396**

2.2.3. *Rövid lejáratú előfinanszírozás irányítási mód szerinti bontásban*

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	*55*	*85*
Uniós végrehajtó ügynökség	*3*	*10*
Uniós küldöttség	*82*	*105*
	140	**200**
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
EBB és EBA	*87*	*209*
Nemzetközi szervezet	*431*	*642*
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	*78*	*96*
Közjogi szerv	*98*	*116*

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Harmadik ország	*119*	*131*
Uniós szerv és köz-magán társulás	*1*	*2*
	814	**1 196**
Összesen	**954**	**1 396**

2.2.4. *Az előfinanszírozással kapcsolatban kapott garanciák*

A garanciák az előfinanszírozás biztosítására szolgálnak, megszűnésükre az adott projekthez kapcsolódó végső igény kifizetésekor kerül sor.

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Előfinanszírozási garancia	*32*	*37*

A 32 millió EUR olyan garanciákat tartalmaz, amelyek célja a közvetlen irányítás keretében kifizetett előfinanszírozás biztosítása, és a garancia kedvezményezettje az EFA. Az előfinanszírozás nagy részét azonban közvetett irányítás keretében fizetik ki, ahol a garancia kedvezményezettje nem az EFA, hanem az ajánlatkérő. Noha az EFA nem kedvezményezett, az említett garanciák biztosítják eszközeit. 2023-ban az említett garanciák összege 426 millió EUR volt.

2.3. **A VAGYONKEZELŐI ALAPBA FIZETETT HOZZÁJÁRULÁSOK**

Ez a megnevezés az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alapba és a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alapba hozzájárulásként fizetett összeget tartalmazza. Ez nem tartalmazza a vagyonkezelői alapoknál felmerült költségek EFA-t terhelő részét.

A vagyonkezelői alapba fizetett hozzájárulásokat az EFA közvetlen irányítással kezeli.

millió EUR

	Nettó hozzájárulás 2022.12.31-én	2023-ban befizetett hozzájárulások	A vagyonkezelői alapok 2023. évi nettó kiadásai	Nettó hozzájárulás 2023.12.31-én
Afrika	*243*	*231*	*(287)*	*186*
Bêkou	*11*	*43*	*(24)*	*30*
Összesen	**254**	**274**	**(311)**	**216**

A kifizetett hozzájárulásoknak a 2022. évi 330 millió EUR-ról a 2023. évi 274 millió EUR-ra való csökkenése a vagyonkezelői alapok kiadásainak – a két vagyonkezelői alap felszámolásának betudható – csökkenéséből ered. 2021 végén az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap és a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap a szerződéskötési időszak végéhez érkezvén elérte tevékenységének csúcspontját. Ezt követően megkezdődött a vagyonkezelői alapok felszámolása, ami a nyitott szerződések számának csökkenéséhez, ennélfogva pedig a kiadások csökkenéséhez vezetett.

2.4. **VISSZTERHES KÖVETELÉSEK ÉS NEM VISSZTERHES BEHAJTHATÓ KÖVETELÉSEK**

A visszterhes ügyletek olyan ügyletek, amelyekben a gazdálkodó egység eszközöket vagy szolgáltatásokat kap, vagy a kötelezettségei megszűnnek, és cserébe közvetlenül közel azonos értéket ad a másik félnek (elsősorban áruk, szolgáltatások vagy eszközhasználat formájában). A nem visszterhes ügyletek olyan ügyletek, amelyekben a gazdálkodó egység vagy egy másik gazdálkodó egységtől kap értéket anélkül, hogy cserébe közvetlenül közel azonos értéket adna, vagy értéket ad egy másik gazdálkodó egységnek anélkül, hogy cserébe közvetlenül közel azonos értéket kapna.

2.4.1. *Hosszú lejáratú visszterhes követelések*

Az EFA 2023. december 31-én 5 millió EUR hosszú lejáratú visszterhes követeléssel rendelkezett, amely főként különféle pénzügyi eszközökből származó aktív időbeli elhatárolásokból állt.

2.4.2. *Rövid lejáratú visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések*

millió EUR

	Megjegyzés	2023.12.31.	2022.12.31.
Nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követelések	2.4.2.1.	*13*	*15*
Visszterhes ügyletekből származó követelések	2.4.2.2.	*12*	*12*
Összesen		**24**	**27**

2.4.2.1. Nem visszterhes ügyletekből származó behajtható követelések

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Vevők	–	*3*	*44*	*9*	*55*	*56*
Közjogi szervek	–	*4*	*13*	*2*	*19*	*19*
Harmadik államok	–	*1*	*4*	*1*	*6*	*7*
Leírás	–	*(7)*	*(55)*	*(6)*	*(68)*	*(67)*
Összesen	–	**1**	**7**	**5**	**13**	**15**

2.4.2.2. Visszterhes ügyletekből származó követelések

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Elhatárolt bevétel	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Átvezetési számlák	–	*(200)*	*426*	*(225)*	–	*1*
Egyéb	–	–	*4*	*7*	*11*	*10*
Összesen	–	**(200)**	**430**	**(218)**	**12**	**12**

A hatékonyság érdekében az EFA-k egyetlen pénztárkészletével a 11. EFA rendelkezik. Ennek eredményeként műveleteket kell végrehajtani a különböző EFA-k között, amelyeket a különböző EFA-mérlegek közötti átvezetési számlákon egyenlítenek ki.

Az „Egyéb” megnevezés főként pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó követelésekből áll. A 11 millió EUR összegű egyéb követelésekből 4 millió EUR a Globális Energiahatékonysági és Megújulóenergia-alappal (GEEREF), 7 millió EUR pedig a Climate Investor One-nal szembeni követelés.

2.5. **PÉNZESZKÖZÖK ÉS PÉNZESZKÖZ-EGYENÉRTÉKESEK** ([5])

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek olyan, amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök, amelyek magukban foglalják a készpénzt, a bankoknál elhelyezett látra szóló és felmondásos betéteket (például folyószámlákat és megtakarítási számlákat), valamint a három hónapos vagy annál rövidebb eredeti futamidővel rendelkező rövid lejáratú, magas likviditású egyéb befektetéseket.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Elkülönített számlák:						
Központi bankok	–	–	–	*341*	*341*	*835*
	–	–	–	**341**	**341**	**835**
Folyószámlák						
Kereskedelmi bankok	–	–	–	*193*	*193*	*161*
Finanszírozási eszközökhöz tartozó pénzeszközök	–	–	–	*67*	*67*	*31*
	–	–	–	**260**	**260**	**192**
Összesen	–	–	–	**601**	**601**	**1 027**

A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek 426 millió EUR összegű csökkenését főként a központi bankoknál tartott készpénztartalékok csökkenése okozza. Ez a csökkenés annak tulajdonítható, hogy a lehívott hozzájárulások összege a 2022. évi 2 500 millió EUR-ról 2023-ban 1 800 millió EUR-ra csökkent. Emellett a tagállamok a 9. EFA-ból a 2023. évi első részlete tekintetében 43 millió EUR visszatérítésben részesültek, míg az Egyesült Királyság azt kérte, hogy a 2023. évi második és harmadik részlethez való, 154 millió EUR összegű hozzájárulását ellentételezzék a 10. és 11. EFA-hoz nyújtott hozzájárulásukkal (lásd a **2.9.1**. megjegyzést).

A korábbi évekhez hasonlóan és a partnerkockázat csökkentése érdekében a központi banki számlákon több készpénzt tartanak, mint a kereskedelmi banki számlákon (lásd az **5.1**. megjegyzést).

KÖTELEZETTSÉGEK

2.6. **PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK**

Pénzügyi kötelezettség bármely olyan kötelezettség, amely:

a) szerződéses kötelem: pénzeszköznek vagy egyéb pénzügyi eszköznek egy másik gazdálkodó egység részére történő átadására; vagy pénzügyi eszközök vagy pénzügyi kötelezettségek cseréjére egy másik egységgel, potenciálisan kedvezőtlen feltételek mellett; vagy

b) olyan szerződés, amely a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumaiban teljesül vagy teljesíthető.

A pénzügyi kötelezettségek a következő kategóriákba sorolhatók: „az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek”, „amortizált bekerülési értéken értékelt egyéb pénzügyi kötelezettségek” vagy pénzügyigarancia-szerződésből eredő kötelezettségek.

millió EUR

	Megjegyzés	2023.12.31.	2022.12.31.
Hosszú lejáratú			
Pénzügyi céltartalékok	2.2.6.2.6.1.	*3*	*1*
Pénzügyigarancia-kötelezettség	2.6.2.	*1*	*1*

([5]) A 11. EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 53. cikkével összhangban a pénztár a 11. EFA mérlegében kerül bemutatásra. Az egyes bankszámlák jellegét a Pénzügyi kockázatkezelés című 5. fejezet ismerteti.

millió EUR

	Megjegyzés	2023.12.31.	2022.12.31.
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	2.6.3.	*1*	*2*
Társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	2.6.4.	*1*	*3*
Összesen		**5**	**7**

2.6.1. *Pénzügyi céltartalékok*

E céltartalékok a különböző pénzügyi eszközök keretében nyújtott hitelekkel kapcsolatban felmerülő becsült hitelezési veszteségeket jelentik.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzügyi céltartalékok	–	–	–	*3*	*3*	*1*

A 3 millió EUR összeg a következő pénzügyi eszközök keretében nyújtott kölcsönök becsült veszteségét jelenti: ElectriFI CW és ElectriFI CW II és AgriFI Regional ACP.

2.6.2. *Pénzügyi garanciák*

Ezek a céltartalékok a különböző pénzügyi eszközök keretében nyújtott olyan garanciákkal kapcsolatban felmerülő becsült veszteségeket fedezik, amelyeket a megbízott szervezetek saját nevükben, de az EFA megbízásából és kockázatára bocsátanak ki. Az EFA garanciákhoz kapcsolódó pénzügyi kockázata korlátozott, és a pénzügyi eszközöket fokozatosan töltik fel a jövőbeli garancialehívások fedezésére.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzügyigarancia-kötelezettség	–	–	–	*1*	*1*	*1*

Az 1 millió EUR összeg az Euritz pénzügyi eszköz keretében nyújtott 11 millió EUR összegű garancia becsült veszteségét jelenti (lásd a **3.2.1.** megjegyzést).

2.6.3. *Egyéb pénzügyi kötelezettségek*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	–	–	–	*1*	*1*	*2*

Az 1 millió EUR összeg főleg az ABI Finance pénzügyi eszközből származó szállítói kötelezettségekhez kapcsolódik.

2.6.4. *Társfinanszírozási szállítói kötelezettségek*

A társfinanszírozási szállítói kötelezettségek azok a források, amelyeket az EFA a társfinanszírozási megállapodások alapján kap. Az EFA ezeket a hozzájárulásokat harmadik felek részére történő, előre meghatározott szolgáltatásnyújtásra használja fel, a fel nem használt forrásokat pedig visszafizeti a társfinanszírozóknak. Azt, hogy a társfinanszírozás rövid vagy hosszú lejáratú társfinanszírozásként kerül-e kimutatásra, a felhasználásának ütemezése határozza meg.

Az év végén eseti értékelés alapján megvizsgálják a társfinanszírozási szállítói kötelezettségek teljes körét, és hosszú lejáratúnak minősítenek minden olyan összeget, amelynek felhasználása az elkövetkező 12 hónapban nem várható. Az aktuális összegeket a **2.7.2.** megjegyzés tartalmazza.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Hosszú lejáratú társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	–	–	–	*1*	*1*	*3*
Rövid lejáratú társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Összesen	–	–	**19**	**24**	**42**	**49**

2.7. **SZÁLLÍTÓI KÖTELEZETTSÉGEK**

A szállítói kötelezettségek olyan áruk és szolgáltatások megfizetésére vonatkozó kötelezettségek, amelyek leszállításra vagy teljesítésre kerültek, és amelyek – az elhatárolt költségektől eltérően – leszámlázásra vagy a szállítóval formálisan egyeztetésre kerültek. A szállítói kötelezettségek kapcsolódhatnak visszterhes ügyletekhez (például áru- és szolgáltatásvásárlásokhoz), és nem visszterhes ügyletekhez (például a vissza nem térítendő támogatásokkal, előfinanszírozással vagy más uniós finanszírozással kapcsolatosan a kedvezményezettek által benyújtott költségtérítési igényekhez).

millió EUR

	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Folyó szállítói kötelezettségek	2.7.1.	–	–	*50*	*210*	*260*	*230*
Egyéb szállítói kötelezettségek	2.7.2.	–	*0*	*14*	*118*	*132*	*196*
Összesen		–	**0**	**63**	**328**	**391**	**426**

2.7.1. *Folyó szállítói kötelezettségek*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Szállítók	–	*2*	*7*	*89*	*98*	*63*
Harmadik államok	–	–	*3*	*29*	*32*	*126*
Közjogi szervek	–	–	*19*	*110*	*129*	*41*
Egyéb folyó szállítói kötelezettségek	–	*(2)*	*20*	*(18)*	–	–
Összesen	–	–	**50**	**210**	**260**	**230**

A szállítói kötelezettségek közé többnyire az EFA-hoz beérkezett, a kedvezményezetteknek nyújtott támogatásokkal kapcsolatos költségkimutatások tartoznak. Ezeket a költségkimutatás kézhezvételének időpontjában könyvelik a költségkimutatás teljes összegén. A támogathatóság ellenőrzését követően csak az elszámolható összegeket fizetik ki a kedvezményezetteknek. Az év végén elemzik a fennálló költségtérítési igényeket, és az ezekhez a költségtérítési igényekhez kapcsolódó becsült elszámolható összegeket jelenítik meg az eredménykimutatásban. A becsült nem elszámolható összegek az egyéb folyó szállítói kötelezettségek alatt jelennek meg.

Az állami szervekkel és beszállítókkal szembeni kötelezettségek növekedése a beérkezett, de év vége előtt még ki nem fizetett számlák nagyobb mennyiségének tudható be. Ezzel szemben a harmadik államokkal szembeni kötelezettségek elsősorban azért csökkentek, mert 2023-ban törölték az Etiópiának nyújtott költségvetés-támogatásra vonatkozó 60 millió EUR összegű számlát. Ez a számla az országban kialakult helyzet miatt 2020 novembere óta felfüggesztett állapotú volt.

2.7.2. *Egyéb szállítói kötelezettségek*

millió EUR

	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Társfinanszírozási szállítói kötelezettségek	2.6.4.	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Elhatárolt tőke-hozzájárulás	2.7.2.1.	–	–	–	*88*	*88*	*147*
Más egyéb szállítói kötelezettségek		–	–	*(5)*	*7*	*3*	*2*
Összesen		–	–	**14**	**117**	**132**	**196**

2.7.2.1. Elhatárolt tőke-hozzájárulás

A 7,8 millió EUR összegű elhatárolt tőke-hozzájárulás a 9. EFA projektjeiből visszavont vagy fel nem használt pénzeszközök tagállamok és az Egyesült Királyság részére történő visszatérítéséhez kapcsolódik (lásd a **2.9.1**. megjegyzést). A tagállamok megállapodtak abban, hogy a visszatérítést a 2024. évi első hozzájárulási felhívás során beszámítják a 11. EFA hozzájárulásaiba.

A visszatérítésen felül 80 millió EUR összeg kapcsolódik a 2024. évi első részlethez, amelyet az Egyesült Királyság előzetesen fizetett ki. Ebből az összegből 8 millió EUR-t vontak le a 10. és a 11. EFA fel nem használt forrásainak az Egyesült Királyságra jutó fennmaradó részéből. A kilépésről rendelkező megállapodás 152. cikke értelmében az Egyesült Királyság a 11. EFA és valamennyi korábbi, még lezáratlan EFA lezárásáig továbbra is az EFA részes fele marad, és e tekintetben a tagállamokkal azonos kötelezettségeket vállal (lásd a **2.9.1.** megjegyzést).

2.8. **ELHATÁROLT KÖLTSÉGEK**

Az időbeli elhatárolások olyan áruk és szolgáltatások megfizetésére vonatkozó kötelezettségek, amelyek leszállításra vagy teljesítésre kerültek, és amelyek – a szállítói kötelezettségektől eltérően – még nem kerültek leszámlázásra vagy a szállítóval formálisan egyeztetésre. Az időbeli elhatárolások kiszámítása a költségvetési kötelezettségvállalások év végi nyitott összegén alapul. A becsült elhatárolt költségeknek a kifizetett előfinanszírozással kapcsolatos részét az előfinanszírozási összegek csökkenéseként rögzítették.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Elhatárolt költségek	–	–	*129*	*854*	*983*	*1 130*
Egyéb elhatárolások	–	–	–	*1*	*1*	*2*
Összesen	–	–	**129**	**855**	**984**	**1 131**

Az elhatárolt költségek a folyamatban lévő vagy teljesített, de validált költségtérítési igény nélküli szerződésekkel kapcsolatos becsült működési költségeket tartalmazzák, ahol a kedvezményezettek elszámolható kiadásait a pénzügyi beszámoló elkészítésének idején rendelkezésre álló legjobb információkat felhasználva becsülték meg. Meg kell jegyezni, hogy a nagyléptékű napi tevékenységekből – például a jelentéstételi időpontot követően aláírt szerződésmeghosszabbításokból – származó információkat nem veszik rendszeresen figyelembe, és az elhatárolt költségekre gyakorolt lehetséges hatás nem becsülhető meg megbízhatóan. A becsült elhatárolt költségeknek a kifizetett előfinanszírozással kapcsolatos részét az előfinanszírozási összegek csökkenéseként rögzítették (lásd a fenti **2.2**. megjegyzést).

Az elhatárolt költségek 147 millió EUR-os csökkenése azzal magyarázható, hogy csökkent azon szerződések száma, amelyek esetében a költségeket meg kellett becsülni és el kellett határolni. Ez a csökkenés összhangban áll az EFA életciklusával, és a nyitott szerződések számának alakulásával is.

NETTÓ ESZKÖZÖK

2.9. **TŐKE**

Az EFA-tagállamok az EFA-programok végrehajtása érdekében hozzájárulást fizetnek az Alapba, az egyes EFA-k belső megállapodásában meghatározottak szerint. Az alkalmazandó jogalap szerint a tőkebefizetési felhívásokról, azaz az adott N. évre vonatkozó finanszírozási kérelmekről az N–1. évben tanácsi határozat születik, a kapott források pedig egyértelműen meghatározott jövőbeli időszakokhoz vannak rendelve.

A hozzájárulások megfelelnek a tulajdonosi hozzájárulás kritériumainak (EAR 1), ezért tőkeként kezelendők az EFA pénzügyi kimutatásaiban. A tőke az EFA-tagállamoktól befolyó hozzájárulások teljes összegét jelenti. Mivel a le nem hívott tőkét levonják a teljes tőkéből (lásd a nettó eszközök változásait feltüntető kimutatást), a mérlegben csak a lehívott tőke jelenik meg.

Mivel a megállapodás szerinti hozzájárulások meghatározott beszámolási időszakokhoz vannak rendelve, és az EFA-nak az EFA-tagállamokkal szembeni jogos igénye csak ezekben az időszakokban merül fel, az előlegként kapott összegeket elhatárolt tőke-hozzájárulásként számolják el a kötelezettségek között, nem pedig lehívott tőkeként.

2.9.1. *Aktív EFA-k lehívott tőkéje*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Tőke	*12 164*	*10 464*	*20 960*	*29 367*	*72 955*
Le nem hívott tőke	–	*(15)*	–	*(7 840)*	*(7 855)*
Lehívott tőke 2022.12.31-én	**12 164**	**10 450**	**20 960**	**21 527**	**65 100**
Tőke	–	*10 442*	*20 834*	*29 331*	*60 607*
Le nem hívott tőke	–	–	–	*(6 040)*	*(6 040)*
Lehívott tőke 2023.12.31-én	–	**10 442**	**20 834**	**23 290**	**54 566**

A le nem hívott források a tagállamoktól még le nem hívott összegeket jelentik. A lehívott tőke azokat a hozzájárulásokat jelenti, amelyeket az EFA már lehívott, és a tagállamok kincstári számláira átutalt (lásd lejjebb **2.9.2**).

Az (EU) 2023/2586 tanácsi határozat ([6]) alapján a 8. és a 9. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás szerinti tagállami hozzájárulásokat ennek megfelelően a 9. EFA keretében visszavont pénzeszközökből 7,8 millió EUR-val csökkentették. Az e csökkentés miatti visszatérítéseket a 11. EFA keretében lehívandó további forrásokkal ellentételezték. A visszatérítést valójában 2024. évi első részlettel szemben használják fel (lásd a **2.7.2.1.** megjegyzést).

Bár az Egyesült Királyság – a kilépésről rendelkező megállapodás 153. cikkével összhangban – továbbra is az EFA részes fele marad az összes program lezárásáig, a nyolcadik, kilencedik és tizedik EFA-ból le nem kötött és visszavont pénzeszközök rá eső része nem használható fel újra. 2023-ban az Egyesült Királyság az adott évre vonatkozó második és harmadik részletének a 10. és 11. EFA tartalékában levő részesedése felhasználásával történő kompenzálását kérte. Emellett az Egyesült Királyság a 2024. évi első részlete tekintetében további 8 millió EUR visszatérítésben részesült (lásd a **2.7.2.1**. megjegyzést). Ennek eredményeként a 10. és 11. EFA alaptőkéje 126 millió EUR-val, illetve 36 millió EUR-val csökkent.

A 8. EFA tényleges lezárására 2021-ben került sor, amikor befejeződtek az operatív tevékenységek, és az összes finanszírozási határozat lezárásra került. Ennek ellenére a 8. EFA lezárása nem tükröződött teljes mértékben a 2021. évi pénzügyi kimutatásokban. A nettó eszközállomány változásairól szóló aggregált kimutatásban a 8. EFA lezárását a 2023. év eseményének tekintik. 2023-ban a 8. EFA nettó eszközállományát, összesen 180 millió EUR-t átcsoportosították a 9. EFA-ba, így a 8. EFA számviteli lezárása befejeződött. A lehívott tőkéből és tartalékokból fennmaradó egyenlegeket az előző évek gazdasági eredményének fedezésére használták fel, a fennmaradó összegeket pedig a 9. EFA-ra alkalmazandó pénzügyi szabályzat 3. részének rendelkezései szerint átutalták a 9. EFA-ba.

([6]) A Tanács (EU) 2023/2586 határozata (2023. november 13.) az Európai Fejlesztési Alap részes felei által az említett alapba befizetendő pénzügyi hozzájárulásokról, továbbá a 2025-re vonatkozó felső határ, a 2024-re szóló éves összeg, a 2024-re szóló első részlet összege, valamint a 2026-ra és 2027-re szóló hozzájárulások várható éves összegeire vonatkozó, indikatív, nem kötelező erejű előrejelzés megállapításáról (HL L, 2023/2586, 2023.11.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2586/oj).

2.9.2. *Lehívott és le nem hívott tőke tagállamok és az Egyesült Királyság szerint*

millió EUR

Hozzájárulások a 11. EFA-hoz	%	Le nem hívott tőke 2022.12.31-én	2023-ban lehívott tőke	Le nem hívott tőke 2023.12.31-én
Ausztria	*2,40*	*188*	*(43)*	*145*
Belgium	*3,25*	*255*	*(58)*	*196*
Bulgária	*0,22*	*17*	*(4)*	*13*
Horvátország	*0,23*	*18*	*(4)*	*14*
Ciprus	*0,11*	*9*	*(2)*	*7*
Csehország	*0,80*	*63*	*(14)*	*48*
Dánia	*1,98*	*155*	*(36)*	*120*
Észtország	*0,09*	*7*	*(2)*	*5*
Finnország	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Franciaország	*17,81*	*1 397*	*(321)*	*1 076*
Németország	*20,58*	*1 614*	*(370)*	*1 243*
Görögország	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Magyarország	*0,61*	*48*	*(11)*	*37*
Írország	*0,94*	*74*	*(17)*	*57*
Olaszország	*12,53*	*982*	*(226)*	*757*
Lettország	*0,12*	*9*	*(2)*	*7*
Litvánia	*0,18*	*14*	*(3)*	*11*
Luxemburg	*0,26*	*20*	*(5)*	*15*
Málta	*0,04*	*3*	*(1)*	*2*
Hollandia	*4,78*	*375*	*(86)*	*289*
Lengyelország	*2,01*	*157*	*(36)*	*121*
Portugália	*1,20*	*94*	*(22)*	*72*
Románia	*0,72*	*56*	*(13)*	*43*
Szlovákia	*0,38*	*29*	*(7)*	*23*
Szlovénia	*0,22*	*18*	*(4)*	*14*
Spanyolország	*7,93*	*622*	*(143)*	*479*
Svédország	*2,94*	*230*	*(53)*	*178*
Egyesült Királyság	*14,68*	*1 151*	*(264)*	*887*
Összesen	**100,00**	**7 840**	**(1 800)**	**6 040**

Mivel a nyolcadik, kilencedik és 10. EFA tőkeösszege a korábbi években teljes egészében lehívásra és könyvelésre került, 2023-ben 1 800 millió EUR lehívására került sor, ami kizárólag a 11. EFA-hoz kapcsolódik. A lehívott tőke a 2022. évi 2 500 millió EUR-ról 2023-ban 1 800 millió EUR-ra csökkent.

2.9.3. *Aktív EFA-k lehívott tőkéjének egymás közötti átcsoportosítása*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	Összesen
Egyenleg 2021.12.31-én	**(2 512)**	**2 018**	**101**	**394**	–
Korábbi EFA-k összegeinek átcsoportosítása a 10. EFA eredményességi tartalékába	*(1)*	*(8)*	*9*	–	–
Korábbi EFA-k összegeinek átcsoportosítása a 11. EFA eredményességi tartalékába	–	–	*(148)*	*148*	–
Egyenleg 2022.12.31-én	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	–
Korábbi EFA-k összegeinek átcsoportosítása a 8. EFA eredményességi tartalékába	*2 762*	*(2 762)*		–	–
Korábbi EFA-k összegeinek átcsoportosítása a 10. EFA eredményességi tartalékába	*427*	*(432)*	*6*	–	–
Korábbi EFA-k összegeinek átcsoportosítása a 11. EFA eredményességi tartalékába	*(676)*	*676*	*(87)*	*87*	–
Egyenleg 2023.12.31-én	–	**(509)**	**(120)**	**628**	–

Ez a megnevezés az aktív EFA-kból átcsoportosított forrásokat tartalmazza.

A Cotonoui Megállapodás hatálybalépése óta a korábbi EFA-k fel nem használt pénzeszközeit a kötelezettségvállalás visszavonása után átcsoportosítják a legutóbb megnyitott EFA-ba. A más EFA-kból átcsoportosított források a fogadó alap előirányzatait növelik, a küldő alapét pedig csökkentik. A 10. és a 11. EFA eredményességi tartalékába átcsoportosított pénzeszközök fedezetével csak a belső megállapodásban rögzített különös feltételek mellett lehet kötelezettséget vállalni.

Bár a 8. EFA-t 2021-ben hivatalosan lezárták, ez a lezárás nem tükröződik a 2021. évi beszámolóban. 2023-ban a korábbi EFA-k tartalékait és veszteségeit átcsoportosították a 9. EFA-ba (lásd a fenti **2.9.1**. megjegyzést).

3. MEGJEGYZÉSEK AZ EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ

BEVÉTELEK

millió EUR

	Megjegyzés	2023	2022
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.1.	*14*	*18*
Visszterhes ügyletekből származó bevétel	3.2.	*52*	*80*
Összesen		**65**	**98**

3.1. NEM VISSZTERHES ÜGYLETEKBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL

A nem visszterhes ügyletekből származó bevételek olyan ügyletekhez kapcsolódnak, amelyekben az átadó anélkül biztosít erőforrásokat a fogadó szervezet részére, hogy az –közvetlenül – megközelítőleg egyenértékű ellenszolgáltatást teljesítene. A megnevezés elsősorban a Bizottságtól az év során kapott összegeket és a működési kiadások visszafizettetését tartalmazza.

millió EUR

	Megjegyzés	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Kiadások visszafizettetése		–	–	*1*	*4*	*6*	*17*
Társfinanszírozási bevétel	3.1.1.	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*
Összesen		–	–	**2**	**12**	**14**	**18**

A nem visszterhes bevételek irányítási mód szerinti bontása a következő:

millió EUR

	2023	2022
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	–	*1*
Uniós küldöttség	*5*	*(3)*
	5	**(2)**
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
Harmadik ország	*6*	*13*
Közjogi szerv	–	*(3)*
Nemzetközi szervezet	*3*	*7*
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	–	*3*
	9	**20**
Összesen	**14**	**18**

3.1.1. *Társfinanszírozási bevétel*

A kapott társfinanszírozási hozzájárulások bizonyos feltételek mellett nem visszterhes ügyletből származó bevételnek minősülnek, és ilyenként nem befolyásolhatják az eredménykimutatást-. A kapott hozzájárulások az adományozási feltételek teljesüléséig, vagyis az elszámolható kiadások felmerüléséig (lásd a **3.5.** megjegyzést) a kötelezettségek között maradnak (lásd a **2.6.4.** és a **2.7.2.** megjegyzést). A megfelelő összeget ezután az eredménykimutatásban társfinanszírozásból származó nem visszterhes bevételként mutatják ki. Következésképpen az év gazdasági eredményére gyakorolt hatás nulla.

3.2. **VISSZTERHES ÜGYLETEKBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL**

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Pénzügyi bevétel	–	–	*(1)*	*10*	*9*	*3*
Egyéb bevétel	–	*2*	*4*	*37*	*43*	*77*
Összesen	–	**2**	**4**	**46**	**52**	**80**

A „Pénzügyi bevételek” fejezetben szereplő 9 millió EUR főként a ki nem fizetett visszafizetési felszólítások után felhalmozódott kamatokból, az előfinanszírozás kamatából és a pénzügyi eszközökből származó bevételekből tevődik össze.

Az egyéb bevételek elsősorban a devizaárfolyam-nyereséghez kapcsolódnak. A kapcsolódó devizaárfolyam-veszteség kimutatása az egyéb kiadások alatt található (lásd a **3.7.** megjegyzést).

KIADÁSOK

3.3. **EGYÉB JOGALANYOK ÁLTAL VÉGREHAJTOTT KIADÁSOK**

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Technikai segítségnyújtási kiadások	–	–	–	*3*	*3*	*1*

A 3 millió EUR összeg a különféle pénzügyi eszközökkel kapcsolatban felmerült technikai segítségnyújtási kiadásokat tartalmazza.

3.4. **TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK**

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Programozható segély	–	–	*33*	*808*	*841*	*1 307*
Makrogazdasági támogatás	–	*7*	–	–	*7*	*4*
Ágazati szakpolitika	–	*(1)*	–	–	*(1)*	–
AKCS-n belüli projektek	–	–	*128*	*651*	*779*	*896*
Sürgősségi segély	–	*(7)*	*113*	*124*	*230*	*118*
Intézményi támogatás	–	–	–	*12*	*12*	*6*
Exportbevétel-kompenzáció	–	–	*2*	–	*2*	–
Vagyonkezelői alapokba fizetett hozzájárulások	–	–	–	*311*	*311*	*458*
Összesen	–	**(1)**	**276**	**1 906**	**2 181**	**2 789**

Az összegek kifizetésének és kezelésének módjától függően többféle működési EFA-kiadás létezik, amelyek magukban foglalják az összes támogatási eszközt.

2023-ban az operatív kiadások – főként a 11. EFA kiadásainak (a 2022-es 2 489 millió EUR-ról 2023-ban 1 906 millió EUR-ra való) csökkenése miatt – 608 millió EUR-val csökkentek. E csökkenés jórészt azzal magyarázható, hogy csökkentek a programozható támogatásokkal és az AKCS-n belüli projektekkel kapcsolatos kiadások, valamint a vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulások (lásd a **2.3.** megjegyzést). Ennek ellenére a sürgősségi segélyekkel kapcsolatos kiadások 105 millió EUR-val növekedtek. Ez a növekedés azt követően következett be, hogy a Tanács 2022. július 12-i határozata értelmében a 10. és a 11. EFA-ból származó pénzeszközöket újra felhasználva finaszírozták az Ukrajna elleni agressziós orosz háború következtében az AKCS-államokban kialakult élelmezésbiztonsági válság és gazdasági sokk kezelésére irányuló intézkedéseket.

Az AKCS-n belüli projektekkel kapcsolatos kiadások csökkenése azzal magyarázható, hogy két AITF projekt keretében csökkentek az elhatárolt költségek. Mivel e két projekt esetében nem történik rendszeres végrehajtás, és nem készült jelentés, a nyitott előfinanszírozást a hosszú távú kategóriába sorolták át, és e projektekre 2023-ra vonatkozóan nem kalkuláltak elhatárolt költségeket. Az AKCS-n belüli projektekkel kapcsolatos kiadásokat azonban befolyásolta az előző évi elhatárolások visszaírása, amely 130 millió EUR-t tett ki (lásd a **2.2**. megjegyzést).

A 9. és 10. EFA kiadásaiban bekövetkezett változások összhangban állnak az EFA életciklusával, és összefüggenek a nyitott szerződések számának alakulásával is. Az ezen EFA-k keretében 2023-ban több szerződést is teljesítettek és lezártak, aminek következtében ebben a körben kevesebb kiadás merült fel.

A 9. EFA keretében a sürgősségi segélyprogramhoz kapcsolódó negatív összeg egy 2023-ban visszavont szerződéssel kapcsolatos 2022. évi elhatárolás visszaírásának tudható be.

3.5. **TÁRSFINANSZÍROZÁSI KIADÁSOK**

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Társfinanszírozás	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*

E megnevezés alá a társfinanszírozott projektekkel kapcsolatban 2023 során felmerült kiadások tartoznak. Meg kell jegyezni, hogy a felmerült kiadások az elhatárolással kapcsolatos becsült összegeket (és ezzel összefüggésben a tavalyi becsült összegekkel kapcsolatos visszaírásokat) is tartalmaznak.

2023-ban a társfinanszírozási kiadások 12 millió EUR-val emelkedtek, főként azért, mert 2022-ben a társfinanszírozási kiadások szokatlanul alacsonyak voltak. A társfinanszírozási kiadások 2022. évi csökkenése annak tudható be, hogy javult a költségeknek a társfinanszírozó donorokhoz való hozzárendelésének módszere, amelynek során most figyelembe veszik a jogosulatlanul kifizetett összegek visszafizettetését.

A társfinanszírozásra vonatkozó számviteli szabályok értelmében a felmerült összegeknek nem volt hatásuk az EFA éves eredményére, mert azokat -társfinanszírozási kiadásként és társfinanszírozási bevételként egyaránt figyelembe vették (lásd még a **3.1.1.** megjegyzést).

Támogatási eszközök és társfinanszírozási kiadások irányítási típus szerint

millió EUR

	2023	2022
Közvetlen irányítás		
Végrehajtja:		
Bizottság	*50*	*70*
Uniós végrehajtó ügynökség	*16*	*6*
Vagyonkezelői alap	*290*	*431*
Uniós küldöttség	*235*	*1 121*
	591	**1 628**
Közvetett irányítás		
Végrehajtja:		
EBB és EBA	*(45)*	*39*
Nemzetközi szervezet	*994*	*(544)*
Közfeladatot ellátó magánjogi szerv	*201*	*325*
Közjogi szerv	*147*	*99*
Harmadik ország	*297*	*1 234*
Uniós szerv köz-magán társulással	*3*	*4*
	1 597	**1 157**
Összesen	**2 189**	**2 785**

3.6. **FINANSZÍROZÁSI KÖLTSÉGEK**

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Hitelekből és követelésekből származó értékvesztés miatti nettó veszteség	–	*(1)*	*1*	*2*	*2*	*2*
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek vesztesége	–	–	*1*	*2*	*3*	*2*
Díjtámogatás	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Pénzügyi garanciákból származó, értékvesztés miatti veszteségek	–	–	–	–	–	*1*
Összesen	–	**(1)**	**1**	**5**	**7**	**6**

A hitelek és követelések nettó értékvesztés miatti veszteségei magukban foglalják a pénzügyi instrumentumok értékvesztés miatti veszteségeit, valamint (2 évnél régebben) kibocsátott visszafizetési felszólításokból, csődökből és mentességekből eredő behajthatatlan összegek miatti becsült kiadásokat.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökkel összefüggő 3 millió EUR összegű pénzügyi ráfordítás főként az árfolyam-különbözetekhez, a kamatokhoz és számos pénzügyi instrumentum valós értékének változásaihoz kapcsolódik.

A „Díjtámogatás” megnevezés alatt szereplő 1 millió EUR összeg a Kulima pénzügyi eszköz keretében felmerült kiadásokhoz kapcsolódik.

3.7. **EGYÉB KIADÁSOK**

E megnevezés alatt szerepelnek az olyan igazgatási jellegű kiadások, mint a külső nem informatikai szolgáltatások, a működési lízingköltségek, a kommunikációs és publikációs költségek, a képzési költségek stb.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023	2022
Igazgatási és IT-kiadások	–	–	*2*	*49*	*51*	*56*
Kockázatokra és díjakra képzett céltartalék	–	–	–	*2*	*1*	–
Vevőkkel szembeni követeléseken realizált veszteségek	–	–	–	–	–	*4*
Devizaárfolyam-veszteségek	–	*2*	*5*	*55*	*62*	*60*
Pénzügyi instrumentumok deviza-árfolyamvesztesége	–	–	–	*1*	*1*	–
Összesen	–	**3**	**7**	**106**	**116**	**119**

Az „Igazgatási és IT-kiadások” megnevezés azokat az összegeket tartalmazza, amelyek a Bizottsággal kötött, EFA-ra vonatkozó belső megállapodáson alapulnak, és amelyek célja az EFA-programok irányításával kapcsolatban a központnál és a küldöttségeknél felmerült igazgatási kiadások fedezése.

A devizaárfolyam-veszteségek növekedése főként az év végén devizákban tartott egyenlegek átértékeléséből eredő nem realizált veszteségek növekedésének tudható be.

4. FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÉS EGYÉB JELENTŐS KÖZZÉTÉTELEK

4.1. FÜGGŐ KÖVETELÉSEK

A függő követelés olyan lehetséges követelés, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Előfinanszírozási garanciák	–	–	*2*	*30*	*32*	*37*
Teljesítési biztosítékok	–	–	–	–	–	*1*
Összesen	–	–	**2**	**30**	**32**	**38**

Az előlegkifizetések teljesítésekor bizonyos esetekben előfinanszírozási garanciákat kérnek az uniós tagállamokon kívüli kedvezményezettektől.

A teljesítési biztosítékok annak biztosítása érdekében szükségesek, hogy az EFA-források kedvezményezettjei teljesítsék az EFA-val kötött szerződésükben foglalt kötelezettségeket.

A közvetett irányítás alá tartozó szerződések esetében a garanciák az EFA-tól eltérő ajánlatkérő szerveket illetik meg, így e garanciákat az EFA nem teszi közzé.

4.2. FÜGGŐ KÖTELEZETTSÉGEK

A függő kötelezettségek vagy múltbeli eseményekből eredő lehetséges kötelmek, amelyek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a gazdálkodó egység ellenőrzése alatt álló bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni, vagy olyan múltbeli eseményekből származó fennálló kötelmek, amelyeknél az erőforrások kiáramlása nem valószínű, vagy az összeg nem állapítható meg megbízhatóan.

4.2.1. *Nyújtott garanciák*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Nyújtott garanciák	–	–	–	*28*	*28*	*25*

A fenti táblázat azt mutatja, hogy az EFA milyen mértékben van kitéve az EBB csoport vagy más pénzügyi intézmények által nyújtott garanciákhoz kapcsolódó lehetséges jövőbeli kifizetéseknek. Az összegek az említett programokra vonatkozóan megjelenített pénzügyi céltartalékok vagy pénzügyi kötelezettségek levonásával kerülnek bemutatásra.

A 28 millió EUR összeg a következő pénzügyi eszközök keretében nyújtott garanciákból adódik: 11 millió EUR az EURITZ pénzügyi eszköz, 10 millió EUR a KULIMA alap, valamint tovább 7 millió EUR a mezőgazdasági értéklánc megerősítésére szolgáló ZAMBIA eszköz keretében.

4.2.2. *Jogi ügyekhez kapcsolódó függő kötelezettségek*

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Folyamatban lévő jogi ügyek	–	–	–	*7*	*7*	*18*

2023 végén csak két folyamatban lévő ügy volt, amelyek összesen 7 millió EUR összegre vonatkoztak. Az év során két jogi ügyet zártak le összesen, ezek 11 millió EUR értékre vonatkoztak.

4.3. **EGYÉB JELENTŐS KÖZZÉTÉTELEK**

4.3.1. *Még nem teljesített fennálló kötelezettségvállalások*

A lent kimutatott összeg a fennálló költségvetési kötelezettségvállalásoknak (RAL, „Reste à Liquider") és azoknak a kapcsolódó összegeknek a különbsége, amelyeket kiadásként tüntettek fel az eredménykimutatásban. A költségvetés fennálló kötelezettségvállalásai azok az összegek, amelyeket még nem fizettek ki, illetve amelyek esetében a kötelezettségvállalást nem vonták vissza. A fennálló kötelezettségvállalások a többéves programok létezésének rendes következményei.

millió EUR

	8. EFA	9. EFA	10. EFA	11. EFA	2023.12.31.	2022.12.31.
Még nem teljesített fennálló kötelezettségvállalások	–	*16*	*216*	*3 217*	*3 449*	*4 853*

A fennálló kötelezettségvállalások csökkenését nagyrészt a fennálló költségvetési kötelezettségvállalások csökkenése okozza, amelynek teljes összege 5 116 millió EUR (2022: 6 459 millió EUR). Ez összhangban áll az EFA életciklusával, és a nyitott szerződések számának alakulásával is összefügg (lásd a **2.2**. megjegyzést).

5. **PÉNZÜGYI KOCKÁZATKEZELÉS**

Az EFA pénzügyi kockázatkezelésével kapcsolatos információk a Bizottság által az EFA nevében az EFA-források felhasználása érdekében végrehajtott pénztári műveletekre vonatkoznak.

5.1. **KOCKÁZATKEZELÉSI POLITIKÁK ÉS FEDEZETI MŰVELETEK**

A pénztári műveletekre vonatkozó szabályokat és elveket a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzat és a belső megállapodás határozza meg.

Ezeknek megfelelően a következő főbb alapelvek alkalmazandók:

a) *Az EFA-hozzájárulásokat a tagállamok az adott tagállam jegybankjánál – vagy az általa kijelölt pénzügyi vállalkozásnál – vezetett, elkülönített számlára fizetik be. A hozzájárulás összege az EFA általi kifizetésig az elkülönített számlán marad.*

b) *Az EFA-hozzájárulásokat a tagállamok euróban fizetik, az EFA azonban euróban és más pénznemekben is folyósít kifizetéseket.*

c) *A Bizottság által az EFA nevében nyitott bankszámlák esetében nem engedélyezett a fedezet túllépése.*

A Bizottság az elkülönített számlákon felül más bankszámlákat is nyit pénzügyi intézményeknél (központi bankoknál és kereskedelmi bankoknál) az EFA nevében azzal a céllal, hogy a tagállami hozzájárulásokon kívüli forrásból fedezett kifizetéseket teljesítse, és nyilvántartsa az ilyen forrásból származó bevételeket.

A pénztári és kifizetési műveletek nagymértékben automatizáltak és modern informatikai rendszereken alapulnak. A költségvetési rendelettel, a Bizottság belsőkontroll-normáival és az ellenőrzési alapelvekkel összhangban a rendszerbiztonság garantálása és a feladatok szétválasztása érdekében egyedi eljárásokat alkalmaznak.

A pénztári és a kifizetési műveletek kezelését írásos iránymutatások és eljárások szabályozzák azzal a céllal, hogy korlátozzák a működési és pénzügyi kockázatokat, valamint megfelelő szintű ellenőrzést biztosítsanak. Ezen iránymutatások és eljárások különböző működési területeket fednek le, az ezeknek való megfelelést pedig rendszeresen ellenőrzik.

5.2. **DEVIZAKOCKÁZAT**

Az EFA év végi devizakockázati kitettsége – nettó pozíció

millió EUR

	2023.12.31.				2022.12.31.			
	USD	EUR	Egyéb	Összesen	USD	EUR	Egyéb	Összesen
Pénzügyi eszközök								
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	*7*	*7*	3	*17*	–	6	–	*6*
*Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök***	16	49	8	*73*	14	42	9	*65*
*Követelések***	*7*	*4*	–	*11*	*6*	*4*	–	*10*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	*6*	*595*	–	*601*	*7*	*1 015*	*5*	*1 027*
	36	**655**	**11**	**704**	**27**	**1 067**	**14**	**1 108**
Pénzügyi kötelezettségek								
Pénzügyigarancia-kötelezettség és céltartalékok	–	*2*	*2*	*4*	–	*3*	–	*3*
	–	**2**	**2**	**4**	–	**3**	–	**3**
Összesen	**36**	**657**	**13**	**706**	**27**	**1 069**	–	**1 110**

Valamennyi hozzájárulás euróban van a számlán; egyéb devizát csak akkor vásárolnak, ha abban teljesítik a kifizetést. Ennek eredményeként az EFA pénztári műveleteit nem érinti devizakockázat.

5.3. **KAMATLÁBKOCKÁZAT**

Az EFA nem hitelez, ezért nincs kamatlábkockázata.

A különböző bankszámláin tartott összegek után kamat keletkezik. A Bizottság ezért az EFA nevében intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a kapott kamatot a piaci kamatlábnak megfelelő és annak ingadozásait követő kamatlábbal számítsák.

Az EFA költségvetésébe fizetendő hozzájárulásokat az egyes tagállamok az általuk kijelölt pénzügyi intézménynél nyitott elkülönített számlára fizetik be. A néhány évvel ezelőtt fennállt negatívkamat-kockázat kezelése érdekében az érintett számlákon tartott egyenlegek minimalizálását célzó készpénzkezelési eljárások vannak érvényben. Emellett az (EU) 2016/888 tanácsi rendeletnek ([7]) megfelelően e számlák esetleges negatív kamatát az érintett tagállam viseli.

A kereskedelmi bankszámlákon a nap végén fennálló egyenleg után minden nap kamatot írnak jóvá. A kamat jóváírása változó piaci kamatláb alapján történik, a szerződéses (pozitív vagy negatív) kamatláb-különbözet hozzáadásával. A legtöbb számla esetében a kamatszámítás egy piaci referencia-kamatlábhoz kötődik, követve annak bármilyen ingadozását. Ily módon nem áll fenn annak kockázata, hogy az EFA-egyenlegek után a piacinál alacsonyabb kamatot számolnának.

5.4. **HITELKOCKÁZAT (PARTNERKOCKÁZAT)**

Maximális hitelkockázati kitettség

A pénzügyi eszközök esetében a jelentett összegek nettó könyv szerinti értékek, és azt mutatják, hogy az EFA a beszámolási időszak végén milyen mértékű hitelkockázatnak van kitéve.

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzügyi eszközök		
Hitelek	*16*	*6*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	*601*	*1 027*
Visszterhes követelések (*)	*11*	*11*
Nyújtott garanciák		–
Pénzügyi garanciaszerződések	*14*	*12*
Összesen 2023.12.31-én	**642**	**1 056**

*(*) * Az aktív időbeli elhatárolások kivételével*

Pénzügyi eszköz Hitelek: hitelminőség

millió EUR

	2023.12.31.				
	1. szakasz	2. szakasz	3. szakasz	POCI	Összesen
Hitelminősítés					
Kiváló és magas fokozatú	–	–	–	–	–
Felső középfokozatú	–	–	–	–	–

([7]) A Tanács (EU) 2016/888 rendelete (2016. június 6.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló (EU) 2015/323 rendeletnek a részletek befizetése tekintetében történő módosításáról (HL L 149., 2016.6.7., 1. o.).

millió EUR

2023.12.31.					
	1. szakasz	2. szakasz	3. szakasz	POCI	Összesen
Alsó középfokozatú	–	–	–	–	–
Befektetésre nem ajánlott és nem teljesítő kategória	*18*	*1*	–	–	*19*
Bruttó könyv szerinti érték	**18**	**1**	–	–	**19**
Elszámolt veszteség nélkül	*2*	*1*	–	–	3
Nettó könyv szerinti érték	**16**	–	–	–	**16**

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek: hitelminőség

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
Hitelminősítés		
Kiváló és magas fokozatú	*514*	*724*
Felső középfokozatú	*77*	*299*
Alsó középfokozatú	*11*	*4*
Befektetésre nem ajánlott és nem teljesítő kategória	–	–
Bruttó könyv szerinti érték	**601**	**1 027**
Elszámolt veszteség nélkül	–	–
Nettó könyv szerinti érték	**601**	**1 027**

Követelések: hitelminőség

millió EUR

2023.12.31.						
	Nem esedékes	Késedelmes 0–30 nap	Késedelmes 31–90 nap	Késedelmes 91 nap – 1 év	Késedelmes > 1 év	Összesen
Bruttó könyv szerinti érték	11	–	–	–	–	*11*
Elszámolt veszteség nélkül	–	–	–	–	–	–
Nettó könyv szerinti érték	**11**	–	–	–	–	*11*

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök: hitelminőség

2023-ban az e pénzügyi kimutatásokban szereplő, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök hitelkockázatnak nem kitett, tulajdonviszonyt megtestesítő befektetéshez kapcsolódnak (lásd a **2.1.** megjegyzést).

5.5. **LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT**

A pénzügyi kötelezettségek lejáratának elemzése a fennmaradó lejárati idő alapján

Az e megnevezés alatt szereplő pénzügyi kötelezettségeket és szállítói kötelezettségeket a mérlegben szereplő könyv szerinti értékeken kell kimutatni.

millió EUR

	<1 év	1–5 év	>5 év	Összesen
Pénzügyi kötelezettségek 2023.12.31-én	*391*	*2*	*–*	*393*
Pénzügyi kötelezettségek 2022.12.31-én	*426*	*5*	*–*	*431*

Az EFA-ra alkalmazott költségvetési elvek biztosítják, hogy folyamatosan elegendő készpénz álljon rendelkezésre a költségvetési időszak alatt valamennyi kapcsolódó kifizetés végrehajtására. A tagállami hozzájárulások teljes összege ennek megfelelően azonos az adott költségvetési időszakra szóló kifizetési előirányzatok összegével.

Az EFA-hoz való tagállami hozzájárulásokat azonban három részletben fizetik az év során, míg a kifizetések bizonyos szezonalitást mutatnak.

Annak érdekében, hogy mindig elegendő pénztári forrás álljon rendelkezésre az adott hónapban folyósítandó kifizetésekre, a Bizottság pénztára és az érintett kifizetőhelyek között folyamatos az információcsere a pénztári helyzetről.

Ezenfelül az EFA pénztári műveletei kapcsán automatikus készpénz-gazdálkodási mechanizmusok biztosítják, hogy minden nap elegendő készpénz álljon rendelkezésre az összes EFA-bankszámlán.

6. KAPCSOLT FELEKRE VONATKOZÓ KÖZZÉTÉTELEK

Az EFA kapcsolt felei a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap, az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap és az Európai Bizottság. Az e jogalanyok közötti ügyletekre az EFA szokásos műveleteinek részeként kerül sor – ezek a műveletek az EU számviteli szabályai értelmében nem tartoznak különleges közzétételi követelmények hatályába.

Az EFA-nak nincs külön vezetése, mivel a Bizottság irányítása alá tartozik. Az EU – és így a Bizottság – felsővezetésének jogosultságai az Európai Unió összevont éves beszámolójában vannak feltüntetve a 7.2. „A felsővezetés fő jogosultságai" megnevezés alatt.

7. MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK

A beszámoló aláírásának dátumáig az EFA számvitelért felelős tisztviselője nem szerzett és nem is kapott információt olyan egyéb lényeges eseményről, amelyet e szakaszban kellene bemutatni. Az éves beszámoló és az ahhoz kapcsolódó megjegyzések a rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján készültek, és a fent bemutatott információk ezt tükrözik.

8. A GAZDASÁGI EREDMÉNY ÉS A KÖLTSÉGVETÉSI EREDMÉNY ÖSSZEEGYEZTETÉSE

Az év gazdasági eredményét az eredményszemléletű elszámolás alapelveinek megfelelően számították ki. A költségvetési eredmény azonban a pénzforgalmi szemléletű elszámolás szabályain alapul. Mivel a gazdasági eredmény és a költségvetési eredmény ugyanazoknak az alapul szolgáló operatív tranzakcióknak az eredménye, egymással történő összeegyeztetésük hasznos ellenőrzési eszköz. Az alábbi táblázat ezt az összeegyeztetést mutatja be, kiemelve a főbb összeegyeztetett összegeket, amelyek a bevételi és kiadási tételek között oszlanak meg. A táblázathoz fűzött megjegyzések kiegészítő információkat nyújtanak a főbb összeegyeztetett tételek jellegéről.

millió EUR

	2023	2022
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	**(2 249)**	**(2 813)**
Bevételek		
A költségvetési eredményt nem befolyásoló követelések	*(11)*	*(5)*

millió EUR

	2023	2022
A tárgyévben megállapított, de még be nem szedett jogosultságok	*(2)*	*(3)*
A korábbi években megállapított és a tárgyévben beszedett jogosultságok	*12*	*19*
Előfinanszírozás nettó hatása	*36*	*37*
Elhatárolt bevételek (nettó)	*(54)*	*(82)*
Kiadások		
A még ki nem fizetett tárgyévi kiadások	*(55)*	*16*
A korábbi években megállapított, a tárgyévben kifizetett összegek	*(349)*	*(408)*
Előfinanszírozás nettó hatása	*556*	*244*
Elhatárolt kiadások (nettó)	*59*	*607*
AZ ÉV KÖLTSÉGVETÉSI EREDMÉNYE	**(2 056)**	**(2 387)**

8.1. ÖSSZEEGYEZTETETT TÉTELEK – BEVÉTELEK

A pénzügyi év költségvetési bevétele megfelel az év során megállapított követelésekből befolyt bevételek és a korábbi években megállapított követelésekből befolyt bevételek összegének.

A **költségvetési eredményt nem befolyásoló követeléseket** tartalmazza a gazdasági eredmény, költségvetési szempontból azonban nem tekinthetők bevételnek, mivel a befolyt összeget átcsoportosítják a tartalékba, és csak tanácsi határozat révén köthető le újra.

A **tárgyévben megállapított, de még be nem szedett követeléseket** az összeegyeztetés céljából le kell vonni a gazdasági eredményből, mivel nem képezik a költségvetési bevétel részét. Ezzel szemben **a korábbi években megállapított és a tárgyévben beszedett követeléseket** az összeegyeztetés céljából hozzá kell adni a gazdasági eredményhez.

Az **előfinanszírozás nettó hatása** sor az előfinanszírozás összegeinek a kedvezményezettek által visszafizetett összegekkel szembeni elszámolását mutatja. Ezek a készpénzbevételek költségvetési bevételek, de nincsenek hatással a gazdasági eredményre, így feltüntetésük egyeztetési célból szükséges.

A **nettó elhatárolt bevétel** főként az év végi elhatárolás céljából elkülönített összegeket tartalmazza. Csak a nettó hatást – vagyis az előző évből származó elhatárolt bevétel visszaírásával csökkentett tárgyévi elhatárolt bevételt – kell figyelembe venni.

8.2. ÖSSZEEGYEZTETETT TÉTELEK – KIADÁSOK

A **még ki nem fizetett tárgyévi kiadások** az összeegyeztetés céljából beleszámítanak a gazdasági eredménybe, noha nem szerepelnek a költségvetési kiadások között. Ezzel szemben a korábbi években megállapított és a tárgyévben kifizetett összegeket az összeegyeztetés céljából le kell vonni a gazdasági eredményből, mivel a tárgyév költségvetési kiadásaihoz tartoznak, de vagy nem befolyásolják a gazdasági eredményt, vagy ha mégis, úgy csökkentik a kiadásokat.

A **törölt kifizetésekből** származó készpénzbevétel nincs hatással a gazdasági eredményre, de hatással van a költségvetési eredményre.

Az előfinanszírozás nettó hatása a következők kombinációja: a tárgyévben kifizetett – éves költségvetési kiadásként rögzített – új előfinanszírozási összegek, valamint a tárgyévben vagy a korábbi években az elszámolható költségek elfogadása során kifizetett előfinanszírozás elszámolása. Ez utóbbi elhatárolási szempontból kiadásnak minősül, de a költségvetési számlákon nem akként jelenik meg, mivel a kezdeti előfinanszírozás kifizetését már figyelembe vették költségvetési kiadásként annak kifizetése idején.

A nettó elhatárolt kiadások főként az év végi elhatárolási célokra képzett elhatárolásokból állnak, vagyis olyan elszámolható kiadásokból, amelyek az EFA-források kedvezményezettjeinél felmerültek, de amelyeket még nem jelentettek az EFA felé. Csak a nettó hatást – vagyis az előző évből származó elhatárolt kiadás visszaírásával csökkentett tárgyévi elhatárolt kiadást – kell figyelembe venni.

AZ EFA-VAL ÖSSZEVONT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI

A BÊKOU UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ([8])

([8]) Meg kell jegyezni, hogy a számadatok ezer euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

Az uniós vagyonkezelői alapok általános háttere

Létrehozás

Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet (a továbbiakban: költségvetési rendelet) ([9]) 234. és 235. cikkével és a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló rendelet ([10]) 35. cikkével összhangban az Európai Bizottság jogosult külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapokat létrehozni (a továbbiakban: uniós vagyonkezelői alapok). Az uniós vagyonkezelői alapokat válságokkal kapcsolatos szükséghelyzeti és szükséghelyzet utáni intézkedések, illetve tematikus intézkedések végrehajtása céljából alapítják, más donorokkal kötött megállapodások útján.

Az uniós vagyonkezelői alapokat az Európai Bizottság hozza létre egy határozattal, miután konzultált az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, vagy megkapta azok jóváhagyását. A határozat magában foglalja a többi donorral kötött alapító megállapodást is.

Az uniós vagyonkezelői alapok csak akkor hozhatók létre és hajthatók végre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

— az uniós intézkedés hozzáadott értéket képvisel: az uniós vagyonkezelői alapok céljai, különösen terjedelmük vagy lehetséges hatásaik miatt, uniós szinten jobban megvalósíthatók, mint tagállami szinten, és ha a már meglévő finanszírozási eszközök felhasználása nem lenne elegendő az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításához;

— az uniós vagyonkezelői alapok politikai láthatóságot adnak az Uniónak és igazgatási előnyökkel járnak, valamint jobb uniós kontrollt tesznek lehetővé az Unió és az egyéb donorok hozzájárulásainak kockázatai és kifizetése tekintetében;

— az uniós vagyonkezelői alapok nem hozhatók létre, ha csupán más létező finanszírozási csatornák vagy hasonló eszközök megkétszerezését jelentik, kiegészítő jelleg nélkül;

— az uniós vagyonkezelői alapok céljait összhangba kell hozni azon uniós eszköz vagy költségvetési sor céljaival, amelyből a finanszírozásuk történik.

A jelenlegi uniós vagyonkezelői alapok

A Bizottság eddig négy uniós vagyonkezelői alapot hozott létre:

— A BÊKOU Uniós Vagyonkezelői Alap, amelynek célja, hogy minden tekintetben támogassa a Közép-afrikai Köztársaság válságból való kilábalását és újjáépítési erőfeszítéseit. Létrehozásának időpontja 2014. július 15.

— A MADAD Uniós Vagyonkezelői Alap, amely a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap. Létrehozásának időpontja 2014. december 15.

— Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap, amely az afrikai stabilitással, valamint az irreguláris migráció és a lakosság lakhelyelhagyása okainak kezelésével foglalkozó európai uniós szükséghelyzeti alap. Létrehozásának időpontja 2015. november 12.

— A Kolumbiáért Uniós Vagyonkezelői Alap, amely a békemegállapodás végrehajtását támogatja a konfliktus utáni korai helyreállítás és stabilizáció időszakában. Létrehozásának időpontja 2016. december 12.

Megbízatás

A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alapot azzal a céllal hozták létre, hogy elősegítse a Közép-afrikai Köztársaság stabilizálását és újjáépítését. Az alapító megállapodás megfogalmazása szerint az alap fő célkitűzése „következetes és célzott támogatással növelni a lakosság veszélyeztetett csoportjainak rezilienciáját, minden szempontból támogatni a Közép-afrikai Köztársaság válságból való kilábalását és újjáépítését, összehangolni a rövid, közép- és hosszú távú intézkedéseket, valamint segíteni a szomszédos országokat a válság következményeinek kezelésében”.

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

([10]) A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete (2018. november 26.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról és az (EU) 2015/323 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 307., 2018.12.3., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj).

Fő műveleti tevékenységek

Az uniós vagyonkezelői alap különböző donoroktól származó forrásokat egyesít programok elfogadott célkitűzések alapján történő finanszírozására. 2014. júliusi létrehozása óta a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap 22 programot fogadott el, és több mint 2,5 millió kedvezményezettet ért el. A program célja, hogy a 2013. évi válságot követően segítséget nyújtson a Közép-afrikai Köztársaság és annak lakossága számára. Konkrétabban a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap célja az alapvető szolgáltatásokhoz (elsősorban az egészségügyhöz, vízhez és az alapvető köztisztasághoz) való hozzáférés biztosítása, a gazdasági helyreállítás és a munkahelyteremtés támogatása, valamint a szociális kohézió és megbékélés elősegítése.

Irányítás

A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap irányítását az Európai Bizottság látja el, amely a két irányító szerv – a vagyonkezelői alap igazgatótanácsa és az operatív bizottság – titkárságaként is működik. A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap igazgatótanácsa és operatív bizottsága a donorok, a Bizottság és az Európai Parlament képviselőiből, a Közép-afrikai Köztársaság hatóságainak képviselőjéből és megfigyelőkből áll. Az igazgatótanács összetételére vonatkozó szabályokat és az uniós vagyonkezelői alap belső szabályzatát az uniós vagyonkezelői alapot alapító megállapodásban kell rögzíteni.

Az igazgatótanács fő feladata a vagyonkezelői alap átfogó stratégiájának kidolgozása és felülvizsgálata. Az operatív testület felelős az alap által finanszírozott tevékenységek kiválasztásáért, és felügyeli azok végrehajtását. Jóváhagyja továbbá az éves beszámolót és a vagyonkezelői alap által finanszírozott tevékenységekről szóló éves jelentést.

Finanszírozási források

A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap finanszírozása a donorok hozzájárulásaiból történik.

Éves beszámoló

A beszámolókészítés alapja

A jogi keretet és az éves beszámoló elkészítésének határidejét a Közép-afrikai Köztársaságért Európai Uniós Vagyonkezelői alap – a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap – létrehozásáról és belső szabályairól szóló megállapodás („alapító megállapodás”) határozza meg. Az alapító megállapodás értelmében az éves beszámolót a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok (uniós számviteli szabályok) szerint készítik el.

Számvitelért felelős tisztviselő

A Bizottság számvitelért felelős tisztviselője az uniós vagyonkezelői alap számvitelért felelős tisztviselője. Ő felel a valamennyi uniós vagyonkezelői alapra egyaránt vonatkozó számviteli eljárások és a számlatükör meghatározásáért. A Bizottság belső ellenőre, az OLAF és a Számvevőszék ugyanolyan jogkörrel rendelkezik az uniós vagyonkezelői alapok felett, mint a Bizottság által végrehajtott más tevékenységek tekintetében. Az uniós vagyonkezelői alapokat évente független külső ellenőrzésnek kell alávetni.

Az éves beszámoló összetétele

Az éves beszámoló a január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozik, és magában foglalja a pénzügyi kimutatásokat és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéseket. Míg a pénzügyi kimutatások és a kiegészítő megjegyzések eredményszemléletű elszámolás alapján készülnek, a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések elsősorban a készpénzmozgásokon alapulnak.

Az előzetes beszámolótól a mentesítésig

Az éves beszámolót független külső könyvvizsgálatnak vetik alá. A számvitelért felelős tisztviselő által készített előzetes éves beszámolót a következő év február 15-éig továbbítják az Operatív Bizottságnak, amely ezt követően továbbítja a gazdálkodó egység által közbeszerzési eljárást követően kiválasztott könyvvizsgáló társaságnak. A könyvvizsgálatot követően a számvitelért felelős tisztviselő elkészíti a végleges éves beszámolót, majd jóváhagyásra benyújtja az operatív bizottságnak (8.3.4(c) pont).

A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap éves beszámolóját konszolidálni kell az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójával.

A működés kiemelt eseményei

Az év során elért eredmények

Az EU az első vagyonkezelői alapját 2014 júliusában indította Bêkou néven (ami szangó nyelven reményt jelent), hogy segítséget nyújtson a Közép-afrikai Köztársaságnak és lakosságának a 2013-as válságot követően. A Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap célja az alapvető szolgáltatásokhoz (elsősorban az egészségügyhöz, a vízhez és az alapvető köztisztasághoz) való hozzáférés biztosítása, a vidékfejlesztés és a gazdasági helyreállítás támogatása, valamint a megbékélés elősegítése. Létrehozása óta a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap 22 programot finanszírozott, és az ország népességének több mint a felét érte el.

2023-ban a Közép-afrikai Köztársaság biztonsági helyzetét a közép-afrikai fegyveres erők (FACA) és a közép-afrikai köztársasági Hazafiak Koalíciója (CPC) közötti összecsapásokhoz kapcsolódó incidensek számának növekedése jellemezte, de a fegyveres erőszakkal összefüggő halálesetek száma csökken. Ezenkívül a harcok többsége az ország külső régióiban zajlott, ami azt mutatja, hogy jelentősen csökkent a polgári lakosság elleni erőszak.

Politikailag augusztusban új alkotmányt fogadtak el, és előrelépés történt a büntetlenség elleni küzdelem terén, amelyet TOUADERA elnök szorgalmazott. A különleges büntetőbíróság például letartóztatta és háborús bűnökért elítélte Abdoulaye HISSENE-t, a Közép-afrikai Köztársaság egyik háborús vezetőjét és politikusát.

2023-ban a szomszédos országok destabilizációja fokozta a politikai és biztonsági feszültségeket a Közép-afrikai Köztársaságban. A szudáni konfliktus következtében lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömegei áramlottak be a Vakaga prefektúrába. Végezetül a Közép-afrikai Köztársaságtól északra két új csádi fegyveres csoport létrehozása növeli a feszültségeket a két ország között, és a lakosság elvándorlását okozza.

Ebben a tartósan ingatag környezetben 2023 augusztusában 3,4 millió ember, vagyis a közép-afrikai lakosság 56 %-a szorult humanitárius segítségre. Ez a helyzet – bár aggasztó – de 2022-höz képest stabil. 2023-ban a legtöbb segítségre szoruló ember a vízellátással, a higiéniával és a közegészségügyi körülményekkel (WASH), az élelmiszer-biztonsággal, valamint az egészségügyi ellátással és a védelemmel összefüggésben volt nehéz helyzetben. Mivel a konfliktusok eltávolodnak az ország fő városi területeitől, a Közép-afrikai Köztársaságban a lakóhelyüket elhagyni kényszerült belső menekültek száma immár harmadik éve csökken. 2016 óta a legalacsonyabb szintet érte el: 2023. augusztus 31-én a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek száma 489 000 fő volt (a 2022-ben mért 515 700 fővel szemben).

A konkrét kiemelt területeken elért legfontosabb eredmények

Az alábbiakban bemutatott 2023. évi legfontosabb eredmények a vagyonkezelői alap főbb konkrét célkitűzéseit/beavatkozási területeit tükrözik.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén a Bêkou Vagyonkezelői Alap továbbra is támogatta az egészségügyi és a vízellátási, szanitációs és higiéniai ágazatot.

2023-ban további 44 566 ember számára javult a vízügyi, higiéniai és szanitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés (EHA – 1.1. mutató), így az alap működésének kezdete óta a kedvezményezettek száma összesen 1 068 695 fő.

2023-ban 55 289 orvosi konzultációra és egészségügyi beavatkozásra került sor (1.2. mutató), ami a HEALTH program harmadik ágához kapcsolódó projektek 2022 végén történt lezárása miatt az előző évekhez képest jelentős csökkenést jelent. Az egészségügyi beavatkozások 63 %-át orvosi konzultációk, 24 %-át pedig a pszichoszociális támogatás tette ki. Meg kell jegyezni, hogy az anyák és gyermekek egészségével és a védőoltásokkal kapcsolatos konzultációk és beavatkozások száma 2023-ban drámaian csökkent, bár ezek aránya a HEALTH projektek kezdete óta évről évre állandó volt.

A társadalmi kohézió területén a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap támogatásával végrehajtott tevékenységek többsége a nők helyzetének megerősítésére és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemre, valamint az országos média megerősítésére irányult. 2023-ban a társadalmi-gazdasági szerepvállalásra ösztönző tevékenység az ország 20 prefektúrájából 13-ban 32 529 lányt vagy nőt érintett (2.1. mutató), közülük a kedvezményezettek több mint fele (58 %) gazdasági támogatásban, 30 %-a társadalmi-gazdasági támogatásban, 12 %-a pedig szociális támogatásban részesült. A Bêkou a nemi alapú erőszakot átéltek közül 4 092 főt támogatott (2.2. mutató) pszichoszociális támogatással, orvosi ellátással, jogi segítségnyújtással, a méltóság megőrzését célzó segítség különböző formáival stb.

Nemzeti szinten a Nőügyi, Család- és Gyermekvédelmi Minisztériumnak (MPFFPE) és az érintett ágazati minisztériumoknak nyújtott technikai segítségnyújtás hozzájárul a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos szemléletformáló erőfeszítések formalizálásához, megerősítéséhez és összehangolásához.

A gazdasági és termelőágazatok helyreállításának támogatása terén a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap a termelési célú és a létfenntartásra irányuló mezőgazdasághoz egyaránt támogatást nyújtott, támogatta a mezőgazdasági csoportokat és a mezőgazdasági kistermelőket, előmozdította a munkahelyteremtést (a munkaerő-igényes tevékenységeket, a szakképzést, a jövedelemtermelő tevékenységek fejlesztését egyaránt ideértve), és elősegítette a kisvállalkozások és magánszemélyek pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférését. 2023-ban 28 093 ember részesült jövedelemtermelő tevékenység létrehozását célzó támogatásban (3.4. mutató), ami az alap kezdete óta a teljes mutató 30 %-át teszi ki. Emellett a RELSUDE ACTED és a PAPEUR vidékfejlesztési projektjei 2023-ban 5 551 mezőgazdasági kistermelőt támogattak abban, hogy fenntartható módon növeljék termelésüket (3.3. mutató). A PAPEUR vidékfejlesztési projekt továbbra is támogatta az előző években létrehozott 35 szövetkezetet, és ezzel összefüggésben 5 498 további együttműködő számára nyújtott különböző típusú támogatásokat. Az év során 3 469 személy részesült szakképzésben (3.6. mutató), ami 40 %-os növekedést jelent az előző évhez képest. A DEVRUR II projekt keretében a képzési és oktató-továbbképzési központok rehabilitációs tevékenységeinek fokozatos véglegesítése lehetővé tette, hogy 2023-ban a kedvezményezettek számára nyújtott képzési tevékenységek felgyorsuljanak.

Költségvetés és a költségvetés végrehajtása

2023 végére a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alaphoz való hozzájárulások több mint 310 millió EUR-t tettek ki. 2021. december 31-én a vagyonkezelői alap véglegesítette azokat a kötelezettségvállalásokat és szerződéseket, amelyeket a kapott hozzájárulásokból kívánt finanszírozni, de a nyomon követésre, értékelésre, ellenőrzésre és kommunikációra elkülönített pénzeszközök még ezen időpontot követően is leköthetők.

2023-ban öt új szerződéskötésre került sor összesen 128 303 EUR értékben. Ezek a szerződések ellenőrzési és kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódtak.

2023-ban több mint 19 millió EUR-t fizettek ki; a folyósítások teljes összege így a Bêkou Uniós Vagyonkezelői Alap létrehozása óta több mint 283 millió EUR volt.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

— Előfinanszírozás: 7 420 ezer EUR-val csökkent a vagyonkezelői alap felszámolása és az új szerződések számának ebből következő csökkenése következtében: 2023-ban csak 4 szerződést írtak alá az ellenőrzési, értékelési és kommunikációs tevékenységek kapcsán 111 ezer EUR értékben;

— Pénzügyi kötelezettségek: 18 449 ezer EUR-val növekedtek, főként azért, mert a donoroktól befolyt hozzájárulások magasabbak voltak, mint a donorokhoz rendelt nettó kiadások;

— Működési kiadások: 4 027 ezer EUR-val nőttek 3 program becsült kiadásainak növekedése következtében: újjáépítési segély és rehabilitáció, alapvető egészségügyi ellátás és városfejlesztés.

MÉRLEG

ezer EUR

		2023.12.31.	2022.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK			
Előfinanszírozás		–	*336*
		–	**336**
FORGÓESZKÖZÖK			
Előfinanszírozás		*3 745*	*10 829*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések		*3 462*	*3 595*

ezer EUR

		2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek		*28 420*	*4 316*
		35 627	**18 740**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		**35 627**	**19 076**
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Pénzügyi kötelezettségek		*(31 001)*	*(12 552)*
		(31 001)	**(12 552)**
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Szállítói kötelezettségek		–	*(4 563)*
Elhatárolt költségek		*(4 626)*	*(1 961)*
		(4 626)	**(6 524)**
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		**(35 627)**	**(19 076)**
NETTÓ ESZKÖZÖK		–	–

EREDMÉNYKIMUTATÁS

ezer EUR

		2023	2022
BEVÉTELEK			
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Adománybevételek		*24 550*	*21 504*
Kiadások visszafizettetése		*717*	*42*
		25 268	**21 546**
Visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Pénzügyi bevétel		*636*	*40*
		636	**40**
Összes bevétel		**25 904**	**21 586**
KIADÁSOK			
Működési kiadások		*(24 278)*	*(20 251)*
Finanszírozási költségek		–	*(12)*
Egyéb kiadások		*(1 626)*	*(1 323)*
Összes kiadás		**(25 904)**	**(21 586)**
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		–	–

CASH FLOW-KIMUTATÁS

ezer EUR

	2023	2022
Az év gazdasági eredménye	–	–
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	*7 420*	*811*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	*132*	*851*
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*18 450*	*9 385*
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*(4 563)*	*1 716*
Elhatárolt költségek növekedése/(csökkenése)	*2 665*	*(12 240)*
NETTÓ CASH FLOW	**24 104**	**524**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	*24 104*	*524*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	*4 316*	*3 792*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	*28 420*	*4 316*

AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAP 2023. ÉVI PÉNZÜGYI KIMUTATÁSAI ([11])

([11]) Meg kell jegyezni, hogy a számadatok ezer euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

HÁTTÉRINFORMÁCIÓK AZ AFRIKÁÉRT UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPRÓL

Az uniós vagyonkezelői alapok általános háttere

Létrehozás

Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet (a továbbiakban: költségvetési rendelet) ([12]) 234. és 235. cikkével és a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló rendelet ([13]) 35. cikkével összhangban az Európai Bizottság jogosult külső tevékenységre képzett uniós vagyonkezelői alapokat létrehozni (a továbbiakban: uniós vagyonkezelői alapok). Az uniós vagyonkezelői alapokat válságokkal kapcsolatos szükséghelyzeti és szükséghelyzet utáni intézkedések, illetve tematikus intézkedések végrehajtása céljából alapítják, más donorokkal kötött megállapodások útján.

Az uniós vagyonkezelői alapokat az Európai Bizottság hozza létre egy határozattal, miután konzultált az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, vagy megkapta azok jóváhagyását. A határozat magában foglalja a többi donorral kötött alapító megállapodást is.

Az uniós vagyonkezelői alapok csak akkor hozhatók létre és hajthatók végre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

— az uniós intézkedés hozzáadott értéket képvisel: az uniós vagyonkezelői alapok céljai, különösen terjedelmük vagy lehetséges hatásaik miatt, uniós szinten jobban megvalósíthatók, mint tagállami szinten, és ha a már meglévő finanszírozási eszközök felhasználása nem lenne elegendő az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításához;

— az uniós vagyonkezelői alapok politikai láthatóságot adnak az Uniónak és igazgatási előnyökkel járnak, valamint jobb uniós kontrollt tesznek lehetővé az Unió és az egyéb donorok hozzájárulásainak kockázatai és kifizetése tekintetében;

— az uniós vagyonkezelői alapok nem hozhatók létre, ha csupán más létező finanszírozási csatornák vagy hasonló eszközök megkétszerezését jelentik, kiegészítő jelleg nélkül;

— az uniós vagyonkezelői alapok céljait összhangba kell hozni azon uniós eszköz vagy költségvetési sor céljaival, amelyből a finanszírozásuk történik.

A jelenlegi uniós vagyonkezelői alapok

A Bizottság eddig négy uniós vagyonkezelői alapot hozott létre:

— A BÊKOU Uniós Vagyonkezelői Alap, amelynek célja, hogy minden tekintetben támogassa a Közép-afrikai Köztársaság válságból való kilábalását és újjáépítési erőfeszítéseit. Létrehozásának időpontja 2014. július 15.

— A MADAD Uniós Vagyonkezelői Alap, amely a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap. Létrehozásának időpontja 2014. december 15.

— Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap, amely az afrikai stabilitással, valamint az irreguláris migráció és a lakosság lakhelyelhagyása okainak kezelésével foglalkozó európai uniós szükséghelyzeti alap. Létrehozásának időpontja 2015. november 12.

— A Kolumbiáért Uniós Vagyonkezelői Alap, amely a békemegállapodás végrehajtását támogatja a konfliktus utáni korai helyreállítás és stabilizáció időszakában. Létrehozásának időpontja 2016. december 12.

Megbízatás

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap fő célkitűzése a stabilitás összes vetületének támogatása és a migrációkezelés javítása, valamint a destabilizációt, a lakosság lakhelyelhagyásra kényszerítését és az irreguláris migrációt kiváltó okok kezelése, különösen a reziliencia, a gazdasági lehetőségek és az esélyegyenlőség, a biztonság és a fejlődés előmozdításával és az emberi jogok megsértése elleni küzdelemmel.

([12]) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet.
([13]) Az (EU) 2018/1877 rendelet.

Fő műveleti tevékenységek

Az uniós vagyonkezelői alap különböző donoroktól származó forrásokat egyesít egy intézkedés elfogadott célkitűzések alapján történő finanszírozására. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap három jelentős földrajzi területen működik, nevezetesen a Szahel-övezetben és a Csád-tó térségében, Afrika szarván, valamint Észak-Afrikában. A vagyonkezelői alap projektjeinek eseti alapon a támogatásra jogosult országokkal szomszédos országok is lehetnek a kedvezményezettjei. A vagyonkezelői alap korlátozott időtartamra jött létre annak érdekében, hogy rövid és középtávú választ adjon a régió kihívásaira.

Irányítás

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap irányítását az Európai Bizottság látja el, amely a két irányító szerv – a vagyonkezelői alap igazgatótanácsa és az operatív bizottság – titkárságaként is működik. Az Afrika Alap igazgatótanácsa és operatív bizottsága a donorok és a Bizottság képviselőiből, illetve a nem hozzájáruló uniós tagállamok, a jogosult országok hatóságai és a regionális szervezők képviselőiből mint megfigyelőkből áll. Az igazgatótanács összetételére vonatkozó szabályokat és az uniós vagyonkezelői alap belső szabályzatát az uniós vagyonkezelői alapot alapító megállapodásban kell rögzíteni.

Az igazgatótanács fő feladata a vagyonkezelői alap átfogó stratégiájának kidolgozása és felülvizsgálata. Az operatív testület felelős az alap által finanszírozott tevékenységek kiválasztásáért, és felügyeli azok végrehajtását. Jóváhagyja továbbá az éves beszámolót és a vagyonkezelői alap által finanszírozott tevékenységekről szóló éves jelentést.

Finanszírozási források

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap finanszírozása a donorok hozzájárulásaiból történik.

A beszámolókészítés alapja

A jogi keretet és az éves beszámoló elkészítésének határidejét az afrikai stabilitással és az irreguláris migráció okainak kezelésével foglalkozó szükséghelyzeti alap létrehozásáról és belső szabályairól szóló megállapodás („alapító megállapodás") határozza meg. Az alapító megállapodás értelmében az éves beszámolót a nemzetközi költségvetési számviteli standardokon (IPSAS) alapuló, a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályok (uniós számviteli szabályok) szerint készítik el.

Számvitelért felelős tisztviselő

Az alapító megállapodás értelmében a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője a vagyonkezelői alap számvitelért felelős tisztviselője.

Az éves beszámoló összetétele

Az éves beszámoló a január 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozik, és magában foglalja a pénzügyi kimutatásokat és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéseket. Míg a pénzügyi kimutatások és a kiegészítő megjegyzések eredményszemléletű elszámolás alapján készülnek, a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések elsősorban a készpénzmozgásokon alapulnak.

Az előzetes beszámolótól a mentesítésig

Az éves beszámolót független külső könyvvizsgálatnak vetik alá. A számvitelért felelős tisztviselő által készített előzetes éves beszámolót a következő év február 15-éig továbbítják az Operatív Bizottságnak, amely ezt követően továbbítja a gazdálkodó egység által közbeszerzési eljárást követően kiválasztott könyvvizsgáló társaságnak. A könyvvizsgálatot követően a számvitelért felelős tisztviselő elkészíti a végleges éves beszámolót, majd jóváhagyásra benyújtja az operatív bizottságnak.

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap éves beszámolóját konszolidálni kell az Európai Fejlesztési Alap éves beszámolójával.

A működés kiemelt eseményei

Az év során elért eredmények

A szerződéses időszak 2021. december 31-i lejártával összhangban az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap 2022 januárjától nem finanszíroz új pénzügyi kötelezettségvállalásokat vagy költségvetési kiegészítéseket. Kizárólag az adminisztratív tevékenységekhez – például ellenőrzésekhez, értékelésekhez, nyomon követéshez és kommunikációs tevékenységekhez – kapcsolódó pénzügyi kötelezettségvállalásokra lehet szerződést kötni. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap programjainak végrehajtása 2025 végéig folytatódik.

2023 folyamán az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap azt is bizonyította, hogy gyors és hatékony végrehajtási eszköz, amely megkönnyíti az afrikai partnerországokkal folytatott szakpolitikai párbeszédet, innovatív megközelítéseket alkalmaz, és kézzelfogható eredményeket hoz a három régióban (Szahel-övezet és Csád-tó, Afrika szarva és Észak-Afrika).

Az Afrika szarva régióban az éghajlatváltozás következményei 2023-ban is fennmaradtak. A Szomáliában, Kenyában, Etiópiában és Dél-Szudánban bekövetkezett súlyos áradások több tucat ember halálát okozták, és több mint 2 millió ember kényszerült lakóhelye elhagyására, miközben az élelmiszer-ellátás bizonytalanságával kapcsolatos válság az egész régióban súlyosbodott. Folyamatosak és súlyosak a gazdasági, társadalmi és biztonsági kihívások, és a Szudánban 2023 áprilisában kitört fegyveres konfliktus az egész régióra hatással volt. Következésképpen – az UNHCR szerint – jelenleg a világon Szudánban a legmagasabb a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek száma, és a legnagyobb a gyermekek kényszerű lakóhelyelhagyása miatti válság. Mindazonáltal úgy tűnik, hogy a szomáliai biztonsági helyzet kis mértékben javul, míg Kenya és Dzsibuti a jelenlegi kihívások ellenére tovább halad a stabilitás felé.

Ebben a nehéz helyzetben az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap 2023 első félévében arról számolt be, hogy az uniós vagyonkezelői alap működésének kezdete óta Afrika szarván az élelmezési segítségnyújtás terén a legnagyobb féléves eredményt érte el. Ebben az első hat hónapban az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap 433 728 ember számára biztosított élelmezési segítséget, ami az eddigi összes kedvezményezett (2 833 594 fő) 15 %-a. Ezt a teljesítményszintet jelentős részben úgy érték el, hogy Szudánban az öt éven aluli gyermekek körében mikrotápanyagokban rendkívül gazdag tápszert osztottak szét, valamint helyszíni iskolai étkezést tettek lehetővé.

Hasonlóképpen, az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap jelentése szerint a támogatott vagy védett migránsok, menekültek, visszatérők és belső menekültek (főként Szudán esetében) száma ebben a félévben volt a legnagyobb; az eddig támogatott 198 826 személyből 103 436 fő.

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap emellett támogatta a régióban a stabilizációs és békeépítési erőfeszítéseket, amelynek során összesen 65 369 főt tett ki a békével, a biztonsággal és a kormányzással kapcsolatos készségekre irányuló kapacitásépítési tevékenységek által érintett állami és nem állami szereplők száma, akik közül 2 392 fő 2023 első félévében új kedvezményezett volt. Idén a legtöbb eredményt Etiópia Gambella régiójában és Dél-Szudánban érték el.

A Szahel-övezet és a Csád-tó régió 2023-ban számos gazdasági és humanitárius kihívással szembesült, mint például az infláció, a gazdasági növekedés lassulása, az adósságválság, az élelmiszerválság, a lakóhelyelhagyás, a migráció, a biztonsági válság és az erőszak.

A régióban a munkahelyteremtés támogatása terén az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap által alkalmazott egyik fő megközelítési mód a humántőkébe való befektetés volt. 2023 első felében az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap által finanszírozott programok 11 087 munkahelyet teremtettek vagy támogattak, többségüket Nigerben, Guineában és Szenegálban. A munka termelékenységének javításában kulcsfontosságú műszaki és szakoktatás (TVET), illetve készségfejlesztés 23 266 résztvevő számára volt elérhető.

Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap – szintén 2023 első félévében – 2 943 412 embert szólított meg az általa finanszírozott olyan tevékenységek útján, amelyek fő célja az volt, hogy felhívja a figyelmet az illegális migrációval kapcsolatos kockázatokra. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap 420 önkéntes visszatérést és 509 visszatérő migráns visszailleszkedését támogatta. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap elindítása óta a Szahel-övezetben és a Csád-tó térségében 73 215 visszatérő migráns részesült az önkéntes visszatérést támogató juttatásban, 91 642 fő pedig visszailleszkedési támogatást kapott.

A Szahel-övezetben és a Csád-tó térségében 2023 első felében, egy nagyon feszült helyzetben, amikor a régió biztonsági válsága fokozódott, az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap által finanszírozott programok keretében 11 520 ember részesült a kormányzással, a konfliktusmegelőzéssel és az emberi jogokkal kapcsolat képzésben. A félév egyik figyelemreméltó eredménye az volt, hogy Maliban 8 823 ember részesült a népszavazási folyamat támogatást célzó képzésben, amelynek eredményeként júniusban új alkotmány elfogadására került sor. Emellett 1 397 417 ember vett részt konfliktusmegelőzési és emberi jogi tevékenységekben. Végezetül az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap által finanszírozott programok keretében a polgári intézmények és a biztonsági erők 10 034 felszerelési tárgyat kaptak a kormányzás és a biztonság megerősítése érdekében.

Míg az Ukrajna elleni orosz háborús agresszió még mindig érezteti hatását, 2023-at számos előre nem látható válság jellemezte, amelyek Észak-Afrika országait és szomszédaikat, köztük Szudánt, Nigert és legutóbb a palesztin területeket érintették, és amelyek a régióban további politikai és gazdasági válságot eredményeztek, valamint további feszültségeket és migrációs mozgásokat generáltak. 2023-ban a Földközi-tenger középső térségében húzódó útvonalon – Tunéziától és Líbiától Olaszországig és Máltáig – az illegális határátlépések száma 2022-höz képest 50 %-kal nőtt, az érkezők száma összesen 157 951 fő volt. 2023-ban továbbra is Tunéziából indul el a legtöbb migráns Olaszországba (és az EU-ba), a második kibocsátó ország pedig Líbia. 2023-ban továbbra is Guineából és Tunéziából érkeztek a legtöbben – országonként 17 000-en – Olaszországba, majd Elefántcsontpart és Banglades következett a sorban. Hasonlóképpen, a tavalyi év azonos időszakához képest jelentősen nőtt a Földközi-tenger nyugati térségében és az Atlanti-óceánon át húzódó útvonalakra nehezedő nyomás: összesen 56 039 személy érkezett (2022-höz képest +95 %).

Költségvetés és a költségvetés végrehajtása

A szerződéskötési időszak 2021. december 31-i lejártával összhangban 2023-ban az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap három régiójának egyikében sem került sor új programokra vagy költségvetési kiegészítésekre. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap indulása óta a működési és igazgatási kiadásokra lekötött teljes összeg 5 053,27 millió EUR-t tett ki. Az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alap indulása óta az Afrika szarva térségében jóváhagyott operatív programok összege 1 810 millió EUR; a Száhel-övezetben és a Csád-tó térségében 2 217,8 millió EUR, az észak-afrikai régióban pedig 907,3 millió EUR.

2023-ban 28 új szerződéskötésre került sor összesen 5,08 millió EUR értékben. E szerződések kizárólag adminisztratív tevékenységekhez (ellenőrzés, értékelés, kommunikáció, nyomon követés) kapcsolódtak, hiszen 2021 december 31-től már nem finanszírozhatók operatív programok vagy tevékenységek.

2023-ban a kifizetések elérték a 332,4 millió EUR-t, ami 110 millió EUR-val alacsonyabb volt, mint 2022-ben (442 millió EUR). A kifizetések összege 2023-ban alacsonyabb volt, mivel számos projekt a végrehajtási időszak végéhez ért.

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

A pénzügyi kimutatásokban az említett tevékenységek hatása leginkább a következő területeken nyilvánul meg:

— **Előfinanszírozás**: a vagyonkezelői alap felszámolása és az új szerződések számának ebből következő csökkenése következtében 122 362 ezer EUR-val csökkent: 2023-ban csak 28 szerződést írtak alá adminisztratív tevékenységekre – ellenőrzés, értékelés, kommunikáció és nyomon követés – 5,08 millió EUR értékben.

— **Pénzügyi kötelezettségek**: 70 236 ezer EUR-val csökkent, főként azért, mert az év során befolyt hozzájárulások alacsonyabbak voltak a donorokhoz rendelt nettó költségeknél.

— **Működési költségek**: 203 251 ezer EUR-val csökkent a vagyonkezelői alap felszámolása következtében, mert így csökkent a nyitott szerződések száma, és a költségek összege is.

MÉRLEG

ezer EUR

		2023.12.31.	2022.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK			
Pénzügyi eszközök		*3 949*	*1 943*
Előfinanszírozás		*18 254*	*14 927*
		22 204	**16 870**
FORGÓESZKÖZÖK			
Előfinanszírozás		*178 366*	*304 055*

ezer EUR

		2023.12.31.	2022.12.31.
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések		*22 396*	*35 914*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek		*177 553*	*157 587*
		378 315	**497 556**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		**400 519**	**514 426**
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Pénzügyi kötelezettségek		*(264 555)*	*(334 791)*
		(264 555)	**(334 791)**
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
Szállítói kötelezettségek		*(14 261)*	*(30 975)*
Elhatárolt költségek		*(121 704)*	*(148 660)*
		(135 965)	**(179 635)**
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN		**(400 519)**	**(514 426)**
NETTÓ ESZKÖZÖK		–	–

EREDMÉNYKIMUTATÁS

ezer EUR

		2023	2022
BEVÉTELEK			
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Adománybevételek		*408 274*	*605 739*
Kiadások visszafizettetése		*179*	*754*
		408 453	**606 493**
Visszterhes ügyletekből származó bevétel			
Pénzügyi bevétel		*4 865*	*251*
Visszterhes ügyletekből származó egyéb bevétel		*13 446*	*18 902*
		18 311	**19 152**
Összes bevétel		**426 764**	**625 645**
KIADÁSOK			
Működési kiadások		*(387 294)*	*(590 545)*
Finanszírozási költség		*(434)*	*(643)*
Egyéb kiadások		*(39 036)*	*(34 457)*
Összes kiadás		**(426 764)**	**(625 645)**
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE		–	–

CASH FLOW-KIMUTATÁS

ezer EUR

	2023	2022
Az év gazdasági eredménye	–	–
Működési tevékenységek		
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	*122 362*	*173 980*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	*13 517*	*9 425*
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*(70 236)*	*(190 739)*
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*(16 715)*	*(22 168)*
Elhatárolt költségek növekedése/(csökkenése)	*(26 956)*	*9 272*
Befektetési tevékenységek		
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem származtatott pénzügyi eszközök növekedése/csökkenése	*(2 007)*	*(1 943)*
NETTÓ CASH FLOW	**19 966**	**(22 172)**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	*19 966*	*(22 172)*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	*157 587*	*179 759*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	*177 553*	*157 587*

AZ EFA ÉS AZ UNIÓS VAGYONKEZELŐI ALAPOK ÖSSZEVONT PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓJA ([14])

([14]) Meg kell jegyezni, hogy a számadatok millió euróra való kerekítése miatt a táblázatok néhány pénzügyi adata pontatlannak tűnhet.

ÖSSZEVONT MÉRLEG

millió EUR

	2023.12.31.	2022.12.31.
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK		
Pénzügyi eszközök	*91*	*69*
Előfinanszírozás	*592*	*503*
Visszterhes követelések	*5*	*7*
	689	**580**
FORGÓESZKÖZÖK		
Pénzügyi eszközök	*3*	*3*
Előfinanszírozás	*1 137*	*1 711*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések	*50*	*66*
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	*807*	*1 189*
	1 997	**2 970**
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	**2 686**	**3 550**
HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Pénzügyi kötelezettségek	*(85)*	*(101)*
	(85)	**(101)**
RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
Szállítói kötelezettségek	*(406)*	*(462)*
Passzív időbeli elhatárolások	*(1 110)*	*(1 282)*
	(1 516)	**(1 744)**
KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	**(1 600)**	**(1 845)**
NETTÓ ESZKÖZÖK	**1 086**	**1 705**
FORRÁSOK ÉS TARTALÉKOK		
Aktív EFA-k lehívott tőkéje	*54 566*	*65 100*
Lezárt EFA-k áthozott lehívott tőkéje	*2 252*	*2 252*
Előző évek áthozott gazdasági eredménye	*(53 484)*	*(62 834)*
Az év gazdasági eredménye	*(2 249)*	*(2 813)*
NETTÓ ESZKÖZÖK	**1 086**	**1 705**

ÖSSZEVONT EREDMÉNYKIMUTATÁS

millió EUR

	2023	2022
BEVÉTELEK		
Nem visszterhes ügyletekből származó bevétel		
Behajtási tevékenységek	*15*	*19*
Bevétel a vagyonkezelői alapba fizetett adományokból	*122*	*169*
	136	**188**
Visszterhes ügyletekből származó bevétel		
Pénzügyi bevétel	*14*	*3*
Egyéb bevétel	*56*	*96*
	70	**99**
Összes bevétel	**207**	**287**
KIADÁSOK		
Támogatási eszközök	*(1 870)*	*(2 331)*
Egyéb jogalanyok által végrehajtott kiadások	*(3)*	*(1)*
A vagyonkezelői alap által végrehajtott kiadások	*(412)*	*(611)*
Társfinanszírozási kiadások	*(8)*	*4*
Finanszírozási költségek	*(7)*	*(7)*
Egyéb kiadások	*(157)*	*(155)*
Összes kiadás	**(2 456)**	**(3 100)**
AZ ÉV GAZDASÁGI EREDMÉNYE	**(2 249)**	**(2 813)**

ÖSSZEVONT CASH FLOW-KIMUTATÁS

millió EUR

	2023	2022
Az év gazdasági eredménye	*(2 249)*	*(2 813)*
Működési tevékenységek		
Tőkenövekedés – hozzájárulások	*1 630*	*2 458*
A vagyonkezelői alapokba fizetett hozzájárulások (növekedése)/csökkenése	–	–
Előfinanszírozás állományának (növekedése)/csökkenése	*486*	*414*
Visszterhes követelések és nem visszterhes behajtható követelések (növekedése)/csökkenése	*18*	*16*
Céltartalékok növekedése/(csökkenése)	*2*	*1*
Pénzügyi kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*(18)*	*(54)*
Szállítói kötelezettségek növekedése/(csökkenése)	*(56)*	*(96)*
Passzív időbeli elhatárolások növekedése/(csökkenése)	*(172)*	*120*

millió EUR

	2023	2022
Egyéb nem készpénzes mozgások	–	–
Befektetési tevékenységek		
Értékesíthető pénzügyi eszközök (növekedése)/csökkenése	*(22)*	*(33)*
NETTÓ CASH FLOW	**(382)**	**12**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/(csökkenése)	(382)	12
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év eleji állománya	1 189	1 177
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek év végi állománya	807	1 189

ÖSSZEVONT KIMUTATÁS A NETTÓ ESZKÖZÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAIRÓL

millió EUR

	Aktív EFA-k tőkéje (A)	Aktív EFA-k le nem hívott forrásai (B)	Aktív EFA-k lehívott tőkéje (C) = (A)–(B)	Eredménytartalék (D)	Lezárt EFA-k áthozott lehívott alaptőkéje (E)	Összes nettó eszköz (C)+(D)+(E)+(F)
EGYENLEG 2021.12.31-ÉN	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**2 061**
Tőkenövekedés – hozzájárulások	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–	*2 457*
Az év gazdasági eredménye	–	–	–	*(2 813)*	–	*(2 813)*
EGYENLEG 2022.12.31-ÉN	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Tőkenövekedés – hozzájárulások	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*			*1 630*
8. EFA lezárása	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*		–
Az év gazdasági eredménye			–	*(2 249)*		*(2 249)*
EGYENLEG 2023.12.31-ÉN	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**

EFA-JELENTÉS A PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁSRÓL

TARTALOMJEGYZÉK

oldal

1. HÁTTÉR 72
   1.1. Korábbi EFA-k 72
   1.2. 10. és 11. EFA 73
2. PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS 74
   2.1. Pénzügyi eredmény 74
   2.2. Források 79
   2.3. Operatív kiadások és egyedi programok 79
3. FOGALOMTÁR 90

1. **HÁTTÉR**

Az 1959-ben elindított Európai Fejlesztési Alap az Unió fő eszköze az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) államokkal és a tengerentúli országokkal és területekkel (TOT) folytatott fejlesztési együttműködés támogatására. A megállapodás elsődleges célja a szegénység csökkentése, hosszabb távon pedig teljes felszámolása.

Az EFA-t a tagállami képviselők belső megállapodása hozta létre, irányításáért egy külön bizottság felelős. Az EFA forrásai az uniós tagállamok eseti hozzájárulásai; a tagállamok döntenek az alap számára (ötéves időszak alatt) allokált teljes összegről. E hozzájárulásokon felül a tagállamok társfinanszírozási megállapodást is köthetnek az EFA-val, valamint önkéntes alapon egyéb pénzügyi hozzájárulást is fizethetnek az alapnak. Az EFA-forrásokból finanszírozott műveletek pénzügyi végrehajtásáért az Európai Bizottság felelős. Az Európai Beruházási Bank kezeli a beruházási keretet.

Az EFA egy többéves jelleggel működő alap. Az egyes EFA-k időtartama mintegy öt év, és mindegyikükre külön pénzügyi szabályzat vonatkozik. A legutolsó, 11. EFA-t (2014–2020) létrehozó belső megállapodás 2015. március 1-jén lépett hatályba. 2021 óta az AKCS-országokkal történő együttműködés a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) részét képezi. Az EFA keretében finanszírozott, folyamatban lévő projektek végrehajtása azonban a vonatkozó EFA-jogalap keretében folytatódik.

Ez a jelentés a 11. EFA pénzügyi szabályzatának ([15]) 39. cikkével összhangban készült. Információkkal szolgál az EFA bevételi és kiadási műveleteiről, különös hangsúlyt helyezve azokra a fontos eseményekre, amelyek jelentős hatást gyakoroltak az éves pénzügyi végrehajtásra.

Mivel a korábbi EFA-k keretében nincsenek folyamatban lévő műveletek ([16]), ez a jelentés csak a 10. és 11. EFA adatait tartalmazza.

1.1. **Korábbi EFA-k**

6. ÉS 7. EFA

A 6. EFA 2006-ban, a 7. EFA pedig 2008-ban zárult le.

A 9. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának megfelelően a korábbi EFA-k egyenlegeit és visszavont kötelezettségvállalásait átcsoportosították a 9. EFA-ba.

8. ÉS 9. EFA

2021-ben került sor a 8. EFA pénzügyi és operatív lezárására, a kiadások teljes összege 10 374 millió EUR volt. A Bizottság a Tanácshoz 2021 októberében benyújtott közleményében bejelentette a tagállamoknak a 8. EFA lezárását.

A 8. EFA valamennyi tevékenységét lezárták, az EFA-számlákon minden ellenőrzést és kontrollt elvégeztek, valamint minden szerződést és pénzügyi határozatot lezártak. Az operatív lezárást követően még nyitott valamennyi visszafizetési felszólítást érvényesítették vagy elengedték, 10 visszafizetési felszólítás kivételével (amelyek között van a Jogi Szolgálat által figyelemmel kísért 6 peres ügy). A C(2003) 19044 bizottsági határozattal összhangban ezeket a visszafizetési felszólításokat a későbbiekben a 9. EFA keretében kezelik.

A 9. EFA lezárása jól halad. Még 10 szerződés nyitott, és ezek közül 6 a dél-szudáni fellépésekre vonatkozik (2011/315/EU tanácsi határozat ([17])). Ezekről a 9. EFA hatályvesztésére vonatkozó rendelkezés után született döntés, és elvben 2024-ben le kell őket zárni.

([15]) Az (EU) 2018/1877 rendelet.
([16]) A dél-szudáni műveletek kivételével.
([17]) A Tanács határozata (2011. május 23.) a 9. és a korábbi Európai Fejlesztési Alapok projektjeiből visszavont pénzeszközök dél-szudáni fejlesztési együttműködés céljára történő kiosztásáról (HL L 142., 2011.5.28., 61. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/315/oj).

2015 és 2023 között a Bizottság a 8. és a 9. EFA keretében öt előirányzat-visszatérítést hajtott végre, összesen 1 911,1 millió EUR ([18]) értékben. 2024 januárjában 7,8 millió EUR egyenleget térítettek vissza ([19]) az EFA-hoz való 2024. évi tagállami hozzájárulások első részletének befizetésével összefüggésben.

1.2. **10. és 11. EFA**

Az Európai Közösség tagállamai, valamint az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS–) államok által Cotonouban 2000. június 23-án írta alá az AKCS–EK partnerségi megállapodást. 2003. április 1-jén lépett hatályba (és létrehozta a 9. EFA-t). A Cotonoui Megállapodást kétszer módosították, először a 2005. június 25-én Luxembourgban aláírt megállapodással (amely létrehozta a 10. EFA-t), másodszor a 2010. június 22-én Ouagadougouban aláírt megállapodással (amely létrehozta a 11. EFA-t).

Az Európai Közösség és a tengerentúli országok és területek (TOT) társulásáról szóló, az Európai Unió Tanácsa által 2001. november 27-én elfogadott 2001/822/EK határozat ([20]) 2001. december 2-án lépett hatályba. Ezt a határozatot 2007. március 19-én módosította a 2007/249/EK tanácsi határozat ([21]).

A módosított Cotonoui Megállapodással összhangban a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó közösségi támogatás finanszírozásáról szóló, az Európai Közösség tagállamai kormányainak képviselői által 2013 augusztusában elfogadott belső megállapodás 2015 márciusában lépett hatályba.

A Cotonoui Megállapodás értelmében a második időszakra (2008–2013) a 10. EFA teljes költségvetése 22 682 millió EUR volt. Ebből az összegből:

— 21 966 millió EUR jutott az AKCS-államoknak,

— 286 millió EUR a TOT-nak, és

— 430 millió EUR a Bizottságnak az EFA programozásához és végrehajtásához kapcsolódó támogatási kiadásokra.

Az AKCS-országokra jutó összeg a következőképpen oszlik meg:

— 17 766 millió EUR a nemzeti és regionális indikatív programokra,

— 2 700 millió EUR az AKCS-n belüli és a régiókon belüli együttműködésre, és

— 1 500 millió EUR beruházási keretekre.

Kiemelendő, hogy a költségvetés nagyobb része jut a regionális programokra, ezáltal hangsúlyozva a regionális gazdasági integráció mint a nemzeti és helyi fejlődés alapvető keretének fontosságát. A 10. EFA egyik újítása az volt, hogy az egyes országok számára „ösztönző összegeket” hoztak létre.

A Cotonoui Megállapodás alapján az AKCS-államoknak és a TOT-nak nyújtott uniós támogatást a harmadik időszakban (2014–2020) a 11. EFA-ból finanszírozzák, összesen 30 506 millió EUR értékben, amelyből:

— 29 089 millió EUR jut az AKCS-országoknak a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával és 2. cikkének d) pontjával összhangban, ebből 27 955 millió EUR-t az Európai Bizottság kezel,

— 364,5 millió EUR jut a TOT-oknak a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával és 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban, ebből 359,5 millió EUR-t az Európai Bizottság kezel,

— és 1 052,5 millió EUR jut a Bizottságnak a 11. EFA forrásainak programozásával és végrehajtásával járó költségek finanszírozására, a belső megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban.

([18]) 1 402,57 millió EUR összegű áthidaló eszköz ((EU) 2015/0246 tanácsi határozat), 200 millió EUR ((EU) 2017/1206 tanácsi határozat), 223 millió EUR ((EU) 2020/1708 tanácsi határozat) 43 millió EUR ((EU) 2021/1941 tanácsi határozat) és 42,5 millió EUR ((EU) 2022/2242 tanácsi határozat).

([19]) Az (EU) 2023/2586 határozat.

([20]) HL L 314., 30/11/2001., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/822(1)/oj.

([21]) HL L 109., 2007.4.26., 33. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/249/oj.

2. PÉNZÜGYI VÉGREHAJTÁS

2.1. PÉNZÜGYI EREDMÉNY

A 10. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA

A 10. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA: 2023. december 31. A FORRÁSOK TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK SZERINTI BONTÁSA

(millió EUR)

TÁMOGATÁSI ESZKÖZ		KEZDETI ELŐIRÁNYZAT	HALMOZOTT FORRÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2022. DECEMBER 31-ÉN	FORRÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2023-BAN	Megjegyzések	AZ ELŐIRÁNYZATOK JELENLEGI SZINTJE
AKCS	***Társfinanszírozás***	***0***	***202***			***202***
	Rendes tagállami hozzájárulások	***21,326***	***(526)***	***(95)***		***20,705***
	AKCS RÉSZÖSSZESEN	**21,326**	**(324)**	**(95)**		**20,907**
TOT	***Rendes tagállami hozzájárulások***	***0***	***240***	***(0)***		***239***
	TOT RÉSZÖSSZESEN	**0**	**240**	**(0)**		**239**
	10. EFA ÖSSZESEN	**21,326**	**(84)**	**(96)**		**21,146**

A 11. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA

A 11. EFA ELŐIRÁNYZATAINAK ALAKULÁSA: 2023. december 31. A FORRÁSOK TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK SZERINTI BONTÁSA

(millió EUR)

TÁMOGATÁSI ESZKÖZ		**KEZDETI ELŐIRÁNYZAT**	**HALMOZOTT FORRÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2022. DECEMBER 31-ÉN**	**FORRÁSNÖVEKEDÉS VAGY -CSÖKKENÉS 2023-BAN**	**Megjegyzések**	**AZ ELŐIRÁNYZATOK JELENLEGI SZINTJE**
AKCS	***Társfinanszírozás***	***0***	***89***	***0***		***89***
	Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás	***0***	***1***			***1***
	Rendes tagállami hozzájárulások	***30 060***	***(822)***	***(74)***		***29 164***
	AKCS RÉSZÖSSZESEN	**30 060**	**(732)**			**29 255**
TOT	***Társfinanszírozás***	***0***	***0***			***0***
	Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás	***0***	***0***			***0***
	Rendes tagállami hozzájárulások	***0***	***355***	***(4)***		***351***
	TOT RÉSZÖSSZESEN	**0**	**355**			**351**
	11. EFA ÖSSZESEN	30 060	(526)	71		29 605

A 10. EFA KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAINAK, CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZEINEK ÉS KIFIZETÉSEINEK ALAKULÁSA

EFA ÖSSZEVONT BESZÁMOLÓ – 2023. DECEMBER 31.

SEGÉLYTÍPUS

AKCS + TOT – 10. EFA

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
AKCS	**Rendes tagállami hozzájárulások**										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**12 297**	**12 288**	**(36)**	**100 %**	**12 264**	**(19)**	**100 %**	**12 199**	**37**	**99 %**
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**1 965**	**1 962**	**(4)**	**100 %**	**1 961**	**(0)**	**100 %**	**1 960**	**1**	**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: ÉLELMEZÉSBIZTONSÁG	**343**	**484**	0	**141 %**	**482**	**166**	**100 %**	**306**	**74**	**64 %**
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**527**	**526**	**(0)**	**100 %**	**526**	0	**100 %**	**522**		**99 %**
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	**3 612**	**3 596**	**(22)**	**100 %**	**3 572**	**23**	**99 %**	**3 384**	**60**	**95 %**
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	**1 948**	**1 792**	**(18)**	**92 %**	**1 768**	**(10)**	**99 %**	**1 692**	**(2)**	**96 %**
	Társfinanszírozás										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**185**	**175**	**(3)**	**95 %**	**175**	**(0)**	**100 %**	**173**	**1**	**99 %**
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**5**	**5**	**(0)**	**110 %**	**5**	**(0)**	**100 %**	**5**	**1**	**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	**12**	**11**		**91 %**	**11**		**100 %**	**11**		**100 %**

(millió EUR)

		FORRÁ-SOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍ-TETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍ-TETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍ-TETT	ÉVES	%
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
	Nem lehívható tartalék										
	RÉSZÖSSZESEN: A 8./9. EFA NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉKA	**14**									
TOT	**Rendes tagállami hozzájárulások**										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**186**	**186**	0	**100 %**	**182**	**(1)**	**98 %**	**172**	**2**	**95 %**
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**14**	**14**	0	**100 %**	**14**		**100 %**	**14**		**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**5**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	**34**	**34**	0	**100 %**	**34**	**(0)**	**99 %**	**34**	**(0)**	**100 %**
	ÖSSZESEN: AKCS+TOT (TARTALÉKOKKAL) (A+B)	**21 146**	**21 078**	**(84)**	**100 %**	**20 999**	**158**	**100 %**	**20 477**	**175**	**98 %**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

A 11. EFA KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAINAK, CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZEINEK ÉS KIFIZETÉSEINEK ALAKULÁSA

EFA ÖSSZEVONT BESZÁMOLÓ – 2023. DECEMBER 31.

SEGÉLYTÍPUS

AKCS + TOT – 11. EFA

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
AKCS	**Rendes tagállami hozzájárulások**										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**15 369**	**15 329**	**(92)**	**100 %**	**14 723**	**311**	**96 %**	**12 124**	**1 061**	**82 %**
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**1 060**	**1 059**	**(0)**	**100 %**	**1 053**	**13**	**99 %**	**1 007**	**27**	**96 %**
	RÉSZÖSSZESEN: ÉLELMEZÉSBIZTONSÁG	**112**	**112**	0	**100 %**	**112**	**91**	**100 %**	**41**	**37**	**36 %**
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**1 072**	**1 066**	**(1)**	**99 %**	**1 062**	**(0)**	**100 %**	**958**	**48**	**90 %**
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	**4 004**	**3 894**	**(13)**	**97 %**	**3 926**	**104**	**101 %**	**3 340**	**155**	**85 %**
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	**7 253**	**7 227**	**(59)**	**100 %**	**7 090**	**44**	**98 %**	**5 964**	**512**	**84 %**
	Társfinanszírozás										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**46**	**45**	**(1)**	**99 %**	**45**	0	**100 %**	**40**	**14**	**89 %**
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**4**	**4**		**100 %**	**4**	0	**100 %**	**4**	**3**	**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: AKCS-N BELÜLI ALLOKÁCIÓK	**33**	**33**	0	**100 %**	**33**	**(0)**	**100 %**	**28**	**0**	**85 %**
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	**8**	**6**	0	**75 %**	**6**	0	**100 %**	**6**	**2**	**100 %**
	Nem lehívható tartalék										
	Tartalékok										

(millió EUR)

		FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
			ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
		(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
	RÉSZÖSSZESEN: A 10. EFA NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉKA	**128**									
	RÉSZÖSSZESEN: A 11. EFA NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉKA	**167**									
	Bizottsági belső szolgáltatási megállapodás										
	Tartalékok										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**1**	**1**		**52 %**	**1**		**100 %**	**1**		**100 %**
TOT	**Rendes tagállami hozzájárulások**										
	Allokációk										
	RÉSZÖSSZESEN: „A” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**211**	**211**	**(0)**	**100 %**	**194**	**0**	**92 %**	**193**	**1**	**100 %**
	RÉSZÖSSZESEN: „B” KERET – NEMZETI ALLOKÁCIÓK	**12**	**12**	0	**100 %**	**12**	0	**100 %**	**12**	**0**	**99 %**
	RÉSZÖSSZESEN: ÁTHIDALÓ ESZKÖZ	**0**									
	RÉSZÖSSZESEN: VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK	**8**	**7**	**(2)**	**79 %**	**6**	**(0)**	**96 %**	**6**	**1**	**94 %**
	RÉSZÖSSZESEN: REGIONÁLIS ALLOKÁCIÓK	**102**	**102**	0	**100 %**	**102**	0	**100 %**	**69**	**17**	**67 %**
	Nem lehívható tartalék										
	Tartalékok										
	RÉSZÖSSZESEN: A 10. EFA NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉKA	**15**									
	RÉSZÖSSZESEN: A 11. EFA NEM LEHÍVHATÓ TARTALÉKA	**1**									
	ÖSSZESEN: AKCS+TOT (TARTALÉKOKKAL) (A+B)	**29 605**	**29 106**	**(168)**	**98 %**	**28 368**	**562**	**97 %**	**23 791**	**1 878**	**84 %**

2.2. **FORRÁSOK**

A források természete

Az EFA fő forrásait a tagállami hozzájárulások jelentik. Az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank évente három alkalommal felhívja a tagállamokat, hogy járuljanak hozzá az EFA-hoz. Az egyes években lehívott hozzájárulások összege tükrözi az év során fedezendő kifizetések összegét.

A tagállami hozzájárulások áttekintése

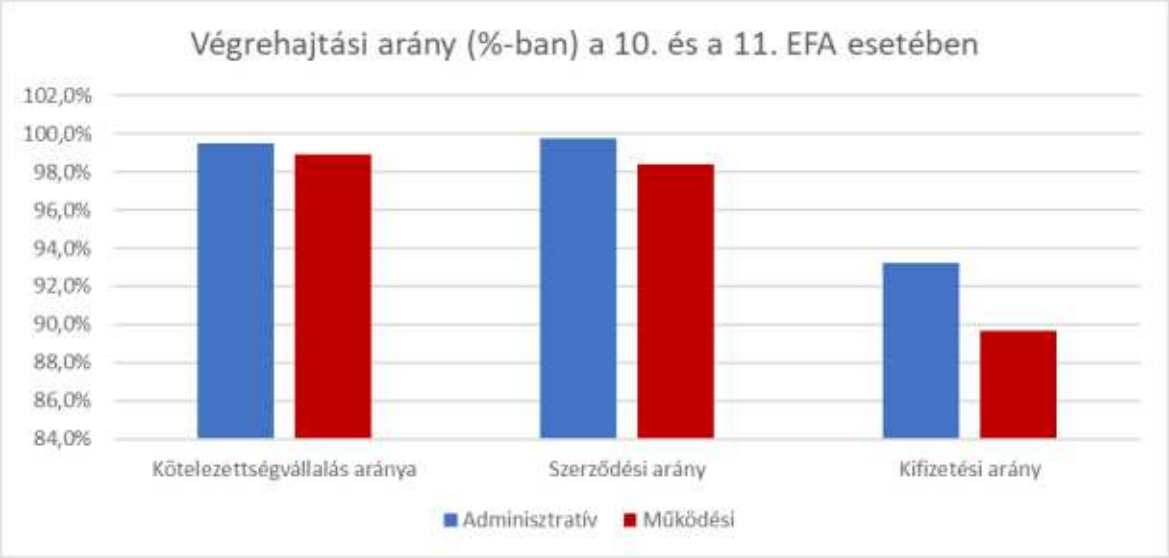
2.3. **OPERATÍV KIADÁSOK ÉS EGYEDI PROGRAMOK**

A kiadások jellege

A többéves pénzügyi keretben rendelkezésre álló összeg a Bizottság számára támogatási kiadásokra elkülönített 3 %-ból és az EFA-projektek végrehajtására elkülönített 97 %-ból tevődik össze. Az összegeket az egyes belső megállapodások határozzák meg, és önkéntes hozzájárulásokkal és a műveletekből származó bevételekkel növelhetők.

A lekötött, szerződött és kifizetett összegek lebontása a kiadások jellege szerint:

	FORRÁSOK	HATÁROZATOK			CÉLHOZ KÖTÖTT PÉNZESZKÖZÖK			KIFIZETÉSEK		
		ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%	ÖSSZESÍTETT	ÉVES	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
VÉGREHAJTÁSI KÖLTSÉGEK ÉS KAMATBEVÉTELEK – 10. +11. EFA	**1 620**	**1 612**	**(3)**	**99,5 %**	**1 608**	(1)	**99,8 %**	**1 499**	**53**	**93,2 %**
OPERATÍV VÉGREHAJTÁS (A+B) – 10.+11. EFA	**50 751**	**50 184**	**(252)**	**98,9 %**	**49 367**	720	**98,4 %**	**44 268**	**2 053**	**89,7 %**

Végrehajtási arány (%-ban) a 10. és a 11. EFA esetében
102,0%
100,0%
98,0%
96,0%
94,0%
92,0%
90,0%
88,0%
86,0%
84,0%
Kötelezettségvállalás aránya
Szerződési arány
Kifizetési arány
Adminisztratív
Működési

A lekötött, szerződött és kifizetett összegek lebontása régió és ország szerint

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Általános / adminisztratív keret/kamatok	**1 624**	1 614	99 %	1 615	99 %	1 494	92 %
	Tartalék / Országokra nem felosztott	**2 862**	2 553	89 %	2 553	89 %	2 553	89 %
	Összes AKCS-ország	**4 486**	**4 167**	**93 %**	**4 168**	**93 %**	**4 047**	**90 %**
	Angola	**346**	346	100 %	344	99 %	300	87 %
	Benin	**735**	732	100 %	720	98 %	679	92 %
	Botswana	**129**	127	98 %	126	97 %	126	97 %
	Burkina Faso	**1 302**	1 302	100 %	1 297	100 %	1 261	97 %
	Burundi	**569**	567	100 %	564	99 %	541	95 %
	Kamerun	**521**	520	100 %	519	100 %	482	93 %
	Zöld-foki-szigetek	**145**	145	100 %	144	100 %	144	100 %
AKCS	**Comore-szigetek**	**78**	77	99 %	76	98 %	72	92 %
	Kongó (Brazzaville)	**163**	163	100 %	159	98 %	139	85 %
	Kongói Demokratikus Köztársaság	**1 409**	1 407	100 %	1 371	97 %	1 219	87 %
	Elefántcsontpart	**705**	705	100 %	701	100 %	676	96 %
	Dzsibuti	**181**	181	100 %	178	98 %	156	86 %
	Eritrea	**215**	215	100 %	215	100 %	75	35 %
	Etiópia	**1 604**	1 603	100 %	1 594	99 %	1 400	87 %
	Gabon	**33**	33	99 %	32	97 %	30	91 %
	Gambia	**314**	303	96 %	301	96 %	277	88 %
	Ghána	**787**	786	100 %	782	99 %	726	92 %
	Bissau-Guinea	**186**	186	100 %	185	100 %	175	94 %

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Guinea (Conakry)	**502**	502	100 %	494	98 %	434	86 %
	Mauritius	**82**	82	100 %	82	100 %	82	100 %
	Kenya	**863**	863	100 %	855	99 %	753	87 %
	Lesotho	**250**	249	100 %	248	99 %	197	79 %
	Libéria	**488**	487	100 %	443	91 %	436	89 %
	Madagaszkár	**782**	782	100 %	730	93 %	591	76 %
	Malawi	**1 020**	1 020	100 %	970	95 %	883	87 %
	Mali	**1 423**	1 421	100 %	1 414	99 %	1 230	86 %
	Mauritánia	**344**	344	100 %	341	99 %	321	93 %
	Mozambik	**1 455**	1 448	100 %	1 391	96 %	1 124	77 %
	Namíbia	**188**	188	100 %	178	95 %	169	90 %
	Niger	**1 275**	1 275	100 %	1 259	99 %	1 247	98 %
	Nigéria	**1 101**	1 100	100 %	1 097	100 %	1 025	93 %
	Uganda	**989**	989	100 %	983	99 %	834	84 %
	Közép-afrikai Köztársaság	**610**	610	100 %	609	100 %	584	96 %
	Ruanda	**840**	840	100 %	831	99 %	816	97 %
	São Tomé és Príncipe	**56**	56	100 %	54	96 %	49	88 %
	Szenegál	**663**	663	100 %	659	99 %	620	94 %
	Seychelle-szigetek	**23**	23	100 %	23	100 %	22	98 %
	Sierra Leone	**662**	659	99 %	646	98 %	597	90 %
	Szomália	**900**	898	100 %	895	99 %	889	99 %
	Szudán	**298**	298	100 %	298	100 %	298	100 %

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Dél-Szudán	**91**	91	100 %	91	100 %	91	100 %
	Szváziföld	**125**	124	99 %	122	97 %	108	86 %
	Tanzánia	**1 172**	1 171	100 %	1 161	99 %	1 060	90 %
	Csád	**936**	936	100 %	902	96 %	794	85 %
	Togo	**377**	377	100 %	375	99 %	355	94 %
	Zambia	**830**	830	100 %	784	94 %	648	78 %
	Zimbabwe	**469**	462	99 %	460	98 %	453	97 %
	*** Afrika összesen**	**28 235**	28 185	100 %	27 703	98 %	25 192	89 %
	Antigua és Barbuda	**15**	15	100 %	15	100 %	15	95 %
	Barbados	**22**	22	99 %	22	99 %	21	94 %
	Belize	**42**	42	100 %	41	96 %	35	83 %
	Dominika	**41**	41	100 %	40	98 %	40	98 %
	Grenada	**21**	21	100 %	21	100 %	20	98 %
	Guyana	**79**	79	100 %	77	97 %	77	97 %
	Haiti	**1 009**	1 002	99 %	876	87 %	773	77 %
	Jamaica	**236**	236	100 %	233	99 %	222	94 %
	Dominikai Köztársaság	**283**	281	99 %	280	99 %	278	98 %
	Saint Lucia	**32**	32	100 %	32	100 %	31	96 %
	Saint Kitts és Nevis	**8**	8	100 %	6	72 %	6	72 %
	Saint Vincent és Grenadine-szigetek	**26**	26	100 %	26	99 %	22	84 %
	Suriname	**27**	27	100 %	27	99 %	26	96 %

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Trinidad és Tobago	**29**	28	99 %	28	99 %	24	85 %
	*** Karib-térség összesen**	**1 870**	1 861	100 %	1 724	92 %	1 590	85 %
	Fidzsi	**48**	48	100 %	48	99 %	48	98 %
	Cook-szigetek	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Salamon-szigetek	**68**	68	100 %	68	100 %	61	90 %
	Kiribati	**42**	42	100 %	41	98 %	37	87 %
	Marshall-szigetek	**17**	17	100 %	17	100 %	16	98 %
	Mikronézia	**23**	23	100 %	22	97 %	16	68 %
	Nauru	**4**	4	98 %	4	98 %	4	98 %
	Niue	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Palau	**5**	5	100 %	4	70 %	4	68 %
	Pápua Új-Guinea	**239**	239	100 %	233	97 %	202	84 %
	Szamoa	**67**	67	100 %	67	99 %	67	99 %
	Kelet-Timor	**174**	171	98 %	169	97 %	157	90 %
	Tonga	**28**	28	100 %	28	100 %	28	100 %
	Tuvalu	**13**	13	100 %	13	99 %	13	97 %
	Vanuatu	**55**	55	100 %	54	99 %	49	90 %
	*** Csendes-óceán összesen**	**793**	789	100 %	776	98 %	709	89 %
	AKCS-n belüli allokációk	**8 097**	7 970	98 %	7 973	98 %	6 988	86 %
	PALOP	**60**	60	100 %	60	99 %	55	91 %
	Dél-afrikai régió – 10. EFA	**137**	135	99 %	135	99 %	132	96 %
	Közép-afrikai régió	**558**	554	99 %	546	98 %	422	76 %

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Kelet- és dél-afrikai régió	**3 092**	3 066	99 %	2 973	96 %	2 383	77 %
	Nyugat-afrikai régió	**1 946**	1 943	100 %	1 917	99 %	1 613	83 %
	Karibi régió	**539**	538	100 %	526	98 %	397	74 %
AKCS	**Csendes-óceáni régió**	**323**	321	99 %	299	93 %	224	69 %
	Tartalék / Régiókra nem felosztott	**0**	0	0	0	0	0	0
	*** AKCS reg. együttműködés összesen**	**14 752**	14 587	99 %	14 429	98 %	12 213	83 %
	AKCS	**50 137**	49 589	99 %	48 801	97 %	43 750	87 %
	Tartalék / Országokra/területeke nem felosztott	**30**	12	39 %	11	38 %	11	36 %
	Összes TOT-ország	**30**	12	39 %	11	38 %	11	36 %
	Anguilla	**28**	27	99 %	27	99 %	27	99 %
	Falkland-szigetek	**10**	10	100 %	10	100 %	10	100 %
	Pitcairn-szigetek	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
TOT	**Turks- és Caicos-szigetek**	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Brit Virgin-szigetek	**2**	2	100 %	2	98 %	2	93 %
	Montserrat	**33**	33	100 %	33	100 %	33	100 %
	Szent Ilona	**38**	38	100 %	38	100 %	38	100 %
	*** Brit TOT összesen**	**147**	146	100 %	146	100 %	146	100 %
	Holland Antillák	**40**	40	100 %	23	56 %	20	51 %
	Holland-Antillák – Bonaire	**4**	4	100 %	4	98 %	2	56 %
	Holland-Antillák – Saba	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %

AZ EFA ÖSSZESÍTETT BESZÁMOLÓJA 2023. DECEMBER 31-ÉN ORSZÁGONKÉNTI BONTÁSBAN, JÓVÁHAGYOTT %								
10. + 11. EFA		10. és 11. EFA ÖSSZESEN (millió EUR)						
2023. évi összesített		Előirányzatok	Határozatok	Jóváh. %	Célhoz kötött pénzeszközök	Jóváh. %	Kifizetések	Jóváh. %
	Holland Antillák – Sint-Eustatius	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Aruba	**21**	21	100 %	21	99 %	21	96 %
	Sint Maarten	**14**	14	100 %	8	55 %	5	33 %
	*** Holland TOT összesen**	**85**	85	100 %	61	72 %	54	63 %
	Wallis és Futuna-szigetek	**39**	39	100 %	37	95 %	29	75 %
	Mayotte	**29**	29	100 %	29	100 %	29	100 %
	Új-Kaledónia	**50**	50	100 %	50	100 %	50	100 %
	Francia Polinézia	**51**	51	100 %	49	97 %	49	97 %
	Saint-Pierre és Miquelon	**47**	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	*** Francia TOT összesen**	**215**	215	100 %	212	98 %	204	95 %
	régió	**137**	137	100 %	136	99 %	103	75 %
	*** TOT reg. együttműködés összesen**	**137**	137	100 %	136	99 %	103	75 %
	TOT	**614**	595	97 %	566	92 %	517	84 %
ÖSSZESEN: AKCS+TOT		**50 751**	50 184	99 %	49 367	97 %	44 268	87 %

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

HL C, 2024.10.10.

A 11. EFA lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek lebontása kiadási területek szerint

A 11. EFA lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek lebontása kiadási területek (a DAC ágazati kódjai) szerint ([1])

(millió EUR)

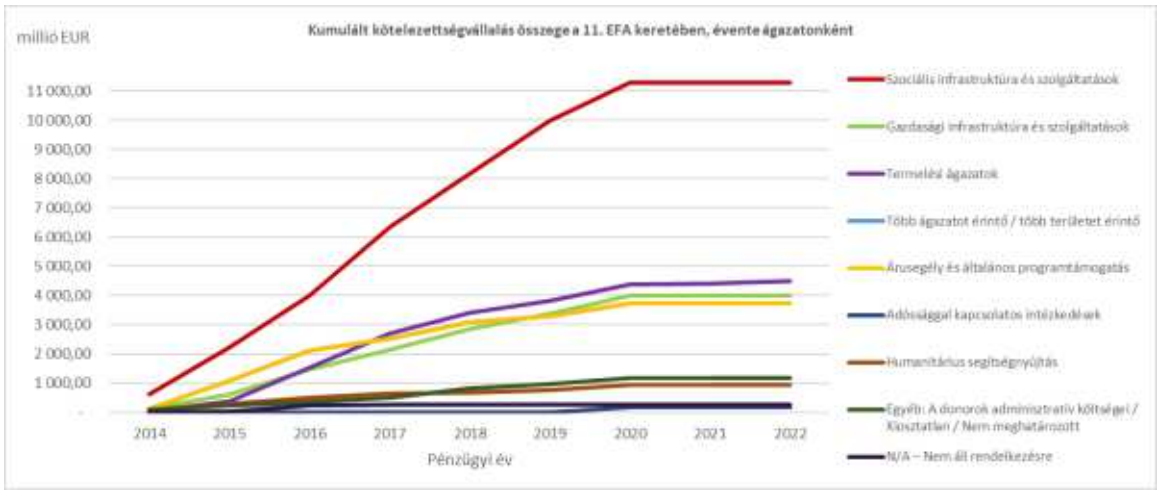
Ágazat	Lekötött	Szerződött	Kifizetett
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások			
110 – Oktatás	1 192,46	1 132,83	995,48
120 – Egészségügy	2 131,40	2 510,72	2 263,73
130 – Népesedési politikák/programok és reproduktív egészség	352,44	50,31	35,95
140 – Vízügy és köztisztaság	788,50	848,83	547,53
150 – Kormányzat és civil társadalom	5 826,37	6 047,02	5 540,34
160 – Egyéb szociális infrastruktúra és szolgáltatások	996,71	1 385,46	1 611,09
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások ÖSSZESEN	11 287,88	11 975,17	10 994,13
Gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások			
210 – Szállítás és raktározás	1 425,48	2 055,09	1 083,29
220 – Kommunikáció	140,96	146,96	114,64
230 – Energia	2 015,13	1 943,06	1 220,76
240 – Banki és pénzügyi szolgáltatások	82,03	129,29	83,97
250 – Üzleti és egyéb szolgáltatások	343,43	324,93	223,51
Gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások ÖSSZESEN	4 007,01	4 599,33	2 726,17
Termelési ágazatok			
310 – Mezőgazdaság, erdészet és halászat	3 344,16	3 105,92	2 351,62
320 – Ipar, ásványkincsek és bányászat, építőipar	641,59	492,66	297,21
330 – Kereskedelem és turizmus	507,49	436,11	272,06
Termelési ágazatok ÖSSZESEN	4 493,24	4 034,69	2 920,88
Több ágazatot érintő / több területet érintő			
410 – Általános környezetvédelem	989,82	841,85	658,36
430 – Több ágazatot érintő egyéb kérdések	3 886,22	2 610,66	1 685,71
Több ágazatot érintő/ágazatokon átívelő kérdések ÖSSZESEN	4 876,04	3 452,51	2 344,07
Árusegély és általános programtámogatás			
510 – Általános költségvetés-támogatás	3 116,32	3 165,05	2 480,30
520 – Fejlesztési élelmezési segély	617,50	391,67	367,06
Árusegély és általános programtámogatás ÖSSZESEN	3 733,82	3 556,73	2 847,36

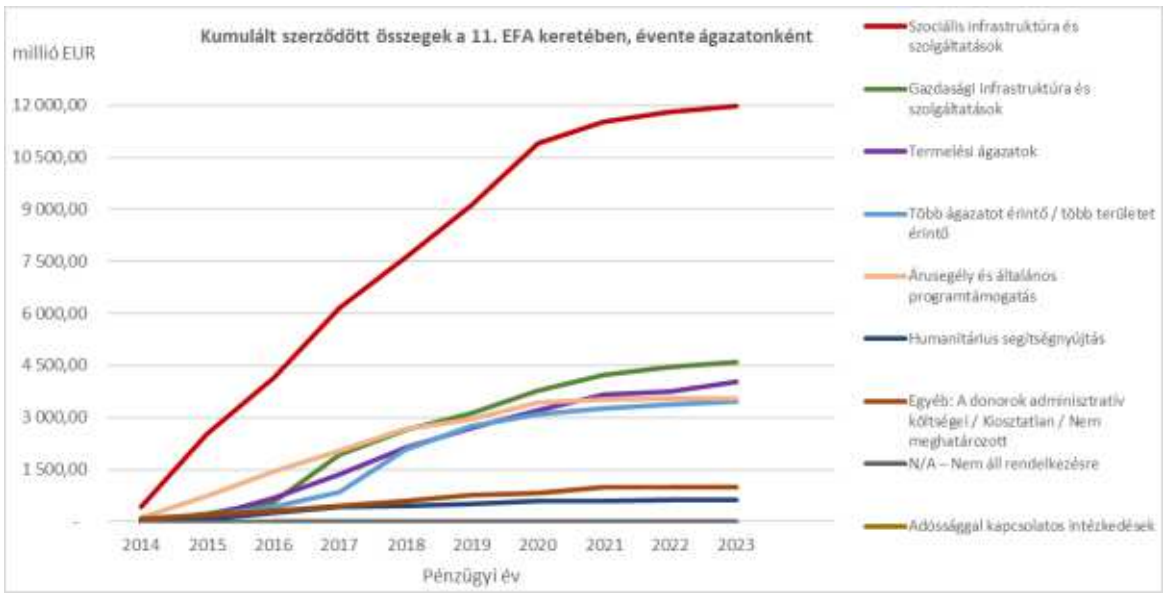
(millió EUR)

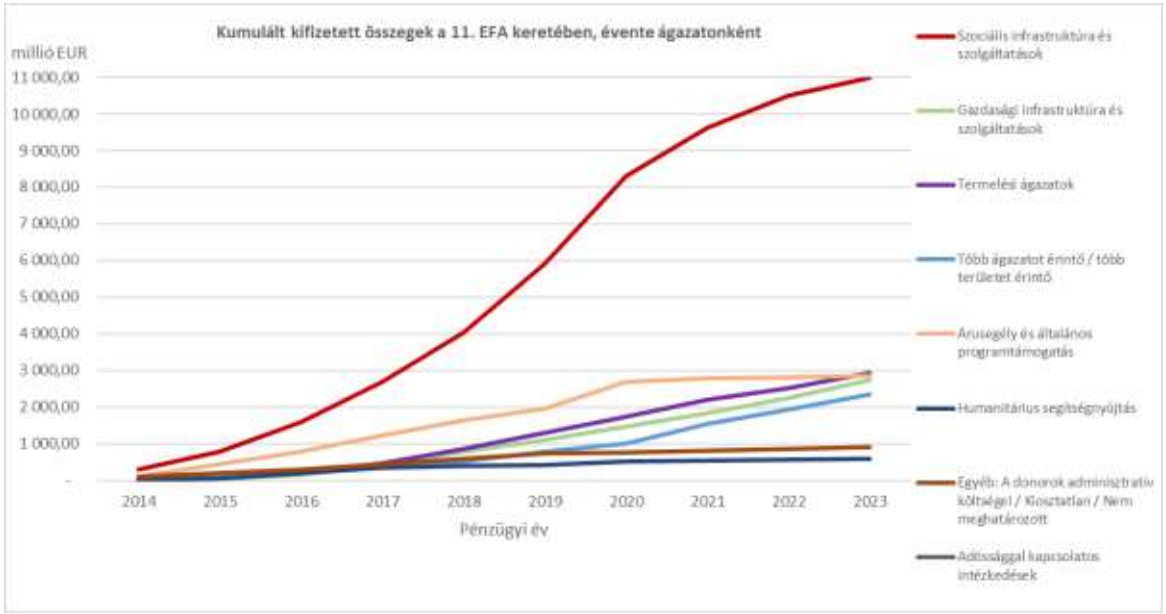
Ágazat	Lekötött	Szerződött	Kifizetett
Adóssággal kapcsolatos intézkedések			
600 – Adóssággal kapcsolatos intézkedések	183,00	183,00	183,00
Adóssággal kapcsolatos intézkedések ÖSSZESEN	183,00	183,00	183,00
Humanitárius segítségnyújtás			
720 – Szükséghelyzeti válaszintézkedések	746,19	452,54	451,93
730 – Újjáépítési támogatás és rehabilitáció	137,83	65,05	42,29
740 – Katasztrófavédelem	72,79	110,05	93,41
Humanitárius segítségnyújtás ÖSSZESEN	956,81	627,64	587,63
A donorok adminisztratív költségei / Kiosztatlan / Nem meghatározott			
910 – A donorok adminisztratív költségei	995,52	948,63	857,45
998 – Kiosztatlan / Nem meghatározott	183,74	56,05	38,45
N/A – Nem áll rendelkezésre	260,50	1,64	1,21
A donorok adminisztratív költségei / Kiosztatlan / Nem meghatározott ÖSSZESEN	1 439,76	1 006,32	897,11
11. EFA MINDÖSSZESEN	**30 977,56**	**29 435,38**	**23 500,34**

([1]) Bruttó összegek (azaz a visszavont kötelezettségvállalások és a visszafizetési felszólítások nélkül).
A lekötött, szerződött, kifizetett oszlopokban szereplő összegek súlyát színezés jelöli.

A 11. EFA kumulált lekötött, szerződött és kifizetett összegeinek alakulása kiadási területek szerint

3. **FOGALOMTÁR**

A költségvetés végrehajtása

A költségvetés felhasználása kiadási és bevételi műveletek révén.

Átcsoportosítás (költségvetési sorok között)

A költségvetési sorok közötti átcsoportosítások előirányzatoknak egyik költségvetési sorról a másikra való áthelyezését jelentik a pénzügyi év folyamán, és ezáltal kivételt képeznek az egyediség költségvetési elve alól.

Árfolyamkülönbözet

Az euróövezeten kívüli országokat érintő tranzakcióknál alkalmazott devizaárfolyamokból vagy a külföldi devizában tartott eszközök és kötelezettségek elszámoláskori átértékeléséből származó különbözet.

Címzett bevétel

Meghatározott kiadási tételek finanszírozására szolgáló célzott bevétel.

Differenciált előirányzatok

A differenciált előirányzatok többéves műveletek finanszírozását biztosítják; fedezik az egy pénzügyi évnél hosszabb végrehajtási idejű műveletekre tett jogi kötelezettségvállalások folyó pénzügyi évi teljes költségét.

Elfogadott költségvetés

A költségvetési tervezet a költségvetési hatóság általi elfogadását követően válik elfogadott költségvetéssé.

Előirányzatok

Költségvetési finanszírozás.

A költségvetési előrejelzések, amelyek lehetnek kötelezettségvállalások (jogi vállalás finanszírozás biztosítására) és kifizetések (készpénzfizetések vagy banki átutalások a kedvezményezettek számára). A kötelezettségvállalási előirányzatok és a kifizetési előirányzatok gyakran eltérnek (differenciált előirányzatok), mert a többéves programokat és projekteket általában teljes mértékben lekötik abban az évben, amikor a vonatkozó döntést meghozzák, a kifizetésre viszont évek alatt kerül sor, ahogyan a programok és projektek végrehajtása előrehalad.

Előirányzatok átvitele

Az évenkéntiség elve alóli kivétel, amelynek értelmében azok az előirányzatok, amelyeket egy adott költségvetési évben nem lehetett felhasználni, szigorú feltételek mellett kivételesen átvihetők és felhasználhatók a következő évben.

Előirányzatok megszüntetése

Azokat az előirányzatokat, amelyeket a pénzügyi év végéig nem használtak fel, és nem vihetők át a soron következő időszakra, meg kell szüntetni.

Fennálló kötelezettségvállalások

A fennálló kötelezettségvállalás (vagy a francia „reste à liquider” kifejezésből rövidítve RAL) a kötelezettségvállalással már lekötött, de még ki nem fizetett előirányzat összegeket jelenti. A fennálló kötelezettségvállalások oka közvetlenül a többéves programok létezése, valamint a kötelezettségvállalási és a kifizetési előirányzatok közötti különbségtétel.

Fennálló kötelezettségvállalások (Reste à liquider)

Egy adott időpontban egy költségvetési kötelezettségvállalásra még kifizetendő összeg. Vö.: Fennálló kötelezettségvállalások

Gazdasági eredmény

A kiadások és a bevételek mérlegre gyakorolt hatása az eredményszemléletű számviteli szabályok alapján.

Igazgatási előirányzatok

A gazdálkodó egységek működési költségeit (személyzet, épületek, irodai felszerelések) fedező előirányzatok.

Jogalap (alap-jogiaktus)

A jogalkotó hatóság (általában a Tanács és az Európai Parlament) által elfogadott jogi aktus, amely meghatározza az uniós kiadási program célját, az előirányzatok célját, a beavatkozásra vonatkozó szabályokat, a lejárat időpontját és a vonatkozó pénzügyi szabályokat, amelyek jogalapként szolgálnak a kiadási program végrehajtásához.

Jogi kötelezettségvállalás

Az a jogi aktus, amellyel az engedélyezésre jogosult tisztviselő harmadik felekkel szemben az uniós költségvetést terhelő kötelezettséget vállal.

A jogi kötelezettségvállalások általános formái a közbeszerzési szerződések, támogatási megállapodások és támogatási határozatok.

Kiadás

A költségvetés valamennyi típusú finanszírozási forrásból történő elköltését leíró kifejezés.

Kifizetési előirányzatok

A kifizetési előirányzatok a tárgyévben esedékes olyan kiadásokat fedezik, amelyek a tárgyévben és/vagy korábbi években tett jogi kötelezettségvállalásokból erednek.

Költségvetési eredmény

A bevételek és a kiadások különbözete, az átviteli kiigazításokkal, törlésekkel és árfolyamkülönbözetekkel együtt.

Az ügynökségeknek a költségvetési eredmény összegét be kell fizetniük a finanszírozó hatóság számára.

Költségvetési kötelezettségvállalások

Olyan műveletek, amelyek révén az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő leköti azokat a költségvetési előirányzatokat, amelyek a jogi kötelezettségvállalások teljesítése érdekében a későbbi kifizetések fedezéséhez szükségesek.

Költségvetési jogcím / Költségvetési sor / Költségvetési pozíció

A bevételeket és a kiadásokat olyan, a költségvetési hatóság által előírt kötelező nómenklatúrának megfelelően tüntetik fel a költségvetésben, amely tükrözi az egyes tételek jellegét és célját. Az egyéni megnevezések (cím, alcím, jogcímcsoport vagy jogcím) adják a nómenklatúra hivatalos leírását.

Költségvetés-módosítás

A pénzügyi év során elfogadott határozat ugyanazon év elfogadott költségvetésének módosítása (emelése, csökkentése, átcsoportosítása) céljából.

Kötelezettségvállalási előirányzatok

A kötelezettségvállalási előirányzatok azon jogi kötelmek (szerződések, támogatási megállapodások vagy határozatok) összesített értékét jelentik, amelyeket a folyó pénzügyi évben alá lehet írni.

Kötelezettségvállalások visszavonása

Olyan művelet, amelynek során az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő részben vagy egészben töröl egy költségvetési kötelezettségvállalással előzőleg lefoglalt előirányzatot.

Megállapított jogosultságok

Visszafizetési felszólítás kibocsátásán alapuló, az adóstól való bevétel-beszedésre szóló jog.

Megszűnő előirányzatok

A fel nem használt előirányzatokat a pénzügyi év végén törölni kell. A megszűnés azt jelenti, hogy az adott előirányzatok tekintetében teljes egészében vagy részben visszavonják a kiadások megtételére és/vagy kötelezettségek teremtésére irányuló engedélyt.

Közös vállalkozások (és az Európai Innovációs és Technológiai Intézet) esetében – a pénzügyi szabályzatukban meghatározottak szerint – a fel nem használt előirányzatok beállíthatók a következő három pénzügyi év tervezett bevételeibe és kiadásaiba (az úgynevezett „N+3” szabály). A közös vállalkozások megszűnő előirányzatai tehát az N+3. pénzügyi évig reaktiválhatók.

Nem differenciált előirányzatok

Az éves igényeknek megfelelő előirányzatok, amelyeket ezért a költségvetési év során le kell kötni. A következő évben csak az automatikus átvitelre jogosító összegek folyósíthatók. Az év végéig fel nem használt, azaz le nem kötött nem differenciált előirányzatokat törlik (kivéve, ha kivételes esetben bizottsági határozat engedélyezi a nem automatikus átvitelt). Nem differenciált előirányzatok vonatkoznak az igazgatási kiadásokra, ebben az esetben a kötelezettségvállalási előirányzatok megegyeznek a kifizetési előirányzatokkal.

Operatív előirányzatok

Az operatív előirányzatok a különböző szakpolitikákat finanszírozzák, elsősorban vissza nem térítendő támogatások vagy közbeszerzés formájában.

Többlet

A bevétel és a kiadás közötti pozitív különbözet, amelyet be kell fizetni a finanszírozó hatóság számára. Vö.: Költségvetési eredmény

Vissza nem térítendő támogatások

Az uniós szakpolitikákat szolgáló tevékenységekben részt vevő harmadik fél kedvezményezettek számára a költségvetésből nyújtott közvetlen pénzügyi hozzájárulások.

ÉVES JELENTÉS A VÉGREHAJTÁSRÓL – AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK ÁLTAL KEZELT PÉNZESZKÖZÖK

EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK

IGAZGATÓTANÁCS

BERUHÁZÁSI KERET

PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK

(2023. DECEMBER 31.)

(1) Független könyvvizsgálói jelentés
(2) Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás
(3) Kimutatás az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozóan
(4) Kimutatás a kapott hozzájárulások változásairól
(5) Cash flow-kimutatás
(6) Megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz

PÉNZÜGYI HELYZETRE VONATKOZÓ KIMUTATÁS

(2023. december 31.)

(ezer EUR)

	Megjegyzések	2023.12.31.	2022.12.31.
ESZKÖZÖK			
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	5.	1 376 824	1 451 970
Követelések a hozzájárulókkal szemben	9./16.	85 321	85 321
Pénztári pénzügyi eszközök	10.	–	73 003
Származékos pénzügyi instrumentumok	6.	55 765	75 852
Hitelek és előlegek	7.	1 683 312	1 849 786
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	8.	820 713	797 341
Egyéb eszközök	11.	616	950
Eszközök összesen		**4 022 551**	**4 334 223**
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS KAPOTT HOZZÁJÁRULÁSOK			
KÖTELEZETTSÉGEK			
Halasztott bevételek	12.	48 515	52 417
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	13.	19 038	16 583
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	14.	427 828	190 927
Egyéb kötelezettségek	15.	3 338	2 419
Kötelezettségek összesen		**498 719**	**262 346**
Kapott hozzájárulások	16./17.	**3 523 832**	**4 071 877**
Kötelezettségek és kapott hozzájárulások összesen		**4 022 551**	**4 334 223**

KIMUTATÁS AZ EREDMÉNYRE ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEMRE VONATKOZÓAN

A 2023. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	**2023.1.1-től** 2023.12.31-ig	**2022.1.1-től** 2022.12.31-ig
Kamat- és kamatjellegű bevételek (*)	19	148 336	93 786
Kamat- és kamatjellegű kiadások	19	–	– 5 479
Nettó kamat- és kamatjellegű bevételek		**148 336**	**88 307**
Díj- és jutalékbevételek	20	25	511
Díj- és jutalékkiadások	20	– 62	– 761
Nettó díj- és jutalékbevétel		**– 37**	**– 250**

(ezer EUR)

	Megjegyzések	**2023.1.1-től** 2023.12.31-ig	**2022.1.1-től** 2022.12.31-ig
Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékének változása	6	– 20 087	94 680
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye	21	– 8 457	24 432
Hitelek és előlegek nettó eredménye az eredménnyel szemben valós értéken értékelve	7	– 8 932	– 3 080
Nettó devizaárfolyam-eredmény	22	– 67 885	– 140 104
Pénzügyi műveletek nettó eredménye		**– 105 361**	**– 24 072**
A hitelekből és előlegekből származó értékvesztésben bekövetkezett változások, csökkentve a visszaírással	7.2.	9 055	8 562
A hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok változása, csökkentve a visszaírással	13	– 2 470	20
Általános igazgatási kiadások	23	– 29 655	– 33 628
Tárgyévi nyereség		**19 868**	**38 939**
Tárgyévi átfogó jövedelemben elszámolt nyereség összesen		**19 868**	**38 939**

(*) A 2023. december 31-én lezárult évben az amortizált bekerülési értéken tartott eszközök után az effektívkamatláb-módszeren alapuló számítás szerint a kamat- és kamatjellegű bevételek 118,5 millió EUR-t tesznek ki (2022: 85,8 millió EUR).

KIMUTATÁS A KAPOTT HOZZÁJÁRULÁSOK VÁLTOZÁSAIRÓL

A 2023. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	Lehívott hozzájárulás	Kifizetett hozzájárulások	Felhalmozott eredmény	Összesen
(2023. január 1.)		**3 701 695**	–	**370 182**	**4 071 877**
A tárgyév során lehívott tagállami hozzájárulások	16.	20 000	–	–	**20 000**
A tárgyév során befizetett tagállami hozzájárulások	17.	–	– 587 913	–	**– 587 913**
2023. évi nyereség		–	–	19 868	**19 868**
A kapott hozzájárulások változásai		**20 000**	**– 587 913**	**19 868**	**– 548 045**
(2023. december 31.)		**3 721 695**	**– 587 913**	**390 050**	**3 523 832**

		Lehívott hozzájárulás	Kifizetett hozzájárulá-sok	Felhalmozott eredmény	Összesen
(2022. január 1.)		**3 471 695**	–	**331 243**	**3 802 938**
A tárgyév során lehívott tagállami hozzájárulások		230 000	–	–	**230 000**
2022. évi nyereség		–	–	38 939	**38 939**
A kapott hozzájárulások változásai		**230 000**	–	**38 939**	**268 939**
(2022. december 31.)		**3 701 695**	–	**370 182**	**4 071 877**

CASH FLOW-KIMUTATÁS

A 2023. DECEMBER 31-ÉN LEZÁRULT ÉV VONATKOZÁSÁBAN

(ezer EUR)

	Megjegyzések	**2023.1.1-től 2023.12.31-ig**	**2022.1.1-től 2022.12.31-ig**
MŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGEK			
Tárgyévi nyereség		**19 868**	**38 939**
Kiigazítások (az alábbiak tekintetében):			
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye valós értéken	8.	15 142	– 9 271
A hitelekből és előlegekből származó értékvesztésben bekövetkezett változások, csökkentve a visszaírással	7,2.	– 9 055	– 8 562
Hitelek és előlegek nettó eredménye az eredménnyel szemben valós értéken értékelve	7.	8 932	3 080
Hitelek és előlegek elhatárolt kamatának és amortizált bekerülési értékének változása		708	2 291
A hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok nettó változása, csökkentve a visszaírással		2 455	– 19
A származtatott termékek valós értékének változásai		20 087	– 94 680
Lejáratig tartott pénztári pénzügyi eszközök elhatárolt kamatának és amortizált bekerülési értékének változása	10.	– 248	321
A halasztott bevételek változása		– 3 902	3 985
Az árfolyamváltozások hitelekre gyakorolt hatása	7,1.	86 765	– 53 747
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok árfolyamváltozás miatti változása	8.	30 026	– 25 463
Az árfolyamváltozások tartott pénzeszközökre gyakorolt hatása		– 8 031	– 12 006
A működési tevékenységekből származó nyereség/(veszteség) a működési eszközökben és kötelezettségekben bekövetkezett változás előtt		**162 747**	**– 155 132**
Hitelfolyósítás	7.	– 207 237	– 260 493
Hitelek visszafizetése	7.	288 155	458 381

(ezer EUR)

	Megjegyzések	**2023.1.1-től 2023.12.31-ig**	**2022.1.1-től 2022.12.31-ig**
A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek elhatárolt kamatának változása	5.	4 039	1 822
Pénztári pénzügyi eszközök beszerzése	10	– 348 523	– 920 290
Pénztári pénzügyi eszközök lejárata	10.	421 278	847 608
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok növekedése	8.	– 101 100	– 139 935
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó bevétele		39 246	90 219
Egyéb eszközök állományának csökkenése		334	136
Egyéb kötelezettségállomány növekedése		919	86
Az Európai Beruházási Banknak fizetendő egyéb összegek állományának növekedése/(csökkenése)		33 951	– 58 093
Működési tevékenységekből származó / működési tevékenységekben felhasznált nettó cash flow		**293 809**	**– 135 691**
FINANSZÍROZÁSI TEVÉKENYSÉGEK			
A tagállamoktól kapott hozzájárulások		79 710	238 450
A tagállamoktól kamattámogatás és technikai segítségnyújtás címén kapott összegek		220 290	61 450
A tagállamok nevében kamattámogatás és technikai segítségnyújtás címén kifizetett összegek		– 77 050	– 60 619
A tagállamok nevében befizetett hozzájárulások	17	– 587 913	–
Finanszírozási tevékenységekből származó nettó cash flow		**– 364 963**	**239 281**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése		**– 71 154**	**103 590**
Összefoglaló cash flow-kimutatás:			
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek állománya a pénzügyi év elején		**1 450 589**	**1 359 005**
Az alábbi tevékenységekből származó (azokban felhasznált) nettó cash flow:			
Működési tevékenységek		293 809	– 135 691
Finanszírozási tevékenységek		– 364 963	239 281
Az árfolyamváltozások pénzeszközökre és pénzeszköz-egyenértékesekre gyakorolt hatásai		– 8 031	– 12 006
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek állománya a pénzügyi év végén		**1 371 404**	**1 450 589**
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetétele:			
Pénzeszközök	5.	146 494	328 079
Lekötött betétek (az elhatárolt kamat kivételével)	5.	625 403	963 004
Kereskedelmi értékpapírok	5.	599 507	159 506
		1 371 404	**1 450 589**

Megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz, 2023. december 31-i állapot

1. Általános információk

A beruházási keretet (a továbbiakban: a beruházási keret vagy a Keret) az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok csoportja (a továbbiakban: az AKCS-államok) és az Európai Unió és tagállamai közötti tárgyalások eredményeként létrejött, 2000. június 23-án aláírt és 2005. június 25-én, illetve 2010. június 22-én módosított, együttműködési és fejlesztési támogatást célzó Cotonoui Megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) keretében hozták létre.

A Keret nem önálló jogalany, tagállamoktól (donoroktól) kapott hozzájárulásait az Európai Beruházási Bank (EBB) kezeli a megállapodásnak megfelelően; az EBB a Keret igazgatását is ellátja.

A megállapodás szerinti finanszírozást az uniós tagállamok költségvetéseiből nyújtják. Az uniós tagállamok hozzájárulása a beruházási keret finanszírozására allokált összegekből és a kamattámogatások finanszírozására nyújtott támogatásokból áll, a többéves pénzügyi kereteknek (a 2000–2007-es időszakra vonatkozó, 9. EFA-ként ismert első pénzügyi jegyzőkönyvnek, a 2008–2013-as időszakra vonatkozó, 10. EFA-ként ismert második pénzügyi jegyzőkönyvnek, valamint a 2014–2020-as időszakra vonatkozó, 11. EFA-ként ismert harmadik pénzügyi jegyzőkönyvnek) megfelelően. Az EBB feladata az alábbiak kezelése:

i. a beruházási keret, egy 3 685,5 millió EUR összegű kockázatot viselő forgóalap, amelynek célja az AKCS-országokban történő magánszektorbeli befektetések ösztönzése, ebből 48,5 millió EUR a tengerentúli országok és területek (a továbbiakban: TOT-országok) számára van elkülönítve,

ii. a kamattámogatások finanszírozására nyújtott, legfeljebb 1 220,85 millió EUR értékű támogatás az AKCS-országok részére, illetve legfeljebb 8,5 millió EUR a TOT-országok részére. E támogatás legfeljebb 15 %-a projektspecifikus technikai segítségnyújtás finanszírozására is fordítható.

2020. december 23-án a Tanács úgy határozott, hogy a beruházási keret kötelezettségvállalási időszakát legalább hat hónappal meghosszabbítja. A meghosszabbítást követően a Bank a megbízatásával összhangban 2021. június 30-ig jóváhagyta a műveleteket (a Tanács (EU) 2020/2233 határozata (2020. december 23.) az AKCS beruházási kereten belül a 9., 10. és 11. EFA műveleteinek pénzügyi eszközeiből befolyó bevételekből származó pénzeszközökre vonatkozó kötelezettségvállalásról ([22]).

Az EU és az AKCS megállapodtak az átmeneti intézkedésekről szóló határozat olyan értelmű módosításáról, hogy – attól függően, hogy melyik következik be előbb – 2023. december 31-ig, vagy az új megállapodás hatálybalépéséig vagy az új megállapodásnak az Unió és az AKCS-államok közötti ideiglenes alkalmazásáig az AKCS és az EU közötti partnerségi megállapodás rendelkezései továbbra is alkalmazhatók lesznek (az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 2/2019 határozata az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról, amelyet később az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 2021. november 26-i 3/2021 határozata, az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 2022. június 16-i 970/2022 határozata és az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 2023. október 25-i 2/2023 határozata módosított).

A pénzügyi kimutatások a vállalkozás folytatásának elve alapján készültek, ami azt feltételezi, hogy a keret a belátható jövőben képes lesz a műveletek keretében fennálló valamennyi kötelezettség teljesítésére. A keret határozatlan időtartamú. A 11. EFA belső megállapodása (a 14. cikk (3) bekezdése értelmében) annyi ideig marad hatályban, ami az AKCS–EU partnerségi megállapodás, a tengerentúli társulási határozat és a többéves pénzügyi keret értelmében finanszírozott valamennyi művelet teljes mértékű végrehajtásához szükséges.

A 2021. június 14-én hatályba lépett NDICI-Globális Európa rendelet (a 2021. június 9-i (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([23])) biztosítja az Unión kívüli uniós támogatás elsődleges jogalapját a 2021–2027 közötti időszakban, valamint a Bank új intézményi megbízatásának irányítását az Európai Unión kívüli műveletek tekintetében, beleértve az AKCS-régiót is. Ez magában foglalja a költségvetésben jelenleg nem szereplő EFA beépítését az uniós költségvetésbe. Az NDICI rendelet teremti meg a jogi alapját annak, hogy a Bizottság az EU-n kívüli tevékenysége tekintetében a jövőben uniós megbízatásokat adhasson az EBB-nek. Megteremti továbbá a külső beruházási keretét annak, hogy az Unió az uniós költségvetés terhére történő támogatások és garancianyújtások útján együttműködjön a partnerintézményekkel.

([22]) HL L 437., 2020.12.28., 188. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2233/oj.

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

A jövőben a beruházási kereten belüli pénzügyi eszközökből befolyó bevételeket az NDICI keretében, egy az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA+) alá tartozó, kifejezetten az AKCS magánszektorára irányuló keret és egy vagyonkezelői alap együttesén keresztül kell kihelyezni. 2023. február 15-én az EBB és az Európai Bizottság aláírta az átcsoportosítási megállapodást (a továbbiakban: átcsoportosítási megállapodás). E megállapodás célja a kereten belül befolyó bevételekből származó pénzeszközök átcsoportosítása, amint azok rendelkezésre állnak, összhangban a 2020/2233 határozattal (az AKCS-országok beruházási keretének visszaáramlásai) és az (EU) 2021/1764 tanácsi határozattal ([24]) („TOT beruházási keretből befolyó bevételek", és az AKCS-országok beruházási keretének visszaáramlásaival együtt: visszaáramlások). További részletekért lásd a 2.4.6. és a 17. megjegyzést.

Ez a pénzügyi kimutatás a 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozik.

Az Igazgatási Bizottság javaslatára az igazgatótanács 2024. március 21-én elfogadta, majd 2024. április 26-ig történő jóváhagyásra a Kormányzótanács elé továbbította a pénzügyi kimutatást.

2 **Lényeges számviteli politikák**

2.1 ***A beszámolókészítés alapja – Megfelelésre vonatkozó kijelentés***

A Keret pénzügyi kimutatásait az Európai Unió által elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolókészítési standardokkal (IFRS) összhangban készítették el. A 2023. december 31-i pénzügyi kimutatások tartalmazzák a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatást, az eredményre és az egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatást, a kapott hozzájárulások változásairól szóló kimutatást, a cash flow-k kimutatását és a megjegyzéseket.

2.2 ***Jelentős számviteli mérlegelések, feltételezések és becslések***

A pénzügyi kimutatások elkészítéséhez olyan becsléseket és feltételezéseket kell alkalmazni, amelyek befolyásolják a jelentett bevételeket, ráfordításokat, eszközöket és kötelezettségeket, valamint a függő követelések és kötelezettségek közzétételét. A rendelkezésre álló információk felhasználása és a mérlegelés alkalmazása a becslések kidolgozásának szerves részét képezi. A jövőben a tényleges eredmények eltérhetnek az ilyen becslésektől, és a különbségek lényegesek lehetnek a pénzügyi kimutatásokban. A becsléseket és az alapul szolgáló feltételezéseket folyamatosan felül kell vizsgálni. A revíziós becsléseket a jövőre nézve jelenítik meg.

A mérlegelések és becslések alkalmazása a következő területeken a legjelentősebb:

– **Pénzügyi instrumentumok valós értéke**

Amennyiben az instrumentumoknak a mérlegben szereplő valós értéke nem vezethető le az aktív piacokból, akkor azokat különböző – matematikai modelleket tartalmazó – értékelési technikák segítségével határozzák meg. Az e modellekhez használt adatokat lehetőség szerint megfigyelhető piacokról nyerik, de amennyiben ez nem lehetséges, a valós érték megállapításánál bizonyos fokú mérlegelésre van szükség. Az értékelések az értékelési technikákhoz használt inputok alapján a 2.4.2. és a 4. megjegyzésben ismertetettek szerint a valósérték-hierarchia különböző szintjeire sorolhatók be.

– **Hitelekből és előlegekből származó értékvesztés**

Az értékvesztés miatti veszteségek meghatározásakor a várható hitelezési veszteség értékelése jelentős mérlegelést tesz szükségessé a vezetés részéről, különösen a hitelkockázat kezdeti megjelenítés óta bekövetkezett jelentős növekedését, az előre tekintő információk beépítését, valamint a jövőbeni cash flow-k és biztosítéki értékek összegének és ütemezésének további becslését. Ezeket a becsléseket számos olyan tényező befolyásolja, amelyek jelentősen módosíthatják a megjelenítendő elszámolt veszteség ütemezését és összegét (2.4.2. megjegyzés). A 2022-ben keletkezett és 2023-ban folytatódó általános bizonytalanságból és feszültségekből eredő értékvesztésre gyakorolt hatásokra vonatkozó releváns feltételezéseket a 2.4.2.2. megjegyzés és a 3.2.3.7. megjegyzés részletezi.

([24]) A Tanács (EU) 2021/1764 határozata (2021. október 5.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (a Grönlandra is kiterjedő tengerentúli társulásról szóló határozat) (HL L 355., 2021.10.7., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

– **Nem jegyzett tőkebefektetések értékelése**

A nem jegyzett tőkebefektetések értékelése általában a következők egyikén alapszik:

— jelenlegi, független piaci tranzakciók,

— olyan másik instrumentum jelenlegi valós értéke, amely lényegében azonos,

— a hasonló feltételekkel és kockázati tényezőkkel rendelkező tételekre alkalmazandó, az aktuális rátával diszkontált várható cash flow,

— kiigazított nettó eszközérték módszer, vagy

— egyéb értékelési modellek.

A nem jegyzett tőkebefektetések cash flow-jának és diszkonttényezőinek meghatározása jelentős becslést kíván. A beruházási keret értékelési technikáit időről időre finomítják és érvényességüket is vizsgálják, vagy az instrumentum megfigyelhető aktuális piaci árainak felhasználásával, vagy pedig más rendelkezésre álló, megfigyelhető piaci adatok figyelembevételével.

– **Azon gazdálkodó egységek konszolidálása, amelyekben a Keret érdekeltséggel rendelkezik**

Az EBB mérlegelés útján megállapította, hogy nem gyakorol ellenőrzést egy olyan gazdálkodó egység felett sem, amelyben érdekeltséggel rendelkezik. Ez annak tudható be, hogy az ilyen gazdálkodó egységekben vagy a beltag, vagy az alapkezelő vagy az igazgatótanács rendelkezik kizárólagos felelősséggel a partnerség tevékenységeinek és ügyeinek irányításáért és ellenőrzéséért, illetve rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel a partnerség céljának és célkitűzéseinek végrehajtásához szükséges feladatok befektetési és szakpolitikai iránymutatásoknak megfelelő ellátásához.

2.3 ***A számviteli standardok változásai***

A Keret az alábbiak kivételével a jelen pénzügyi kimutatások minden időszakára következetesen a 2.4. megjegyzésben meghatározott számviteli politikákat alkalmazta. A Keret a következő új standardokat és standardmódosításokat vezette be:

A Keret által elfogadott új és módosított standardok

Az alábbi új standardok és a jelenlegi standardok következő módosításai a Keret pénzügyi kimutatásai vonatkozásában 2023. január 1-je óta hatályosak:

— Az IAS 1 (Pénzügyi kimutatások prezentálása) standard és az IFRS Gyakorlati állásfoglalás 2 módosításai: A számviteli politikák közzététele.

— Az IAS 8 (Számviteli politika, a számviteli becslések változásai és hibák) standard módosításai: Számviteli becslések meghatározása.

A fent felsorolt módosítások nem voltak hatással a korábbi időszakokban elszámolt összegekre, és várhatóan nem lesznek jelentős hatással sem a jelenlegi, sem a jövőbeli időszakokra.

A Keret által még el nem fogadott új standardok, módosítások és értelmezések

2023. december 31-ével a jelenlegi standardok következő módosításait adták ki, de azok nem voltak kötelezőek a 2023. december 31-én végződő éves beszámolási időszakokra nézve:

Az EU jóváhagyta a meglévő standardok e módosításait, és azok a 2024. január 1-jén vagy azután kezdődő éves időszakokra alkalmazandók:

Az IAS 1 (Pénzügyi kimutatások prezentálása) standard módosításai: A kötelezettségek rövid vagy hosszú lejáratúként történő besorolása és Hosszú lejáratú kötelezettségek kovenánsokkal.

A meglévő standardok EU által még nem jóváhagyott módosításai:

— Az IAS 7 Cash flow-k kimutatása standard és az IFRS 7 Pénzügyi instrumentumok standard módosításai: Szállítófinanszírozási megállapodások.

— Az IAS 21 Az átváltási árfolyamok változásainak hatásai standard módosításai: Az átválthatóság hiánya.

— Az IFRS 10 Konszolidált pénzügyi kimutatások standard és az IAS 28 Társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban lévő befektetések standard módosításai: Eszközértékesítés vagy -hozzájárulás a befektető és társult vállalkozása vagy közös vállalkozása között.

A Keret e pénzügyi kimutatások engedélyezésének időpontjában a fent felsorolt standardok vagy a meglévő standardok módosításai közül egyet sem fogadott el idő előtt, és nem adtak ki olyan értelmezéseket sem, amelyeket a Keretnek bármely beszámolási időpontban figyelembe kell vennie. A vezetés arra számít, hogy az összes vonatkozó nyilatkozatot elfogadják a nyilatkozat hatálybalépésének napján vagy az azt követően kezdődő első időszakra vonatkozóan, és ez nem lesz lényeges hatással a Keret pénzügyi kimutatásaira.

2.4 *A lényeges számviteli politikák összefoglalása*

A pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás likviditás szerint csökkenő sorrendben mutatja be az eszközöket és a kötelezettségeket, és nem tesz különbséget forgó- és befektetett eszközök, illetve rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek között.

2.4.1 Devizaátszámítás

A beruházási keret pénzügyi kimutatásai euróban (EUR) készülnek, amely egyben a funkcionális pénznem is. Eltérő jelölés híján a pénzügyi adatok ezer EUR-ra kerekített összegek.

Az eurótól eltérő pénznemben végzett tranzakciók átszámítása a tranzakciók időpontjában érvényes átváltási árfolyamon történik.

Az eurótól eltérő pénznemben meghatározott monetáris eszközöket és kötelezettségeket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján érvényes átváltási árfolyamon számítják át euróra. Az átszámításból adódó nyereséget vagy veszteséget az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás tartalmazza.

Az eurótól eltérő pénznemben megadott, eredeti bekerülési értéken nyilvántartott, nem monetáris tételeket azon az átváltási árfolyamon számítják át, amely az eredeti ügylet napján érvényben volt. Az eurótól eltérő pénznemben megadott, valós értéken nyilvántartott, nem monetáris tételeket a valós érték meghatározásának napján érvényes átváltási árfolyamon számítják át.

Az ügyleteknek az ügylet napján érvényestől eltérő árfolyamon történő elszámolásából adódó árfolyamkülönbségeket és az el nem számolt, eurótól eltérő pénznemben nyilvántartott monetáris eszközökből és kötelezettségekből keletkező, nem realizált árfolyamkülönbségeket az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás tartalmazza.

2.4.2 **A derivatíváktól különböző pénzügyi eszközök**

A nem származékos pénzügyi instrumentumokat kezdetben az elszámolás napja alapján jelenítik meg.

Besorolás és értékelés

Pénzügyi eszközök

A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken értékeltként vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként, a pénzügyi kötelezettségek pedig amortizált bekerülési értéken értékeltként vagy az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként sorolhatók be.

Az IFRS 9 standard szerint a besorolás annak megállapításával kezdődik, hogy a pénzügyi eszközt adósság- vagy tőkeinstrumentumnak kell-e tekinteni. Az IFRS 9 standard az IAS 32 Pénzügyi instrumentumok: bemutatás standard fogalommeghatározásaira hivatkozik.

Adósságinstrumentumok azok az instrumentumok, amelyek a partner szemszögéből pénzügyi kötelezettségnek minősülnek, vagyis a hitelek és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, többek között a strukturált gazdálkodó egységek, a kormányok vagy vállalatok által kibocsátott kötvények, befektetési jegyek vagy certifikátok.

Az adósságinstrumentum amortizált bekerülési értéken értékeltként kerül besorolásra, ha teljesíti a két következő feltételt, és nincs kijelölve az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként:

— az eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amely az eszközök tartásával járó szerződéses cash flow-k beszedését célozza; és

— a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései (ez az ún. SPPI kritérium).

A fenti követelményeket a teljes pénzügyi eszközre kell alkalmazni, még akkor is, ha az beágyazott származékos terméket tartalmaz.

A tőkeinstrumentumok olyan instrumentumok, amelyek a kibocsátó szemszögéből saját tőkének minősülnek, vagyis nem tartalmaznak szerződéses fizetési kötelezettséget, továbbá maradványérdekeltséget testesítenek meg a kibocsátó nettó eszközeiben. A tőkeinstrumentumokat az eredménnyel szemben valós értéken értékelik.

A Keret a nem kereskedési céllal tartott tőkebefektetés kezdeti megjelenítésekor visszavonhatatlanul amellett dönthet, hogy a későbbi változásokat az egyéb átfogó jövedelemben mutatja be. E döntést befektetésenként hozza meg.

Minden más pénzügyi eszköz besorolása az eredménnyel szemben valós értéken történik.

Az üzleti modell értékelése

Az EBB a Keret kezelőjeként portfóliószinten értékeli azon üzleti modellt, amely alapján az adósságinstrumentumot tartják, mivel ez tükrözi a legjobban az üzleti tevékenység irányításának és a vezetés tájékoztatásának módját. A következőkkel kapcsolatos információkat veszi figyelembe:

— a portfólió deklarált politikái és célkitűzései, és a politikák gyakorlati végrehajtása. Itt különösen azt vizsgálja, hogy a vezetés stratégiája a szerződéses kamatbevételek megszerzésére, egy adott kamatlábprofil fenntartására, a pénzügyi eszközök és az azokat finanszírozó kötelezettségek időtartamának összehangolására vagy az eszközök értékesítéséből származó cash flow-k realizálására összpontosít-e;

— a portfólió teljesítményét miként értékelik és miként jelentik a Keret vezetésének;

— az üzleti modell teljesítményével (és az adott üzleti modell alapján tartott pénzügyi eszközökkel) kapcsolatos kockázatok, valamint e kockázatok kezelésének módja; és

— az értékesítés gyakorisága, volumene és ütemezése a korábbi időszakokban, az értékesítések indokai és a jövőbeni értékesítési tevékenységgel kapcsolatos elvárások.

Az értékesítési tevékenységre vonatkozó információkat azonban nem elszigetelten, hanem annak átfogó értékelése keretében kell figyelembe venni, hogy a Keret hogyan valósítja meg a pénzügyi eszközök kezelésével kapcsolatos deklarált célkitűzést, és miként realizálja a cash flow-kat.

A Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteinek üzleti modelljét a 25. megjegyzésben közzétettek mutatják be.

Kizárólag a tőke és a kamatok kifizetésére irányuló (SPPI) kritérium

Ezen értékelés alkalmazásában a tőke az adósságinstrumentum kezdeti megjelenítéskori valós értékét jelenti. A kamat a pénz időértékének, a meghatározott időszak alatt kint levő tőkeösszeggel kapcsolatos hitelkockázatnak, valamint az egyéb alapvető hitelezési kockázatoknak és költségeknek (például a likviditási kockázatnak és az igazgatási költségeknek) az ellenértékét, valamint a nyereségrátát tartalmazza.

Annak értékelésekor, hogy a szerződéses cash flow-k kizárólag a tőke és a tőke után járó kamat kifizetéseinek minősülnek-e, az instrumentum szerződési feltételeit kell figyelembe venni. Ez magában foglalja annak értékelését, hogy a pénzügyi eszköz tartalmaz-e olyan szerződéses feltételt, amely miatt a szerződéses cash flow-k ütemezése vagy összege oly mértékben változhat, hogy az meggátolja e feltétel teljesülését.

Kivezetés

A Keret akkor vezeti ki a pénzügyi eszközt, ha lejárnak a pénzügyi eszközből származó cash flow-kra vonatkozó szerződéses jogok, vagy ha a szerződéses cash flow-kra vonatkozó jogokat átruházza egy olyan ügyletben, amelyben a Keret átruházza a pénzügyi eszköz tulajdonlásával járó kockázatokat és hasznokat, vagy amelyben a Keret lényegében megtartja a tulajdonlással járó összes kockázatot és hasznot, de nem tartja meg a pénzügyi eszköz ellenőrzését.

Egy pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség kivezetésekor (2.4.4. megjegyzés) az eredményben jelenítik meg az eszköz vagy kötelezettség könyv szerinti értéke (illetve az eszköz vagy kötelezettség kivezetett részének könyv szerinti értéke) és az azon összeg közötti különbséget, amely i. a kapott vagy kifizetett ellenértékből és ii. az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített halmozott nyereségből vagy veszteségből adódik; ez alól kivételt képeznek az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken elszámolt tőkeinstrumentumoknak az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt halmozott nyereségei vagy veszteségei, amelyeket elidegenítéskor az eredmény helyett a tartalékalapba csoportosítanak át.

Az IBOR reform összefüggésében a Keret az IBOR reform 2. szakasza által bevezetett gyakorlati megoldás alkalmazását követően értékeli, hogy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz változása jelentős-e. Az IASB által kiadott módosítások szerint a Keret nem vezeti ki azt a pénzügyi instrumentumot, amelynek szerződésből eredő cash flow-it a reform közvetlen következményeként módosítja, és a változás gazdaságilag egyenértékű a szerződésből eredő cash flow-k meghatározásának korábbi alapjával (azaz a közvetlenül a változás előtti alappal).

Átsorolás

A kezdeti megjelenítést követően a pénzügyi eszközöket kizárólag akkor sorolják át, ha a Keret megváltoztatja a pénzügyi eszközök kezelésére vonatkozó üzleti modelljét.

Módosítás

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz akkor tekinthető módosítottnak, ha a hozzá kapcsolódó szerződéses cash flow-k újratárgyalásra vagy egyéb módon módosításra kerültek. Az újratárgyalás vagy a módosítás eredményezheti, de nem feltétlenül eredményezi a régi pénzügyi eszköz kivezetését és az új pénzügyi eszköz megjelenítését.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz cash flow-jának a pénzügyi eszköz kivezetését eredményező lényeges szerződéses módosítása esetén az új pénzügyi eszközt valós értéken kell megjeleníteni, és a módosítás eredményre gyakorolt hatását ki kell mutatni az eredménykimutatás „Pénzügyi műveletek eredménye” részében.

A szerződéses módosítás akkor minősül lényegesnek, ha a pénzáramlások módosított feltételek szerinti diszkontált jelenértéke (az eredeti effektív kamatlábbal diszkontálva) legalább 10 %-kal eltér az eredeti pénzügyi eszköz fennmaradó pénzáramlásainak diszkontált jelenértékétől. Olyan minőségi tényezőket is figyelembe kell venni, mint például annak a pénznemnek a változása, amelyben a pénzügyi eszköz denominált, valamint az átváltási jellemzők.

Az IBOR reform összefüggésében a Keret az IBOR reform 2. szakasza által bevezetett gyakorlati megoldás alkalmazását követően értékeli, hogy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz változása jelentős-e. A Keret a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékének módosítása nélkül aktualizálja az effektív kamatlábat, ha az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentum szerződésből eredő cash flow-i meghatározásának alapja a reform közvetlen következményeként változik, és ha a változás az előző alappal (azaz közvetlenül a változás előtti alappal) gazdaságilag egyenértékű.

Pénzügyi instrumentumok valós értéken történő értékelése

A valós érték az az ár, amely az értékelés időpontjában az eszköz értékesítése vagy a kötelezettség átruházása kapcsán a piaci szereplők közötti szokásos ügyletben felmerült volna az elsődleges, vagy annak hiányában a Keret által elérhető legkedvezőbb piacon.

Szükség esetén a Keret helyett az EBB értékeli valós értéken az adott instrumentumot, annak aktív piaci jegyzett ára alapján. A piac aktívnak minősül, ha azon az eszköz vagy a kötelezettség vonatkozásában megfelelő gyakorisággal és volumenben kötnek ügyleteket az árképzési információk folyamatos beszerzéséhez.

Amennyiben a pénzügyi eszközöknek és a pénzügyi kötelezettségeknek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szereplő valós értéke nem vezethető le az aktív piacokból, akkor azokat különböző – matematikai modelleket tartalmazó – értékelési technikák segítségével határozzák meg. Az e modellekhez használt adatokat lehetőség szerint megfigyelhető piacokról nyerik, de amennyiben ez nem lehetséges, a valós érték megállapításánál bizonyos fokú mérlegelésre van szükség. A kiválasztott értékelési technika figyelembe vesz minden olyan tényezőt, amelyet az ügylet árazásakor a piaci szereplők is figyelembe vennének.

Az értékelési technikák tartalmazhatnak nettó jelenértékeket és diszkontált cash flow-modelleket, hasonló, piaci szinten megfigyelhető árakkal rendelkező instrumentumokkal való összevetést, Black-Scholes- és polinomiális opcióárazási modelleket, továbbá egyéb értékelési modelleket. Az értékelési technikákban alkalmazott feltételezések és inputok közé tartoznak kockázatmentes és irányadó kamatlábak, diszkontráták becsléséhez használt hitelkockázati felárak, kötvény- és részvényárak, devizaárfolyamok, részvényárak és -árfolyamok, továbbá várható árvolatilitások és árkorrelációk.

Az értékelési technikák célja, hogy a valós értéken történő értékeléssel kimutassák azt az árat, amely az értékelés időpontjában az eszköz értékesítése vagy a kötelezettség átruházása kapcsán a piaci szereplők közötti szokásos ügyletben felmerült volna.

A Bank az elterjedt, egyszerűbb pénzügyi instrumentumok – például kamatláb- és devizaswapok – valós értékének meghatározására olyan, széles körben elismert értékelési modelleket használ, amelyek csak megfigyelhető piaci adatokat vesznek figyelembe, és korlátozott mértékben igényelnek vezetői mérlegelést és becslést. Megfigyelhető árak és modellinputok általában hozzáférhetők a hitel- és a tulajdonviszonyt megtestesítő jegyzett értékpapírok, a tőzsdén forgalmazott derivatívák és az olyan egyszerű tőzsdén kívüli derivatívák piacán, mint a kamatlábswapok. A megfigyelhető árak és modellinputok hozzáférhetősége csökkenti a vezetői mérlegelés és becslés szükségességét, illetve a valós érték meghatározásával kapcsolatos bizonytalanságot is. A megfigyelhető árak és inputok hozzáférhetősége a termékektől és a piacoktól függően eltér, emellett a pénzügyi piacok bizonyos eseményei és általános körülményei is befolyásolhatják.

A Bank az összetettebb instrumentumok esetében saját értékelési technikáit használja, amelyeket elismert értékelési modellekből fejlesztett ki. Előfordulhat, hogy a modellek néhány vagy akár összes lényeges inputja a piacon nem megfigyelhető, ezért azokat piaci árakból vagy rátákból kell származtatni, vagy feltételezésekre kell alapítani. A nem megfigyelhető lényeges inputok alkalmazását például olyan instrumentumok teszik szükségessé, mint bizonyos, aktív piaccal nem rendelkező hitelek és garanciák. A nem megfigyelhető lényeges inputokat alkalmazó értékelési modellek magasabb fokú vezetői mérlegelést és becslést igényelnek a valós érték meghatározásakor. Vezetői mérlegelésre és becslésre általában a használandó, megfelelő értékelési modell kiválasztásához, az értékelt pénzügyi instrumentum jövőbeni cash flow-inak meghatározásához, továbbá a partner fizetésképtelenségével és az előlegfizetésekkel kapcsolatos valószínűségnek, valamint a megfelelő diszkontrátáknak a meghatározásához van szükség.

A Keret a valós értéken történő értékelést az értékeléshez használt inputok jelentőségét tükröző következő valósérték-hierarchia alapján végzi:

— 1. szint: az inputok a Keret számára hozzáférhető, azonos instrumentumokat forgalmazó aktív piacok korrekció nélküli jegyzett piaci árai.

— 2. szint: az 1. szintű inputok kivételével minden olyan ár, amely megfigyelhető vagy közvetlenül (vagyis árakként) vagy közvetve (vagyis árakból származtatva). Ez a kategória a hasonló instrumentumok aktív piacainak jegyzett piaci árai alapján, az azonos vagy hasonló instrumentumok aktívnak nem tekintett piacainak jegyzett árai alapján vagy az egyéb olyan értékelési technikák segítségével értékelt instrumentumokat foglalja magában, amelyek minden lényeges inputja közvetlenül vagy közvetve megfigyelhető a piaci adatokból.

— 3. szint: nem megfigyelhető inputok. Ez a kategória magában foglalja mindazon instrumentumokat, amelyeknél az értékelési technika által használt inputok nem megfigyelhető adatokon alapulnak, és a nem megfigyelhető inputok lényeges hatást gyakorolnak az instrumentum értékelésére. Ez a kategória magában foglal olyan instrumentumokat, amelyeket hasonló instrumentumok jegyzett árai alapján értékelnek, amennyiben az instrumentumok különbségeinek bemutatásához lényeges nem megfigyelhető korrekciók vagy feltételezések szükségesek.

A Keret a valósérték-hierarchia szintjei közötti mozgásokat annak a beszámolási időszaknak a végén jeleníti meg, amelyben a változás történt.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

Az IFRS 9 a várható hitelezési veszteség előretekintő modelljén alapul. Az EBB létrehozott egy keretet a „várható hitelezési veszteség” makrogazdaság állapotától függő kiszámításához. Ez a gazdasági ciklus pillanatnyi helyzetét figyelembe vevő („PIT”) hitelkockázati paraméterek (nemteljesítési valószínűség – „PD” és nemteljesítéskori veszteségráta – „LGD”) makrogazdaság által vezérelt szisztematikus tényezőn (hitelciklus) alapuló és makrogazdasági előrejelzéseken vagy forgatókönyveken keresztül előre vetített összeállítását foglalja magában. A végső várható hitelezési veszteség a vonatkozó makrogazdasági forgatókönyvek szerinti várható hitelezési veszteségek valószínűséggel súlyozott átlaga. Ez az előretekintő értékvesztési modell az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközökre, a pénzügyi garanciaszerződésekre és a mérlegen kívüli kötelezettségvállalásokra alkalmazandó.

Az IFRS 9 standard szerint az elszámolt veszteségeket a következők valamelyikének alapján kell értékelni:

— 12 havi várható hitelezési veszteségek: ezek a beszámoló fordulónapja után 12 hónapon belül lehetséges nemteljesítési eseményekből eredő várható hitelezési veszteségek, és

— élettartami várható hitelezési veszteségek: ezek a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatt lehetséges nemteljesítési eseményekből eredő várható hitelezési veszteségek.

Az IFRS 9 standard „háromszakaszos” modellt határoz meg a hitelminőség kezdeti megjelenítés utáni változásain alapuló értékvesztés elszámolására. A pénzügyi instrumentumok az 1. szakaszba vannak besorolva, kivéve azokat az instrumentumokat, amelyek esetében a kezdeti megjelenítés után a hitelkockázat jelentős növekedését állapították meg. Ezek egyaránt tartalmaznak a Bank szakértelmén alapuló kvantitatív és kvalitatív információkat és elemzéseket, valamint hitelezési szakvéleményeket és prognózisokat.

A vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett eszközök (POCI eszközök) a kezdeti megjelenítés időpontjától a 3. szakaszba besorolandónak tekintetett pénzügyi eszközök. A POCI eszközök esetében az élettartami várható hitelezési veszteség kezdeti megjelenítés óta halmozott változásait az eredménykimutatásban jelenítik meg.

Az IFRS 9 standard szerinti szakaszolás Bank általi értékelése lépcsőzetes módszeren alapul, amely a belső iránymutatásokkal és eljárásokkal összhangban lévő partner- vagy pénzügyieszköz-specifikus információkra támaszkodik, amelyek különösen a korai előrejelzésekre, a belső minősítésre (a korábbi belső minősítéshez képest legalább 3 fokozattal csökkentve azon partnerek esetében, amelyek jelenlegi belső minősítése elmarad a befektetési kategóriától) és a késedelemre (30 napot meghaladó késedelem) terjednek ki.

Az EBB úgy véli, hogy az Ukrajna orosz megszállása következtében kialakult általános bizonytalanságból és különböző kockázatokból eredő értékvesztésre gyakorolt hatások jól tükröződnek a várható hitelezési veszteség jelenlegi előretekintő modelljében, amely kellően megbízhatónak tekinthető ahhoz, hogy figyelembe vegye az ilyen szélsőséges eseményeket. Nevezetesen, a vonatkozó hatásokat a makrogazdasági előrejelzések és a PD lejárati szerkezetei közvetlenül tartalmazzák.

Az EBB úgy véli, hogy a várható hitelezési veszteség jelenlegi előretekintő modellje kellően megbízhatónak tekinthető ahhoz, hogy figyelembe vegye az ilyen szélsőséges eseményeket, amelyeket a makrogazdasági előrejelzések és a PD lejárati szerkezetei közvetlenül tartalmazzák. Amint az a 3.2.3.8. megjegyzésben szerepel, az EBB szakértői véleményt alkalmaz az ilyen partnerek hitelkockázatának értékelésekor.

A hitelkockázat jelentős növekedésekor a pénzügyi instrumentum átkerül a 2. szakaszba, de még nem minősül értékvesztettnek. Ha a pénzügyi instrumentum értékvesztetté válik, átkerül a 3. szakaszba.

A Bank a 3. szakaszba tartozó kitettségek azonosítása érdekében megállapítja, hogy van-e objektív bizonyíték a nemteljesítő kitettségre. Egy pénzügyi eszközt akkor tekint nemteljesítőnek, ha a hitelfelvevő a Keret visszkeresete nélkül valószínűleg nem fizeti vissza teljes egészében a Kerettel szembeni hiteltartozását, vagy ha a hitelfelvevő 90 napot meghaladóan késik a Kerettel szembeni bármely lényeges hiteltartozása törlesztésével.

Ezzel összefüggésben a Keret egy pénzügyi eszközt értékvesztettnek tekint, ha megállapítja, hogy nem lesz képes az eredeti szerződéses feltételek szerint esedékes összegek vagy az azokkal egyenértékű érték beszedésére. Az egyedi hitelezési kitettségek értékelése a hitelfelvevő jellemzői, az általános pénzügyi feltételek, az erőforrások és a múltbeli törlesztések, a pénzügyi felelősséget vállaló kezességvállalóktól várható támogatások, valamint adott esetben a biztosíték realizálható értéke alapján történik.

Az értékvesztett követeléseket legalább félévente felülvizsgálják és elemzik. A jövőbeni cash flow-k és biztosítéki értékek korábban becsült összegének és ütemezésének változása a hitelveszteségekre képzett céltartalékok változását eredményezi, amelyet az eredménykimutatásban számolnak el vagy írnak jóvá. Az értékvesztést csak akkor lehet visszaírni, ha a hitelminőség javulása olyan mértékű, hogy észszerű bizonyosságot ad az eredeti szerződéses feltételek szerinti tőke és kamat időszerű beszedésére. Leírásra akkor kerül sor, ha a követelés egészét vagy egy részét behajthatatlannak tekintik vagy elengedik. A leírásokat a korábban megállapított értékvesztésekkel vagy közvetlenül az eredménykimutatásban számolják el, csökkentve a követelés tőkeösszegét. A korábban leírt összegek részleges vagy teljes megtérülését az eredménykimutatásban írják jóvá. A leírt pénzügyi eszközök továbbra is végrehajtási tevékenységek tárgyát képezhetik annak érdekében, hogy megfeleljenek a Bank esedékes összegek behajtására vonatkozó eljárásainak.

A várható hitelezési veszteség értékelése – inputok, feltételezések és technikák

A 2. és a 3. szakaszba tartozó eszközök esetében az élettartami várható hitelezési veszteségeket, az 1. szakaszba tartozó eszközök esetében a 12 havi várható hitelezési veszteségeket kell értékelni.

A várható hitelezési veszteségeket a következő változók alapján számították:

— hitelminősítés és pillanatnyi nemteljesítési valószínűség (PD),

— pillanatnyi nemteljesítéskori veszteségráta (LGD),

— nemteljesítéskori kitettség (EAD).

A partner hitelminősítését adott időpontban a különböző partner- és kitettségkategóriákra szabott pontszámmodellek alkalmazásával meghatározzák.

Mindegyik hitelminősítés megfelel egy konkrét nemteljesítési valószínűségnek, amely annak a valószínűsége, hogy a partner a következő 12 hónapban vagy a kötelezettség hátralévő élettartamában nem teljesíti pénzügyi kötelezettségét. Ezért a minősítések elsődleges inputként szolgálnak a kitettségekre vonatkozó nemteljesítési valószínűség pillanatnyi lejárati szerkezetének meghatározásához. Az EBB a Keret hitelkockázati kitettségeiről teljesítési és nemteljesítési adatokat gyűjt. A gyűjtött adatokat iparág és régió szerint bontják. A hitelciklusokra homogén módon reagáló különböző iparágakat és régiókat együtt elemzik.

Az EBB statisztikai modellek használatával elemzi a gyűjtött adatokat és megbecsüli a kitettségek hátralévő élettartamára vonatkozó nemteljesítési valószínűséget, illetve értékeli, hogy ezek miként változnak az idő előrehaladtával és konkrét makrogazdasági forgatókönyvek mellett.

A nemteljesítéskori veszteségráta azt mutatja meg, hogy az EBB várakozása szerint mekkora a kitettségen a partner nemteljesítése miatt keletkező veszteség és a nemteljesítés időpontjában kint lévő összeg aránya. A nemteljesítéskori veszteségráta az „1 – visszafizetési ráta” képlettel is meghatározható. A nemteljesítéskori veszteségráta becslését főként a földrajzi tényező és a partner típusa befolyásolja, amely öt fő kitettségi osztályba sorolható: szuverének, közintézmények, pénzügyi intézmények, vállalatok és projektfinanszírozás. A nemteljesítéskori veszteségráta értéke a kitettség termék- és szerződésspecifikus jellemzői alapján tovább pontosítható.

Az EBB a pillanatnyi helyzetre vonatkozó információkat és prognózisokat is figyelembe vesz egyfelől annak értékeléséhez, hogy egy instrumentum hitelkockázata jelentősen megnőtt-e a kezdeti megjelenítés óta, másfelől a várható hitelezési veszteségek értékeléséhez is.

A várható hitelezési veszteség méréséhez az EBB feltételes modellezési módszert (az un. PIT PD modell) dolgozott ki a nemteljesítési valószínűséggel kapcsolatos lejárati szerkezet kiszámítására, amely a következőket tartalmazza:

— a hitelciklus és a makrogazdasági változók között gazdaságilag észszerű kapcsolatot teremtő függvény meghatározását, és

— három makrogazdasági forgatókönyvet (egy alapforgatókönyvet és két, a gazdasági visszaesést és fellendülést tükröző forgatókönyvet) a GDP lehetséges többéves alakulásával és az azokhoz kapcsolódó valószínűségekkel.

A makrogazdasági forgatókönyvek kidolgozásához az EBB a globális gazdaság több országra kiterjedő és több egyenletre épülő, szemi-strukturális makromodelljét alkalmazza, országspecifikus blokkokkal. A központi/alapforgatókönyvet úgy alakították ki, hogy összhangban álljon az Európai Bizottság legfrissebb előrejelzéseivel. A pozitív és negatív forgatókönyveket a központi forgatókönyv körül tervezték a több országra kiterjedő/több egyenletre épülő modell alkalmazásával. A forgatókönyvek levezetése a gazdasági tevékenység fő mérőszámának tekintett GDP-t érő sokkokból történik. A reál-GDP-t érintő sokkokat úgy kalibrálják, hogy azok reprodukálják a változó megfigyelt volatilitását. Adott esetben szakértői véleményt is alkalmaznak a GDP-sokkok méretének és tartósságának finomítására. Ennek eredményeként a sokkokat egy csökkenő függvénnyel együtt határozzák meg a sokkhatások időbeli alakulásának meghatározására. A bizonytalanság megragadása érdekében az egyes forgatókönyvekhez kapcsolódó valószínűségeket idővel következetesen alkalmazott piaci (volatilitási) mutatók és belsőleg kidolgozott mutatók/nyomonkövetési mutatók alapján határozzák meg.

Az EBB PIT PD- és PIT LGD-modelljei a hitelciklus ugyanazon kivetített értékeit használják, mint a különböző makrogazdasági forgatókönyvek fő inputjai. A hitelciklust a külső hitelminősítő intézet leminősítési rátáiból, a reál-GDP éves növekedési ütemére vonatkozó előrejelzésekből, valamint a hosszú és rövid távú kamatlábak közötti különbségből számítják ki.

A nemteljesítéskori kitettség a nemteljesítéskor várható kitettség nagyságát mutatja meg, a partnerrel szembeni aktuális kitettség és az aktuális összeget érintő potenciális szerződéses változások – többek között a törlesztés – alapján. A pénzügyi eszköz nemteljesítéskori kitettsége a bruttó könyv szerinti érték. A hitelfolyósítási kötelezettségek és a pénzügyi garanciák esetében a nemteljesítéskori kitettség magában foglalja a lehívott összeget.

2.4.2.1 *Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek*

A beruházási keret a folyószámlákat, valamint az eredetileg három hónapnál nem hosszabb rövid lejáratú betéteket és kereskedelmi kötvényeket sorolja a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek közé. A pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken szerepelnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

2.4.2.2 *Pénztári pénzügyi eszközök*

A pénztári pénzügyi eszközök közé a lejáratig tartás szándékával vásárolt jegyzett és nem jegyzett kötvények és a három hónapnál hosszabb eredeti lejáratú kereskedelmi értékpapírok tartoznak, értékelésük következetesen az amortizált bekerülési érték alapján történik.

Az ilyen kötvényeket és kereskedelmi értékpapírokat kezdetben bekerülési értéken, vagyis a közvetlenül kapcsolódó ügyleti költségekkel megnövelt valós értéken jelenítik meg. A nyilvántartott ár és a visszaváltási ár közötti különbséget az instrumentum hátralévő élettartama alatt az effektívkamatláb-módszernek megfelelően amortizálják.

2.4.2.3 *Hitelek és előlegek*

A hitelek és előlegek portfólióba tartozhatnak az olyan adósságinstrumentumok, például hitelek és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, többek között a strukturált gazdálkodó egységek, a kormányok vagy vállalatok által kibocsátott kötvények, befektetési jegyek vagy certifikátok, amelyeket a gazdálkodó egység a lejáratukig kíván tartani, és be akarja szedni a szerződésből eredő cash flow-t.

A hitelek és előlegek a következőket foglalják magukban:

— Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek

— kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek.

A beruházási keretből nyújtott hitelek akkor kerülnek kimutatásra a Keret aktívái között, amikor megtörténik a fizetés a hitelfelvevő felé. A hitelek folyósítatlan része a mérlegen kívüli tételek között, névértéken szerepel. Az SPPI kritériumnak megfelelő hiteleket először bekerülési értéken veszik nyilvántartásba (ez a nettó folyósított összeg – vagyis a tranzakciós költségeket is tartalmazó hitelösszeg valós értéke), a későbbiekben pedig az effektívkamatláb-módszert alkalmazva amortizált bekerülési értéken értékelik.

Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok akkor kerülnek kimutatásra a Keret eszközei között, amikor megtörténik a fizetés a kibocsátó felé, és az ilyen értékpapírok szerződés alapján egymáshoz kapcsolt vagy egy ügyletrészsorozatos adósságinstrumentum formájában jelenhetnek meg. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok igénybe nem vett része a mérlegen kívüli tételek között, névértéken szerepel. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat kezdetben bekerülési értéken, vagyis a közvetlenül kapcsolódó ügyleti költségekkel megnövelt valós értéken jelenítik meg, majd a későbbiekben az effektívkamatláb-módszert alkalmazva amortizált bekerülési értéken értékelik. A nyilvántartott ár és a visszaváltási ár közötti különbséget az instrumentum hátralévő élettartama alatt az effektívkamatláb-módszernek megfelelően amortizálják.

A hitelek és előlegek értékvesztésével kapcsolatos elszámolási elveket a 2.4.2. megjegyzés ismerteti.

Az üzleti modell szerinti kritériumokat vagy az SPPI kritériumot nem teljesítő hiteleket és előlegeket kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelik. A valós értéken történő értékelés módszere a diszkontált cash flow módszerén vagy a felszámolási értéken alapul.

Az IBOR-reformnak az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek újraértékelésére gyakorolt hatását lásd a 2.4.2. megjegyzés (Besorolás és értékelés/módosítás) vonatkozó bekezdéseiben.

2.4.2.4 *Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok*

A Keret két fajta tőkebefektetést különböztet meg: i. a közvetlen tőkebefektetéseket és a ii. kockázatitőke-alapokat. A részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok kezdeti megjelenítése az ügyleti költségekkel megnövelt valós értéken történik. A valós érték későbbi változásait, köztük a devizaátszámításból eredő nyereségeket vagy veszteségeket az egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban jelenítik meg, a Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok eredménye rovatban.

E befektetések le nem hívott, de lekötött részét névértéken, konszolidált mérlegen kívüli kötelezettségvállalásként tartják nyilván.

Pénzügyi instrumentumok valós értéken történő értékelése

A valós értéket az összesített nettó eszközérték (a továbbiakban: NEÉ) módszer alkalmazásával határozzák meg (azt feltételezve, hogy a könnyen megállapítható piaci érték hiánya ellenére a NEÉ a valós érték legjobb becslése). A nem jegyzett befektetések esetében a valós érték nem állapítható meg aktív piacokból, ezért azt elismert értékelési technikák alkalmazásával határozzák meg (4.2.1. megjegyzés).

Az elszámolható NEÉ-t a legutóbb rendelkezésre álló NEÉ dátuma és a mérlegforduló dátuma közötti eseményeknek megfelelően olyan mértékben módosítják, hogy e kiigazításokat az Igazgatási Bizottság lényegesnek tekinti. A lényeges kiigazításokat addig módosítják, amíg az igazgatótanács el nem fogadja az adott évre vonatkozó pénzügyi kimutatásokat. E tekintetben az általános bizonytalanság, az Ukrajna orosz megszállása következtében kialakult különböző kockázatok és a teljesítmény kapcsán megfigyelt volatilitás alapján a Bank továbbfejlesztette értékelési technikáit, hogy az alapkezelők által a Keret pénzügyi kimutatásainak fordulónapján nem jelentett nettó eszközértékek tekintetében megbecsülje a tulajdonviszonyt megtestesítő befektetések valós értékére vonatkozó esetleges kiigazításokat.

Az olyan konkrét befektetések esetében, amelyeknél nem határozható meg könnyen a nettó eszközérték, más iránymutatásokat, például az IPEV Testület által közzétett nemzetközi magán- és kockázatitőke-értékelési iránymutatásokat (a továbbiakban: IPEV-iránymutatások) lehet alkalmazni, és részletesebb nyomon követésre és felülvizsgálatra lesz szükség. E módszerrel összhangban az alapok belső szinten három kategóriába sorolhatók:

— I. kategória – olyan alapok, amelyek már alkalmazzák az IAS 13 vagy az IPEV-iránymutatások valós értékkel kapcsolatos előírásait, amelyek tekintetében külön felülvizsgálatot kell végezni annak biztosítása érdekében, hogy a nettó eszközérték megbízható becslést adjon a valós értékről,

— II. kategória – olyan alapok, amelyek az IFRS 13-mal összhangban levőnek tekinthető egyéb értékelési iránymutatásokat (pl. az egykori 2001-es EVCA) vagy standardokat alkalmaznak, amelyek esetében egyenértékű nettó eszközérték számítható, és

— III. kategória – olyan alapok, amelyek nem az IFRS 13 valós értékkel kapcsolatos előírásait vagy az IFRS 13 standarddal összhangban lévő egyéb értékelési iránymutatást alkalmaznak.

A jelentős befolyás értékelése

A beruházási keret által szerzett részesedések jellemzően magántőke- vagy kockázatitőke-alapokba történő befektetések. Az ágazati gyakorlat szerint e befektetéseket általában több olyan befektető jegyzi közösen, amelyek egyike sem képes egyedül befolyásolni az érintett alap napi működését vagy befektetési tevékenységét. Következésképpen ha egy befektető tagja egy ilyen alap irányító szervének, az elvben nem jogosítja fel a befektetőt arra, hogy befolyásolja az alap napi működését. Emellett a magántőke- vagy kockázatitőke-alapok egyedi befektetői az alap olyan politikáit sem határozhatják meg, mint például az osztalékok vagy az egyéb juttatások fizetését szabályozó politika. Az ilyen döntéseket az alap vezetésének és a részvényesek összességének a jogait és kötelezettségeit szabályozó részvényesi megállapodás alapján rendszerint az alap vezetése hozza meg. A részvényesi megállapodás általában azt is megakadályozza, hogy az egyedi befektetők kétoldalú jelleggel az alapot érintő lényeges méretű ügyleteket hajtsanak végre, cserét eszközöljenek a vezetőségben vagy privilegizált hozzáférést kapjanak döntő fontosságú technikai információkhoz. A Keret befektetéseit az említett ágazati gyakorlatnak megfelelően hajtják végre, biztosítva, hogy a Keret ne gyakoroljon az IFRS 10 és az IAS 28 standard értelmében vett ellenőrzést vagy bármilyen formájú jelentős befolyást e befektetések felett, ideértve azokat is, amelyekben a beruházási keret a szavazati jogoknak több mint 20 %-át birtokolja.

2.4.3 Pénzügyi garanciák

A pénzügyi garanciaszerződés olyan szerződés, amely a Keret számára meghatározott fizetések teljesítését írja elő a garanciabirtokos abból adódó veszteségének megtérítésére, hogy egy meghatározott adós esedékességkor nem fizet a hitelviszonyt megtestesítő instrumentum feltételeivel összhangban.

A pénzügyi garanciákat az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* standard szerint származtatott termékként vagy pénzügyi garanciaként kell elszámolni, az IFRS 9 standardban meghatározott jellemzők és tulajdonságok alapján.

A származtatott termékekre (derivatívákra) vonatkozó számviteli politika a 2.4.5. megjegyzésben található.

A pénzügyi garanciákat kezdetben a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a „Kibocsátott garanciákra képzett céltartalékok” alatt jelenítik meg, a pénzügyi garanciák kibocsátásához közvetlenül kapcsolódó ügyleti költségekkel megnövelt valós értéken. A kezdeti megjelenítéskor a fizetési kötelezettség a várt díjbevétel vagy a kezdeti várható veszteség nettó jelenértékének felel meg.

A kezdeti megjelenítést követően a pénzügyi garanciákat az alábbiak közül a magasabb értéken értékelik:

— az IFRS 9 standard szerint meghatározott elszámolt veszteség összege, és

— a kezdetben megjelenített díj, csökkentve az IFRS 15 standard elvei szerint megjelenített bevétellel.

A pénzügyi garanciákkal kapcsolatos, nem a garancia lehívására irányuló (IFRS 9 standard szerint értékelt) nettó kötelezettségek növekedését vagy csökkenését az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban jelenítik meg „A garanciákra képzett céltartalékok változása" alatt.

A kapott díjakat az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban a „Díj- és jutalékbevételek" alatt jelenítik meg a pénzügyi garancia élettartama alatt a törlesztési ütemterv alapján az IFRS 15 standardnak megfelelően.

2.4.4 A derivatíváktól különböző pénzügyi kötelezettségek

Besorolás és értékelés

Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségeket amortizált bekerülési értéken kell értékelni, kivéve a következő pénzügyi kötelezettségeket: és

— kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelendő kötelezettségek (pl. származékos kötelezettségek); és

— az eredménnyel szemben valós értéken értékelendőnek minősített kötelezettségek.

A Keret a pénzügyi kötelezettséget a szerződéses kötelmek elengedésekor, törlésekor vagy lejáratakor vezeti ki.

2.4.5 Származékos pénzügyi instrumentumok

A származékos pénzügyi instrumentumok (derivatívák) közé tartoznak a keresztdevizaswapok, a keresztdevizás kamatlábswapok és a rövid lejáratú devizaswap-szerződések (devizaswapok).

A származékos pénzügyi instrumentumokat kezdetben az ügyletkötés napja alapján jelenítik meg.

Szokásos működése során a beruházási keret a specifikus hitelműveletek fedezésére swapügyleteket, a devizapozíciók fedezésére pedig devizaforward-ügyleteket köthet – az eurótól eltérő, aktív piacú devizákban – annak érdekében, hogy ellensúlyozza a devizaárfolyam-ingadozásokból eredő nyereségeket vagy veszteségeket.

Minden derivatívát az eredménnyel szemben valós értéken értékelnek és származékos pénzügyi instrumentumként jelenítenek meg. A valós érték meghatározása elsősorban diszkontált cash flow-modellek, opciós árazási modellek és harmadik felek árajánlatai alapján történik.

A derivatívákat valós értéken, az eszközök között tartják nyilván, ha értékük pozitív, és a kötelezettségek között, ha értékük negatív. A származékos pénzügyi instrumentumok valós értékében bekövetkező változásokat az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás „Származékos pénzügyi instrumentumok valós értékének változása" sora tartalmazza.

Az IFRS 9 standard szétválasztási követelményei alapján a pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek esetében a beágyazott derivatívákat egymással szemben elszámolták, így a hibrid szerződések a besorolás szempontjából teljes egészükben pénzügyi eszköznek vagy pénzügyi kötelezettségnek minősülnek.

2.4.6 Hozzájárulások

A tagállamok hozzájárulásai a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a követelések között szerepelnek azon tanácsi határozat napjától, amely rögzíti a tagállamok által a beruházási keretbe fizetendő pénzügyi hozzájárulás összegét.

Mivel a tagállami hozzájárulások teljesítik az alábbi követelményeket, tőkének minősülnek:

— a hozzájárulási megállapodásban meghatározott módon a tagállamok a Keret felszámolása esetén dönthetnek a Keret nettó eszközeinek felhasználásáról,

— az összes többi instrumentumkategória alá rendelt instrumentumkategóriába tartoznak,

— az összes többi instrumentumkategória alá rendelt instrumentumkategóriába tartozó valamennyi pénzügyi instrumentum azonos jellemzőkkel bír,

— az instrumentumnak nincs olyan jellemzője, amelynek következtében kötelezettségnek minősülne, és

— az instrumentum élettartama alatt az instrumentumnak tulajdonítható összes várható cash flow alapvetően a Keret nyereségén vagy veszteségén, megjelenített nettó eszközeinek változásain, illetve megjelenített és meg nem jelenített nettó eszközeinek valós értékében az instrumentum élettartama alatt bekövetkező változásokon alapul.

A hozzájárulásokat amortizált bekerülési értéken sorolják be és értékelik a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

A kifizetett tagállami hozzájárulások az EK-nak és az Egyesült Királyságnak kifizetett rendelkezésre álló visszaáramlásokat jelentik. Az átcsoportosítási megállapodás szerint 2023-tól 2027-ig, legkésőbb minden év március 31-ig az EBB írásban jelentést tesz az AKCS-Beruházási Keretben és a TOT Beruházási Keretében a visszaáramlások következtében rendelkezésre álló, az előző év december 31-i állapot szerint felhalmozódott összegről (a továbbiakban: a rendelkezésre álló visszaáramlásokról szóló jelentés). A rendelkezésre álló visszaáramlásokról szóló jelentésben különbséget kell tenni a Bizottságnak átutalandó (AKCS- és TOT-visszaáramlások) és az Egyesült Királyságnak (a továbbiakban: EK) átutalandó visszaáramlások között. A rendelkezésre álló visszaáramlásokat akkor jelenítik meg a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, amikor a vonatkozó fizetési kérelmet elküldik a Keretnek.

2.4.7 Kamat- és kamatjellegű bevételek

A beruházási keretből nyújtott hiteleket az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban (Kamat- és kamatjellegű bevételek) és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (Hitelek és előlegek) az eredményelszámolás elve alapján tartják nyilván, az effektív kamatlábat használva, amellyel ha a becsült jövőbeli pénzbeli fizetéseket vagy pénzbevételeket a hitel várható élettartamára vetítve diszkontáljuk, pontosan a hitel nettó könyv szerinti értékét kapjuk. Amennyiben egy hitel nyilvántartott értéke értékvesztés következtében csökken, a kamatjövedelmet továbbra is az eredeti effektív kamatlábat alkalmazva mutatják ki az új könyv szerinti értéken.

A POCI hiteleket az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban (Kamat- és kamatjellegű bevételek) és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (Hitelek és előlegek) az eredményelszámolás elve alapján tartják nyilván, a hitel teljes élettartamára a hitelkorrigált effektív kamatlábat használva, amellyel ha a becsült jövőbeli pénzbeli fizetéseket vagy pénzbevételeket a hitel várható élettartamára vetítve diszkontáljuk, pontosan a hitel amortizált bekerülési értékét kapjuk.

A Keret forrásaira kapott kamattámogatásokat elhatárolják, és a tényleges hozam kiigazításaként jelenítik meg, és azokat az eredménykimutatásban a „Kamatok és kamatjellegű bevételek” alatt számolják el a támogatott kölcsön folyósításától a visszafizetéséig terjedő időszakban.

Az elkötelezettségi díjakat elhatárolják, és az effektívkamatláb-módszert alkalmazva a kapcsolódó hitel nyújtásától annak visszafizetéséig terjedő időszakra jelenítik meg jövedelemként az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban a kamat- és kamatjellegű bevételek között.

2.4.8 Kamattámogatás és technikai segítségnyújtás

Tevékenységének részeként a beruházási keret kamattámogatásokat és technikai segítségnyújtást is kezel a tagállamok nevében.

A tagállamok hozzájárulásának kamattámogatás és technikai segítségnyújtás fizetésére elkülönített része nem tartozik a beruházási keret kapott hozzájárulásai közé, hanem harmadik féllel szembeni kötelezettségnek minősül. A beruházási keret intézi a végső kedvezményezetteknek történő kifizetéseket, majd ezekkel csökkenti a harmadik féllel szembeni kötelezettségek összegét.

Amennyiben a kamattámogatásra és technikai segítségnyújtásra fordítandó összeget nem használják fel teljes mértékben, ezt az összeget a Kerethez való hozzájárulások közé sorolják át.

2.4.9 Pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó kamatbevétel

A pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből származó kamatbevételt a beruházási keret eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásában, az eredményelszámolás elve alapján jelenítik meg.

2.4.10 Díjak, jutalékok és osztalékok

A meghatározott időszakon keresztül nyújtott szolgáltatások után kapott díjakat a szolgáltatás nyújtásának időpontjában könyvelik le jövedelemként, míg a lényeges cselekmény végrehajtásáért kapott díjakat akkor jelenítik meg jövedelemként, amikor a lényeges cselekmény befejeződött. Ezek a díjak az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban kerülnek bemutatásra a díj- és jutalékbevételek között.

A részvényekhez és egyéb változó hozamú értékpapírokhoz kapcsolódó osztalékokat azok bejelentésekor jelenítik meg, és az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban kerülnek bemutatásra a részvényeken és egyéb változó hozamú értékpapírokon realizált nettó nyereségek között.

2.4.11 Adózás

Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv kimondja, hogy az uniós intézmények eszközei, bevételei és egyéb tulajdonai mentesek minden közvetlen adó alól.

3. **Kockázatkezelés**

Ez a megjegyzés a Keret hitel- és pénzügyi kockázatokkal szembeni kitettségéről, azok kezeléséről és kontrolljáról ad tájékoztatást, különös tekintettel a pénzügyi eszközök használatához kapcsolódó elsődleges kockázatokra. Ezek az alábbiak:

— hitelkockázat – az ügyfél vagy a partner fizetésképtelenségéből eredő veszteség kockázata a hitelkitettségek minden formája kapcsán, ideértve a kiegyenlítési kockázatot is ([25]),

— likviditási kockázat – annak kockázata, hogy a gazdálkodó egység elfogadhatatlan veszteségek nélkül nem képes finanszírozni eszközei bővítését és kötelezettségei esedékességkori teljesítését,

— piaci kockázat – annak kockázata, hogy a piaci árak, például a kamatlábak, részvényárfolyamok és devizaárfolyamok változása befolyásolja a gazdálkodó egység jövedelmét vagy tartott pénzügyi instrumentumainak értékét.

3.1 ***Kockázatkezelési szervezet***

Az EBB a Beruházási keret kockázatkezelési keretrendszerét folyamatosan alakítja.

Az EBB kockázatkezelési igazgatósága független módon azonosítja, értékeli, nyomon követi és jelenti a Keret által viselt kockázatokat. A kockázatkezelési igazgatóság a feladatkörök elkülönülését biztosító felépítés révén független a kiszolgáló egységtől, valamint másodvéleménnyel szolgál a kiszolgáló egység által megfogalmazott minden olyan javaslat kapcsán, amelynek kockázati vonzatai vannak.

Az EBB szintjén a csoportkockázatokról a csoport kockázatkezelési igazgatója az EBB igazgatási bizottságának tesz jelentést az igazgatási bizottság kockázatért felelős tagjának felügyelete alatt. A csoport kockázatkezelési igazgatója közvetlenül fordulhat a kockázatpolitikai bizottsághoz, és közvetlenül levelezhet vagy beszélhet az EBB igazgatótanácsával a hatáskörébe tartozó bármely kérdést illetően.

3.2 ***Hitelkockázat***

A hitelkockázat az ügyfél vagy a partner fizetésképtelenségéből esetlegesen eredő potenciális veszteség a hitelkitettségek minden formája kapcsán, ideértve az elszámolási kockázatot is.

([25]) A kiegyenlítési kockázat az olyan ügyletekből eredő lehetséges veszteségek kockázata, amelyeket a teljesítési határidőt követően sem egyenlítettek ki, és/vagy amelyeket az alkalmazandó piaci standardnál később egyenlítettek ki. A Keret műveleteinek jellegéből adódóan a kiegyenlítési kockázat által leginkább érintett pénzügyi eszközök közé a Bank által kötött olyan származtatott ügyletek tartoznak, amelyek devizaátváltással járnak. A kiegyenlítési kockázat kezelésével a pénzügyi kockázatokra vonatkozó iránymutatások foglalkoznak.

3.2.1 Hitelkockázati politika

A hitelügyleti partnerek hitelképességének vizsgálatakor az EBB a hitelkockázat és a várható veszteség számszerűsítésére és a kockázat árazására törekszik. Az EBB a hitelezés szempontjából releváns hitelfelvevő/kezességvállaló partnerek belső minősítésének meghatározása érdekében belső minősítési módszertant dolgozott ki. A módszertan a főbb hitelpartnertípusok (például társaságok, pénzügyi intézmények stb.) egyedileg kialakított pontrendszerén alapul. Minden olyan partnert, amely – az EBB-re alkalmazandó bevált banki gyakorlatot és a Bázeli Nemzetközi Tőkeegyezményt (Bázel II.) egyaránt figyelembe véve – egy adott ügylet hitelprofilja szempontjából lényegesnek minősül, a konkrét partnertípushoz tartozó belső minősítési módszertan alkalmazásával belső minősítési kategóriákba sorolnak. Az egyes partnerek – üzleti és pénzügyi kockázati profiljuk és országkockázati működési környezetük részletes vizsgálatát követően – olyan belső minősítést kapnak, amely nemteljesítési valószínűségüket tükrözi. Szükség esetén szakértői kiigazításokra kerül sor a jogalanyok anyavállalati vagy kormányzati támogatásának figyelembevételével, és a végleges minősítés lehetővé teszi, hogy a felülbírálati szempontok a pontozási lapon nem szereplő információkat (pl. piaci árakat) tükrözzenek.

A projektfinanszírozási és egyéb strukturált, korlátozott fedezetű műveletek hitelértékeléséhez az ágazat számára releváns hitelkockázat-értékelő eszköztárat használják, amely főként a cash flow valószínűségét és az adósságszolgálati képességet vizsgálja. Az eszköztár része például a projektek szerződéses keretének vizsgálata, a partnerek elemzése és a cash flow-szimuláció. A társaságokhoz és a pénzügyi intézményekhez hasonlóan minden projekthez belső kockázati minősítést rendelnek. Végezetül a nem uniós szuverén partnereket a közgazdasági osztály minősíti statisztikai modell alapján.

A belső minősítéseket a hitel futamideje alatt figyelemmel kísérik és rendszeresen aktualizálják.

Adott esetben a nem állami műveletekre egyedi ügyleti szintű és partnerméretre vonatkozó korlátok alkalmazandók. A partnerméretre vonatkozó korlátokat az összevont csoportszintű kitettségek szintjén határozzák meg, ha szükségesek. Az ilyen korlátok jellemzően többek között a partner saját forrásainak nagyságát tükrözik.

A hitelkockázat mérséklése érdekében az EBB – szükség esetén és eseti alapon – a hitelminőség-javításra törekszik, ideértve többek között a hitelfelvevő jellegétől és a művelet típusától függően a partnerrel vagy projekttel összefüggő biztosítékokat, garanciákat és szerződéses feltételeket.

A Keret hitelderivatívákat nem alkalmaz a hitelkockázat mérséklésére.

3.2.2 Maximális hitelkockázati kitettség biztosítékok vagy egyéb hitelminőség-javítás figyelembevétele nélkül

A következő táblázat a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás elemeinek – közöttük a derivatíváknak – a maximális hitelkockázati kitettségét mutatja. A maximális kitettség itt bruttó érték, vagyis nem veszi figyelembe a biztosítékok mérséklő hatását.

(ezer EUR)

Maximális kitettség	2023.12.31.	2022.12.31.
ESZKÖZÖK		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	1 376 824	1 451 970
Követelések a hozzájárulókkal szemben	85 321	85 321
Pénztári pénzügyi eszközök	–	73 003
Származékos pénzügyi instrumentumok	55 765	75 852
Hitelek és előlegek	1 683 312	1 849 786
Egyéb eszközök	616	950
Összesen	**3 201 838**	**3 536 882**
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	**– 19 038**	**– 16 583**
MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK		
Függő kötelezettségek		
— kibocsátott garanciák	985	–

(ezer EUR)

Maximális kitettség	2023.12.31.	2022.12.31.
Kötelezettségvállalások		
— folyósítatlan hitelek	883 092	1 671 851
— kibocsátatlan garanciák	46 764	49 378
Mérlegen kívüli tételek összesen	**930 841**	**1 721 229**
Hitelkitettség összesen	**4 113 641**	**5 241 528**

3.2.3 Hitelek és előlegek hitelkockázata

3.2.3.1 *Hitelek és előlegek hitelkockázat-mérése*

A Keret hitelei és előlegei vagy garanciavállalásai kapcsán sor kerül a becsült várható veszteségek átfogó kockázatértékelésére és számszerűsítésére, amelynek végeredménye a hitelbesorolás. A Hatásfinanszírozási Keret (25. megjegyzésben ismertetett) műveleteire – a közvetített hitelek kivételével – az EBB Hitel- és Tőkekockázati Irányelvei szerinti általános megbízási kockázati elveket kell alkalmazni. A hitelbesorolást a hitelfelvevő minőségén, a hitel lejáratán, a garancián és adott esetben a kezességvállalón alapuló általánosan elfogadott kritériumok mentén állapítják meg.

A hitelbesorolási rendszer a hitelnyújtási műveletek hitelkockázatának értékelését és a becsült várható veszteségek számszerűsítését szolgáló módszertanokat, folyamatokat, adatbázisokat és informatikai rendszereket foglalja magában. Nagy mennyiségű információt összesít azzal a céllal, hogy felállítsa a hitelek hitelkockázatának relatív rangsorát. A hitelbesorolás nem más, mint a „várható veszteség” becsült szintjének jelenértéke, vagyis a fő kötelezettek fizetésképtelenségi valószínűségének, a kockázati kitettségnek és a fizetésképtelenségi veszteséghányadnak a szorzata. A hitelbesorolásokat a következő célokból használják:

— a hitelnyújtási kockázat precízebb és számszerűbb értékelésének segédeszközeként,

— a hitelkockázat változásának mutatójaként a monitoringtörekvések fontossági sorrendjének meghatározása céljából,

— a hitel adott időpontbeli portfólióminőségi mutatójaként, és

— a kockázatárazási döntések egyik alapinformációjaként.

A hitelbesorolás meghatározásakor a következő tényezőket veszik figyelembe:

i. A hitelfelvevő hitelképessége: a Kockázatkezelési Igazgatóság belső módszertanok és külső adatok alapján független módon megvizsgálja a hitelfelvevőket, illetve értékeli hitelképességüket. Az EBB a Bázel III. általa választott belső minősítésen alapuló módszerével összhangban belső minősítési módszertant dolgozott ki a hitelfelvevők és a kezességvállalók belső minősítésének meghatározására. A módszertan a meghatározott partnertípusokra szabott pontrendszereken alapul.

ii. Csődkorreláció: ez a mutató a hitelfelvevő és a kezességvállaló egyidejű pénzügyi nehézségeinek esélyét számszerűsíti. Minél nagyobb a korreláció a hitelfelvevő és a kezességvállaló fizetésképtelenségi valószínűsége között, annál alacsonyabb (rosszabb) lesz a garancia értéke, és így a hitelbesorolásé is.

iii. A garanciaeszközök és a fedezetek értéke: ezt a mutatót a kibocsátó hitelképességének és az instrumentum típusának az együttes értékelésével számítják.

iv. Az alkalmazandó visszafizetési ráta: az érintett partner nemteljesítését követően feltételezhetően visszafizetett összeg a vonatkozó hitelkitettség százalékos arányában.

v. A szerződéses keret: a szilárd szerződéses keret növeli a hitel minőségét és javítja belső besorolását.

vi. A hitel, illetve általánosabban a hitelből eredő cash flow-k futamideje: az egyéb tényezők azonossága mellett a hitel futamidejének emelése növeli a visszafizetési nehézségek felmerülésének a kockázatát is.

A hitel várható veszteségét a fenti öt elem együttes figyelembevételével számítják. A várható veszteség szintjétől függően a hitelt az alábbi hitelbesorolási osztályok valamelyikébe sorolják:

„A” Első osztályú hitelek, három alkategóriára bontva:

„A0” uniós tagállamoknak nyújtott vagy általuk garantált hitelek, amelyek várható vesztesége 0 %.

„A+” nem tagállam jogalanyoknak nyújtott (vagy általuk garantált) hitelek, amelyek esetében a futamidő alatt nem várható a minőség romlása.

„A–” azon hitelnyújtási műveletek, amelyek jelenlegi minőségének fenntarthatóságát némi bizonytalanság övezi, de az esetleges minőségcsökkenés mértéke korlátozottra várható.

„B” Magas minőségű hitelek: a Bank az ezen eszközosztályba tartozó hitelek stabilitását megnyugtatónak érzi, noha kisebb jövőbeli minőségromlásuk nem zárható ki. Az esetleges minőségromlás relatív valószínűségének jelzésére a B+ és a B– alkategória szolgál.

„C” Jó minőségű hitelek: ilyenek például a stabil bankoknak és társaságoknak nyújtott fedezetlen hitelek 7-éves futamidővel, futamidő végi egyszeri, vagy a folyósítás után kezdődő rendszeres törlesztéssel.

„D” Ez a minősítési osztály jelenti az átmenetet az „elfogadható minőségű” és a némi nehézséggel szembesülő hitelek között. A hitelbesorolás e „vízválasztójának” még precízebb meghatározására a D+ és a D– alkategória szolgál. A D– besorolású hitelek fokozott felügyeletet igényelnek.

„E” E hitelbesorolási kategóriában a hitelek kockázati profilja kedvezőtlenebb az általában elfogadottnál. Olyan hiteleket is magában foglal, amelyek kapcsán a futamidő alatt komoly problémák merültek fel, és a veszteség lehetősége sem zárható ki. Ezeket a hiteleket ezért szoros és magas színvonalú felügyeletnek kell alávetni. Az E+ és az E– alkategória e különös felügyeleti folyamat intenzitásában tér el: az E– besorolású műveleteknél nagy az eshetősége, hogy az adósságszolgálat ütemének fenntarthatatlansága valamilyen formájú adósságátütemezést tesz majd szükségessé és adott esetben értékvesztési leíráshoz vezethet.

„F” Az F (fizetésképtelen) besorolás elfogadhatatlan kockázatú hitelekre utal. F– besorolást csak olyan fennálló hitelek kaphatnak, amelyeknél a hitelszerződés aláírása után előre nem látott, kivételes és rendkívül kedvezőtlen körülmények merültek fel. F besorolást kap minden olyan ügylet, amely a Keret számára a kölcsönadott tőke elvesztésével jár; ezen ügyletekre külön rendelkezések érvényesek.

A Keret hitelportfóliójának a fent ismertetett hitelbesorolási kategóriákon alapuló hitelminőségi elemzése a 3.2.3.3. szakasz táblázatában található.

3.2.3.2 *A hitelnyújtási hitelkockázati kitettség elemzése*

A következő táblázat az aláírt (folyósított és folyósítatlan) hitelekre és előlegekre vonatkozó maximális (nettó könyv szerinti értéken számított) hitelkockázati kitettséget mutatja hitelfelvevők szerinti bontásban, a kezességvállalók által nyújtott garanciákra is tekintettel:

(ezer EUR)

2023.12.31-én	Garantált	Egyéb hitelminőség-javítás	Nem garantált	Összesen	Az összes folyósítás %-a
Pénzügyi intézmények	54 290	–	952 740	**1 007 030**	**60**
Vállalatok	155 653	–	293 302	**448 955**	**27**
Hatóságok	15 138	–	–	**15 138**	**1**
Államok	–	–	212 189	**212 189**	**13**
Folyósítás összesen	**225 081**	–	**1 458 231**	**1 683 312**	**100**
Folyósítatlan	**43 200**	–	**820 854**	**864 054**	
Folyósított és folyósítatlan összesen	**268 281**	–	**2 279 085**	**2 547 366**	

(ezer EUR)

2022.12.31-én	Garantált	Egyéb hitelminőség-javítás	Nem garantált	Összesen	Az összes folyósítás %-a
Pénzügyi intézmények	64 625	–	1 095 467	**1 160 092**	**63**
Vállalatok	182 460	–	285 216	**467 676**	**25**
Hatóságok	18 902	–	218	**19 120**	**1**
Államok	–	311	202 587	**202 898**	**11**
Folyósítás összesen	**265 987**	**311**	**1 583 488**	**1 849 786**	**100**
Folyósítatlan	**149 506**	–	**1 505 762**	**1 655 268**	
Folyósított és folyósítatlan összesen	**415 493**	**311**	**3 089 250**	**3 505 054**	

A hitelfelvevők és a kezességvállalók felügyelete, továbbá a projektspecifikus pénzügyi és szerződéses monitoring ellátása a Portfóliókezelési és Monitoring Igazgatóság feladata. A Keret hiteleinek, hitelfelvevőinek és kezességvállalóinak hitelképességét tehát folyamatosan nyomon követik – legalább éves szinten, de szükség esetén és a hiteleseményekfelmerülésétől függően gyakrabban is. Az Portfóliókezelési és Monitoring Igazgatóság különösen ügyel a szerződéses jogok érvényesülésére, illetve a minősítés romlása és/vagy a szerződés nemteljesítése esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára. Szükség esetén a hitelkockázati iránymutatásnak megfelelő kármérséklő intézkedésekre kerül sor. A hiteleket fedező bankgaranciák lejárata esetén biztosítva van e garanciák pótlása vagy más megfelelő intézkedés kellő időben történő meghozatala.

3.2.3.3 *Hitelminőségi elemzés a hitelfelvevők típusa szerint*

Az alábbi táblázatok a Keret 2023. december 31-i, illetve 2022. december 31-i kölcsönportfóliójának kölcsönbesoroláson alapuló hitelminőségi elemzését ismertetik; az elemzés az aláírt (folyósított és folyósítatlan) kitettségeket vizsgálta:

(ezer EUR)

2023.12.31-én ezer EUR		Magas besorolású	Átlagos besorolású	Minimálisan elfogadott kockázatú	Nagy kockázatú	Besorolás nélküli (*)	Összesen	%-os arány
		A – B–	C	D+	D– vagy rosszabb			
Hitelfelvevő	Pénzügyi intézmények	270 520	276 133	268 648	508 180	–	**1 323 481**	**52**
	Vállalatok	51 505	53	564	347 992	194 441	**594 555**	**23**
	Hatóságok	–	15 138	–	–	–	**15 138**	**1**
	Államok	50 858	2 164	12 907	548 263	–	**614 192**	**24**
Összesen		**372 883**	**293 488**	**282 119**	**1 404 435**	**194 441**	**2 547 366**	**100**

(*) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelműveletek.

(ezer EUR)

2022.12.31-én		Magas besorolású	Átlagos besorolású	Minimálisan elfogadott kockázatú	Nagy kockázatú	Besorolás nélküli (*)	Összesen	%-os arány
		A – B–	C	D+	D– vagy rosszabb			
Hitelfelvevő	Pénzügyi intézmények	293 458	349 628	103 133	1 030 131	–	**1 776 350**	**50**
	Vállalatok	96 413	52 092	–	703 374	226 750	**1 078 629**	**31**
	Közintézmények	–	18 902	–	–	218	**19 120**	**1**
	Államok	51 976	2 771	8 363	567 845	–	**630 955**	**18**
Összesen		**441 847**	**423 393**	**111 496**	**2 301 350**	**226 968**	**3 505 054**	**100**

(*) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelműveletek.

3.2.3.4 *Hitelek és előlegek kockázati koncentrációja*

3.2.3.4.1 *Földrajzi elemzés*

A hitelfelvevő országa alapján vizsgálva a Keret hitelportfóliójának földrajzi régiók szerinti bontása az alábbiakban látható (ezer EUR-ban):

A hitelfelvevő országa	2023.12.31.	2022.12.31.
Egyiptom	260 529	309 312
Kenya	248 823	338 790
Nigéria	218 521	266 294
Etiópia	121 126	107 988
Regionális – AKCS	86 505	69 920
Mauritius	84 331	93 509
Togo	80 267	–
Barbados	72 036	82 735
Ruanda	71 525	94 247
Zambia	66 947	56 729
Kamerun	48 616	56 586
Zimbabwe	35 546	23 147
Uganda	33 365	51 388
Kongói Demokratikus Köztársaság	29 803	36 772
Szenegál	28 729	38 153
Új-Kaledónia	26 425	31 684
Tanzánia	21 394	33 431
Dominikai Köztársaság	16 768	25 879
Benin	16 742	2 958

A hitelfelvevő országa	2023.12.31.	2022.12.31.
Jamaica	15 138	18 902
Guinea	12 926	15 242
Elefántcsontpart	9 644	10 976
Mauritánia	9 374	11 029
Madagaszkár	9 287	–
Mali	8 158	9 856
Kajmán-szigetek	6 575	8 521
Malawi	6 476	9 587
Szváziföld	6 453	1 515
Zöld-foki-szigetek	6 254	9 016
Mozambik	5 142	7 094
Saint Lucia	4 565	4 674
Burkina Faso	4 389	4 767
Ghána	4 074	8 648
Mikronézia	2 342	2 811
Seychelle-szigetek	2 037	2 933
Francia Polinézia	1 838	3 118
Szamoa	344	645
Vanuatu	177	525
Haiti	121	332
Kongó	–	73
Összesen	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.4.2 *Ágazati elemzés*

Az alábbi táblázat a beruházási keret hitelportfóliójának a hitelfelvevők ágazata szerinti megoszlását mutatja be. A végső kedvezményezettnek pénzügyi közvetítőn keresztül kifizetett összegek a „Szolgáltatás és egyéb” tételek között szerepelnek:

(ezer EUR)

A hitelfelvevő gazdasági ágazata	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzügyi szolgáltatások	1 012 001	1 160 133
Közigazgatás	212 189	202 898
Villamos energia	187 701	193 597
Vegyszerek	91 786	108 652
Távközlés	60 182	62 862
Egészségügy	36 833	36 833

(ezer EUR)

A hitelfelvevő gazdasági ágazata	2023.12.31.	2022.12.31.
Üzleti szolgáltatások, informatika és média	33 638	31 127
Gyógyszerek és orvostechnikai eszközök	18 526	12 388
Légi és tengeri közlekedési infrastruktúra	15 138	18 902
Fémek és bányászat	7 236	8 415
Beruházási javak	4 103	8 853
Hulladék-újrafeldolgozás és -újrahasznosítás	3 802	4 577
Vegyes közművek	177	525
Szolgáltatás és egyéb	–	24
Összesen	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.5 *Hitelkockázati kitettségek az egyes belső kockázati minősítések esetében*

A Bank a Bázel III. szerinti belső minősítési megközelítésnek megfelelő belső minősítési módszert alkalmaz. A Keret partnereinek többsége e módszer szerinti belső minősítést kapott. Az alábbi táblázat a Keret hitelportfóliójának megoszlását mutatja a hitelfelvevő vagy a kezességvállaló belső minősítése közül a jobbik szerinti bontásban, ha az rendelkezésre áll. Ha nem áll rendelkezésre belső minősítés, a külső minősítést használták erre az elemzésre.

A táblázat mind az aláírt (folyósított és folyósítatlan) kitettségeket, mind a kockázattal súlyozott kitettségeket mutatja a Keret által használ limitkezelési módszer alapján.

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2023				
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek						
1. belső minősítés – minimális hitelkockázat	Aaa	–	47 534	–	–	**47 534**
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	72 051	–	–	–	**72 051**
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	10 428	–	–	–	**10 428**
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	33 439	263 036	3 802	–	**300 277**
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	75 418	–	–	–	**75 418**
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	533 775	206 438	20 349	–	**760 562**
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	77 010	246 682	–	–	**323 692**
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	–	–	17 860	–	**17 860**
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		–	–	–	**182 080**	**182 080**
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		**– 10 964**	**– 24 674**	**– 14 976**	**– 55 976**	**– 106 590**
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke		**791 157**	**739 016**	**27 035**	**126 104**	**1 683 312**
Hitelnyújtási elkötelezettség						
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	86 796	–	–	–	**86 796**
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	1 687	–	–	–	**1 687**
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	10 000	–	–	–	**10 000**
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	82 770	–	–	–	**82 770**
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	327 995	45 990	–	–	**373 985**
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	28 089	30 537	–	–	**58 626**

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2023				
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	–	50 000	111 000	–	**161 000**
Nincs belső minősítés (*)		39 940	–	–	–	**39 940**
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		–	–	–	**68 288**	**68 288**
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		**– 2 715**	**– 16 323**	–	–	**– 19 038**
Hitelnyújtási elkötelezettségek könyv szerinti értéke		**574 562**	**110 204**	**111 000**	**68 288**	**864 054**

(*) A beszámoló fordulónapján mögöttes partner nélküli ügynökségi megállapodások.

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2022				
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek						
1. belső minősítés – minimális hitelkockázat	Aaa	–	56 320	–	–	**56 320**
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	82 745	–	–	–	**82 745**
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	421	–	–	–	**421**
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	346 538	–	–	–	**346 538**
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	82 126	–	–	–	**82 126**
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	679 725	189 519	–	–	**869 244**
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	41 450	273 167	–	–	**314 617**

(ezer EUR)

	A Moody's egyenértékű besorolása	2022				
		12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Eredménnyel szemben valós értéken	Összesen
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	–	–	63 474	–	**63 474**
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		–	–	–	**142 263**	**142 263**
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		**– 11 370**	**– 28 817**	**– 21 303**	**– 46 472**	**– 107 962**
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke		**1 221 635**	**490 189**	**42 171**	**95 791**	**1 849 786**
Hitelnyújtási elkötelezettség						
2. belső minősítés – igen alacsony hitelkockázat	Aa1 – Aa3	86 796	–	–	–	**86 796**
3. belső minősítés – alacsony hitelkockázat	A1 – A3	316 707	–	–	–	**316 707**
4. belső minősítés – mérsékelt hitelkockázat	Baa1 – Baa3	109 095	–	–	–	**109 095**
5. belső minősítés – pénzügyileg gyenge partner	Ba1 – Ba3	175 880	–	–	–	**175 880**
6. belső minősítés – magas hitelkockázat	B1 – B3	538 504	50 000	–	–	**588 504**
7. belső minősítés – igen magas hitelkockázat	Caa1 alatt	62 966	105 669	–	–	**168 635**
8. belső minősítés – nemteljesítő partner	Caa1 alatt, de nemteljesítő	–	–	50 000	–	**50 000**
Nincs belső minősítés (*)		44 982	–	–	–	**44 982**
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek és előlegek		–	–	–	**131 252**	**131 252**
Elszámolt veszteség és valós érték kiigazítás		**– 4 834**	**– 11 749**	–	–	**– 16 583**
Hitelnyújtási elkötelezettségek könyv szerinti értéke		**1 330 096**	**143 920**	**50 000**	**131 252**	**1 655 268**

(*) A beszámoló fordulónapján mögöttes partner nélküli ügynökségi megállapodások.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

HL C, 2024.10.10.

Az EBB folyamatosan figyelemmel kíséri a hitelfelvevőit és kezességvállalóit érintő eseményeket. Az EBB a minősítések romlásakor eseti alapon megvizsgálja szerződéses jogait, és kárenyhítő intézkedéseket kér. Szorosan nyomon követi továbbá a kapott hitelfedezeti garanciák megújítását, hogy szükség esetén kellő időben biztosítsa azok pótlását vagy más megfelelő intézkedés meghozatalát.

3.2.3.6 *Hitelhátralékok és értékvesztések*

A késedelmes összegeket a „Pénzügyi monitoring-iránymutatások és -eljárások" elnevezésű, az EBB egészére érvényes eljáráscsomagnak megfelelően azonosítják, nyomon követik és jelentik. Ezek az eljárások megfelelnek a legjobb banki gyakorlatoknak és az EBB által kezelt összes hitelre érvényesek.

A monitoringfolyamat struktúrája biztosítja, hogy i. a potenciális késedelmeket észleljék és a lehető legkisebb késedelemmel jelezzék az illetékes szolgálatoknak; ii. a kritikus eseteket azonnal továbbítsák a megfelelő operatív és döntéshozatali szintre; iii. a Keret általános helyzetéről rendszeres jelentés készül a Keret vezetése számára.

A hitelek és előlegek hátralékai és értékvesztései az alábbiakban láthatók:

(ezer EUR)

	Hitelek és előlegek	Hitelek és előlegek
	2023.12.31.	2022.12.31.
Könyv szerinti érték	**1 683 312**	**1 849 786**
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett		
Bruttó összeg	17 860	63 474
Értékvesztés – Elszámolt veszteség	– 14 976	– 21 303
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, könyv szerinti érték	**2 884**	**42 171**
Késedelmes, de nem értékvesztett		
A lejárt esedékesség bontása		
0–30 nap	–	670
30–90 nap	23	118
90–180 nap	315	95
több mint 180 nap	–	25
Lejárt esedékességű, de nem értékvesztett tételek könyv szerinti értéke	**338**	**908**
Esedékességen belüli, nem értékvesztett tételek könyv szerinti értéke	**1 680 090**	**1 806 707**
Hitelek és előlegek könyv szerinti értéke összesen	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.7. *A várható hitelezési veszteség érzékenysége a jövőbeli gazdasági körülményekre (ezer EUR-ban)*

Az ECL érzékeny az előretekintő forgatókönyvek elkészítésével kapcsolatban tett véleményekre és feltételezésekre. Az EBB érzékenységi elemzést végez az eszközei lényeges csoportjaira vonatkozóan elszámolt várható hitelezési veszteséget illetően.

A jövőbeli gazdasági körülményekre vonatkozó előrejelzések (makrogazdasági forgatókönyvek révén) az elszámolt veszteség számításához bemenő adatként használt feltételes kockázati paramétereket biztosító előrejelzési modell bemenő adataiként szolgálnak.

A forgatókönyvek levezetése a gazdasági tevékenység fő mérőszámának tekintett GDP-t érő sokkokból történik. A reál-GDP-t érő sokkokat úgy kalibrálják, hogy azok reprodukálják a változó múltbeli volatilitását. Emellett adott esetben szakértői véleményt alkalmaznak a GDP-sokkok méretének és tartósságának finomítására. Ennek eredményeként a sokkokat egy csökkenő függvénnyel együtt határozzák meg a sokkhatások időbeli alakulásának meghatározására. A bizonytalanság megragadása érdekében az egyes forgatókönyvekhez kapcsolódó valószínűségeket idővel következetesen alkalmazott piaci (volatilitási) mutatók és belsőleg kidolgozott mutatók/nyomonkövetési mutatók alapján határozzák meg. A pozitív és negatív sokkok súlyozása a gazdasági kockázatok egyensúlyától függ – a korábbi időszakokban átlagosan – 7 247 EUR (2022: – 9 908 EUR) negatív, illetve 6 007 EUR (2022: 8 356 EUR) pozitív sokkot alkalmaztak a negyedéves előrejelzésekre.

Az alábbi táblázat az 1. és 2. szakaszban szereplő hitelek és előlegek elszámolt veszteségét mutatja. Mindegyik előretekintő forgatókönyv (pl. alap, pozitív és negatív) 100 %-os súlyt kapott ahelyett, hogy a forgatókönyvek valószínűségi súlyait alkalmazták volna a három forgatókönyvre.

(ezer EUR)

	2023		
	Pozitív	Alap	Negatív
Bruttó kitettség	2 258 365	2 258 365	2 258 365
Elszámolt veszteség	45 603	51 610	58 857

(ezer EUR)

	2022		
	Pozitív	Alap	Negatív
Bruttó kitettség	3 229 247	3 229 247	3 229 247
Elszámolt veszteség	43 821	52 177	62 085

3.2.3.8 *Hitel-újratárgyalás és átstrukturálás*

Az EBB a hiteleket olyan átstrukturált hiteleknek (vagyis kölcsönöknek, hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknak és hitelnyújtási kötelezettségeknek) tekinti, amelyek tekintetében az átstrukturálási intézkedéseket meghosszabbították. Az átstrukturálási intézkedések olyan engedményeket foglalnak magukban, amelyeket az EBB saját határozatával tesz azon adósok felé, akikről úgy véli, hogy pénzügyi nehézségeik miatt képtelenek teljesíteni a szerződéses adósságszolgálati feltételeket; ezzel lehetővé kívánja tenni az adós számára az adósság visszafizetését vagy a szerződés teljes vagy részleges refinanszírozását. A kitettségeket átstrukturáltnak kell tekinteni, ha engedményre került sor, függetlenül attól, hogy van-e lejárt összeg, vagy a kitettség nem teljesítettnek minősül-e. A kitettségek nem tekintendők átstrukturáltnak, ha az adós nem küzd pénzügyi nehézségekkel.

A rendes üzletvitel során a Bank az iránymutatásainak és eljárásainak rendelkezései alapján észlelte volna a szóban forgó hitelek romlását, és azt az újratárgyalás előtt figyelemmel kísérte volna. Az EBB az újratárgyalás után szoros figyelemmel kíséri az érintett hiteleket. Amennyiben a pénzügyi eszköz értékvesztetté válna, átkerül a 3. szakaszba. A kölcsönt a banki keretrendszerrel összhangban rendszeresen nyomon követik.

Az EBB által az átstrukturálási tevékenységei keretében a beszámolási időszakban alkalmazott átstrukturálási intézkedések és gyakorlatok közé tartozik többek között a futamidő meghosszabbítása, csak a tőketörlesztés halasztása, a tőketörlesztés és a kamatfizetés halasztása, az alapvető pénzügyi egyezségek megsértése és a hátralékok tőkésítése.

Az átstrukturálási intézkedésekkel érintett műveletekről az alábbi táblázat számol be:

(ezer EUR)

	2023.12.31.		2022.12.31.	
	Teljesítő	Nemteljesítő	Teljesítő	Nemteljesítő
Átstrukturálási gyakorlatokkal érintett szerződések száma	13	6	12	7
Könyv szerinti értékek (kamatokkal és hátralékokkal együtt)	112 554	46 432	144 399	45 497
Várható hitelezési veszteség miatti elismert értékvesztés	1 654	22 151	16 008	14 323
Átstrukturált szerződésekkel kapcsolatos kamatbevétel	8 594	1 776	7 745	2 280

(ezer EUR)

			Átstrukturálási intézkedések				
	2022.12.31.	Futamidő-hosszabbítás	Tőketörlesztés és kamatfizetés halasztása	Az alapvető pénzügyi egyezségek megsértése	Egyéb	Szerződés szerinti visszafizetés, megszűnés és/vagy leírás	2023.12.31.
Pénzügyi intézmények	85 751	–	–	12 275	–	– 29 671	68 355
Vállalatok	104 145	–	–	–	–	– 13 514	90 631
Összesen	**189 896**	–	–	**12 275**	–	**– 43 185**	**158 986**

3.2.4 Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek hitelkockázata

A rendelkezésre álló pénzeszközöket a Keret szerződéses folyósítási kötelmeinek ütemezésével összhangban fektetik be. 2023. december 31-én és 2022. december 31-én a befektetések bankbetét, letéti jegy és kereskedelmi értékpapír formáját öltötték.

Az engedélyezett gazdálkodó egységeknek az EBB saját értékpapír-kibocsátásai tekintetében előírt rövid távú és hosszú távú minősítésekhez hasonló minősítéssel kell rendelkezniük. Ha a hitelminősítők eltérő minősítéseket adnak, akkor a legalacsonyabbat kell figyelembe venni. Az egyes engedélyezett bankoknál befektethető összeg felső korlátja jelenleg 50 000 000 EUR (ötvenmillió euró). E szabály alól kivételt képez a Keret operatív pénzeszközszámláit vezető Société Générale S. A. A Société Générale S. A. esetében a rövid lejáratú hitelek korlátja 2023. december 31-én és 2022. december 31-én 110 000 000 EUR (százötmillió euró). A megemelt korlát az operatív pénzeszközszámlákon tartott pénzeszközök és az érintett partner által kibocsátott és a treasury-portfólióban tartott instrumentumok összességére vonatkozik.

Az engedélyezett gazdálkodó egységeknél eszközölt befektetéseket futamideje nem haladja meg az értéknaptól számított három hónapot. A hitelkitettségi korlátok átlépését minden esetben jelentették a megbízóknak. 2023. december 31-én és 2022. december 31-én a Keret pénztári portfóliójában tartott lekötött betétek, kereskedelmi értékpapírok és pénzeszközök az elszámolás napján legalább P-2 minősítésűek voltak (Moody's megfelelő).

Az alábbi táblázat a pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek, továbbá az elhatárolt kamatok állományát mutatja:

(ezer EUR)

A rövid távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	A hosszú távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	**2023.12.31.**		**2022.12.31.**	
P-1	Aaa	140 592	10 %	200 167	14 %
P-1	Aa2	29 951	2 %	24 955	2 %
P-1	Aa3	89 682	7 %	4 992	0 %
P-1	A1	360 831	26 %	300 627	21 %
P-1	A2	204 179	15 %	340 252	23 %
P-1	A3	346 275	25 %	491 224	34 %
P-2	A3	205 314	15 %	29 956	2 %
P-2	Baa1	–	0 %	59 797	4 %
Összesen		**1 376 824**	**100 %**	**1 451 970**	**100 %**

3.2.5 Derivatívák hitelkockázata

3.2.5.1 *Derivatívákra vonatkozó hitelkockázati politika*

A derivatívák hitelkockázata annak a veszteségnek a kockázata, amely akkor merülne fel egy adott félnél, ha az ügylet másik fele nem lenne képes szerződéses kötelmeinek teljesítésére. A derivatívákkal kapcsolatos hitelkockázat több tényezőtől függ (például a kamatlábaktól és az árfolyamoktól), és rendszerint névértéküknek csak kis részét érinti.

Szokásos működése során a beruházási keret a specifikus hitelműveletek fedezésére swapokat, a devizapozíciók fedezésére pedig devizaforward-ügyleteket köthet az eurótól eltérő, aktív piacú devizákban. Az EBB minden swapot külső partnerrel hajt végre. A swapok feltételeit minden esetben az EBB és külső partnere által aláírt swap-keretmegállapodás (Master Swap Agreement) és hitelfedezeti megállapodás (Credit Support Annex) rögzíti.

3.2.5.2 *A derivatívák hitelkockázatának értékelése*

Az Európai Beruházási Bank által a Keret kapcsán végrehajtott swapokra ugyanazon szerződéses keretek és módszertanok érvényesek, mint amelyeket az EBB saját derivatívaügyletei kapcsán alkalmaz. A swappartnerek kiválasztásakor az EBB ugyanolyan kritériumok alapján dönt, mint saját swapjai kapcsán.

Az EBB a swapokkal és derivatívákkal kapcsolatos hitelkockázati kitettséget a jelentéstétel és a korlátok megfigyelése kapcsán használt biztosítékkal nem fedezett jelenlegi kitettség és potenciális jövőbeli kitettség megközelítése alapján méri. E két megközelítéssel a beruházási keret minden derivatívája értékelhető.

A Keret az eurótól eltérő pénznemben folyósított hiteleivel kapcsolatos árfolyamkockázat fedezése érdekében rövid lejáratú devizaswap-szerződéseket (devizaswapokat) köt. Ezek lejárata legfeljebb három hónapos lehet, de rendszeresen megújítják őket. A devizaswapok névértéke a 2022. december 31-i 1 790,0 millió EUR-val szemben 2023. december 31-én 1 640,0 millió EUR-t tett ki. A devizaswapok valós értéke a 2022. december 31-i 71,1 millió EUR val szemben 2023. december 31-én 45,8 millió EUR-t tett ki.

A Keret keresztdevizás devizaswap-szerződéseket köt az eurótól eltérő pénznemben történő hitelkifizetések devizakockázatának fedezésére. A keresztdevizás swapügyletek hosszú lejáratúak. A devizaswapok névértéke a 2022. december 31-i 47,0 millió EUR-val szemben 2023. december 31-én 43,3 millió EUR-t tett ki. A devizaswapok valós értéke a 2022. december 31-i 4,8 millió EUR val szemben 2023. december 31-én 10,0 millió EUR-t tett ki.

3.2.6 Pénztári pénzügyi eszközök hitelkockázata

Az alábbi táblázat a teljes egészében alsóbb szintű állami kibocsátók, bankok és nem banki jogalanyok által kibocsátott, három hónapnál hosszabb eredeti lejáratú kereskedelmi kötvényeket tartalmazó pénztári portfólió helyzetét mutatja be. Elfogadott kibocsátók az uniós tagállamok, azok ügynökségei, bankok és nem banki szervezetek. Az egyes engedélyezett kibocsátóknál befektethető összeg felső korlátja jelenleg 50 000 000 EUR (ötvenmillió euró). A likviditási követelmények függvényében közép- és hosszú távú kötvényekbe történő befektetések is megengedhetők lennének.

(ezer EUR)

A rövid távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	A hosszú távú minősítések elvárt minimuma (Moody's megfelelő)	**2023.12.31.**		**2022.12.31.**	
P-1	Aa2	–	0 %	32 974	45 %
P-1	Aa3	–	0 %	4	0 %
P-1	A3	–	0 %	39 843	55 %
P-2	A3	–	0 %	182	0 %
Összesen		–	**0 %**	**73 003**	**100 %**

3.3 *Likviditási kockázat*

A likviditási kockázat azzal kapcsolatos, hogy a gazdálkodó egység elfogadhatatlan veszteségek nélkül képes-e finanszírozni eszközei bővítését és kötelezettségei esedékességkori teljesítését. Két részre osztható: finanszírozási likviditási kockázatra és piaci likviditási kockázatra. A finanszírozási likviditási kockázat annak a kockázata, hogy a gazdálkodó egység a mindennapi működésre vagy a pénzügyi helyzetre gyakorolt hatás nélkül nem képes hatékonyan kielégíteni várható és váratlan jelenlegi és jövőbeni cash flow-szükségleteit. A piaci likviditási kockázat annak a kockázata, hogy a gazdálkodó egység a piac korlátozott mélysége vagy zavarai miatt piaci áron nem képes könnyen ellentételezni vagy megszüntetni egy adott pozíciót.

3.3.1 A likviditási kockázat kezelése

A beruházási keret forrásai elsősorban a tagállamok éves hozzájárulásaiból származnak, illetve a korábbi műveletekből származó visszafizetésekből. Finanszírozási likviditási kockázatát a Keret elsősorban a nettó likviditási igény és a szükséges éves tagállami hozzájárulások tervezésével kezeli.

A tagállamok éves hozzájárulásának kiszámítása érdekében az év során folyamatosan elemzik és nyomon követik a fennálló és a tervezett portfólió folyósításainak ütemezését. Az éves likviditási igény pontos meghatározásához a különleges eseményeket, például az elő- és végtörlesztéseket, a részvényeladásokat vagy a csődhelyzeteket is figyelembe veszik.

A likviditási kockázat további csökkentése céljából a Keret olyan méretű likviditási tartalékot tart fenn, amely bármely időpontban elégséges az EBB hitelnyújtási osztálya által rendszeresen közzétett folyósítási előrejelzés fedezetére. A pénzeszközöket a Keret folyósítási kötelezettségeinek figyelembevételével a pénzpiacon és a kötvénypiacokon fektetik be bankközi betétek és más rövid lejáratú pénzügyi eszközök formájában. A Keret likvid eszközeit az EBB treasury osztálya kezeli, elegendő likviditást biztosítva a Keret kötelezettségeinek teljesítéséhez. Az (EU) 2020/2233 határozattal összhangban az AKCS beruházási kereten belüli pénzügyi eszközökből befolyó bevételeket az NDICI keretében kell felhasználni. Az említett, pénzügyi eszközökből befolyó bevételek rendelkezésre állásának azonban az a feltétele, hogy a beruházási kereten belül megfelelő mértékű likviditást tartsanak fenn.

Érdemes kiemelni, hogy a tőkét kizárólag a fent leírt likviditási szempontból kezelik.

Az ügyfélkezelés és a háttériroda feladatainak elkülönítésére vonatkozó elvnek megfelelően az ezen eszközök befektetésével kapcsolatos elszámolási műveletek az EBB művelettervezési és -elszámolási osztályához tartoznak. Emellett a treasury-befektetések partnereinek és korlátainak engedélyezése, illetve a korlátok betartásának ellenőrzése az EBB kockázatkezelési igazgatóságának feladatkörébe tartozik.

3.3.2 A likviditási kockázat értékelése

E szakasz táblázatai a mérlegfordulónap és a szerződéses lejárati nap közötti időszak alapján lejárat szerint mutatják be a Keret pénzügyi kötelezettségeit (diszkontálatlan cash flow-kat alapul véve).

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek tekintetében a Keret kötelezettségvállalásai az aláírt hitelmegállapodások folyósítatlan részeit, az aláírt tőkejegyzési/befektetési megállapodások folyósítatlan részeit, az adott hitelgaranciákat vagy a vállalt kamatláb-támogatásokat és a technikai segítségnyújtást jelentik.

A beruházási keret hitelei folyósítási határidővel rendelkeznek. Mindazonáltal a folyósításokra a mögöttes beruházási projekt előrehaladásának megfelelő ütemben és összegben kerül sor. Emellett a beruházási keret hitelügyleteit meglehetősen változékony működési környezetben kell végrehajtani, így a hitelek folyósítási ütemét bizonyos fokú bizonytalanság jellemzi.

A tőkebefektetések akkor válnak esedékessé, amikor a tőkebefektetési alap kezelői a befektetési tevékenységük előrehaladásának megfelelően érvényes lehívási kérelmet bocsátanak ki. A lehívási időszak jellemzően 3 év, amelyet sokszor egy-két évvel meghosszabbítanak. Egyes folyósítási kötelezettségvállalások az alap mögöttes befektetésének kiteljesedéséig rendszerint megérik a lehívási időszak végét, mivel előfordulhat, hogy az alap likviditása időnként nem elégséges a díjakkal vagy más kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelmek teljesítésére.

A garanciák nem tartoznak a konkrét folyósítási kötelezettségvállalások közé, kivéve ha a kedvezményezett lehívja a garanciát. A fennálló garanciák összege a garantált hitelek visszafizetési ütemének megfelelően csökken.

A vállalt kamattámogatásokkal kapcsolatos készpénzkiáramlásra az EBB saját forrásaiból finanszírozott támogatott hitelek esetében kerül sor. Az itt bemutatott készpénzkiáramlások ezért csak az ilyen hitelekkel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat jelölik, és nem a lekötött, folyósítatlan kamattámogatásokkal kapcsolatos teljes összeget. E kötelezettségvállalások folyósítási üteme ugyanúgy bizonytalan, mint a hitelek esetében.

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejárati profilját bemutató táblázatban a technikai segítségnyújtással kapcsolatos „bruttó nominális kiáramlás" a vonatkozó aláírt szerződések teljes folyósítatlan részére utal. A folyósítások ütemezése jelentős mértékben bizonytalan. A „Legfeljebb 3 hónap" soron feltüntetett készpénzkiáramlások a beszámoló fordulónapjáig kapott számlák teljesítetlen összegét jelentik.

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek meghatározott szerződéses lejárati időponttal nem rendelkező kötelezettségvállalásai a „Határozatlan lejárat" soron szerepelnek. Az olyan kötelezettségvállalások, amelyek tekintetében a beszámoló fordulónapjáig nem érkezett folyósítási kérelem, a megfelelő lejárati soron szerepelnek.

A származtatott pénzügyi kötelezettségek esetében a lejárati profil a swapok – köztük keresztdevizaswapok (CCS), keresztdevizás kamatlábswapok (CCIRS), rövid lejáratú devizaswapok és kamatlábswapok – szerződéses diszkontálatlan bruttó cash flow-it veszi figyelembe.

(ezer EUR)

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejárati profilja 2023.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Határozatlan lejárat	Bruttó nominális kiáramlás
Lekötött, de folyósítatlan hitelek kiáramlásai	49 019	6 000	–	–	828 073	883 092
Lekötött befektetési alapok és részvényjegyzések kiáramlásai	–	–	–	–	297 534	297 534
Egyéb (aláírt, kibocsátatlan garanciák; kibocsátott garanciák)	–	–	–	–	47 749	47 749
Lekötött kamattámogatások kiáramlásai	4 235	–	–	–	343 282	347 517
Lekötött technikai segítségnyújtás kiáramlásai	849	–	–	–	25 343	26 192
Összesen	**54 103**	**6 000**	–	–	**1 541 981**	**1 602 084**

(ezer EUR)

A nem származtatott pénzügyi kötelezettségek lejárati profilja 2022.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Határozatlan lejárat	Bruttó nominális kiáramlás
Lekötött, de folyósítatlan hitelek kiáramlásai	87 210	21 208	–	–	1 563 433	1 671 851
Lekötött befektetési alapok és részvényjegyzések kiáramlásai	4 676	–	–	–	406 496	411 172
Egyéb (aláírt, kibocsátatlan garanciák; kibocsátott garanciák)	–	–	–	–	49 378	49 378
Lekötött kamattámogatások kiáramlásai	–	–	–	–	350 282	350 282
Lekötött technikai segítségnyújtás kiáramlásai	924	–	–	–	32 149	33 073
Összesen	**92 810**	**21 208**	–	–	**2 401 738**	**2 515 756**

(ezer EUR)

Származtatott pénzügyi kötelezettségek lejárati profilja 2023.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Bruttó nominális beáramlás/ kiáramlás
CCS – Beáramlások	192	10 909	32 186	1 706	44 993
CCS – Kiáramlások	– 90	– 10 212	– 23 783	– 1 828	– 35 913
Rövid lejáratú devizaswap – beáramlás	1 640 000	–	–	–	1 640 000
Rövid lejáratú devizaswap – kiáramlás	– 1 597 068	–	–	–	– 1 597 068
Összesen	**43 034**	**697**	**8 403**	**– 122**	**52 012**

(ezer EUR)

Származtatott pénzügyi kötelezettségek lejárati profilja 2022.12.31-én	Legfeljebb 3 hónap	Több mint 3 hónap, de legfeljebb 1 év	Több mint 1 év, de legfeljebb 5 év	Több mint 5 év	Bruttó nominális beáramlás/ kiáramlás
CCS és CCIRS – beáramlás	88	9 474	38 431	147	48 140
CCS és CCIRS – kiáramlás	– 108	– 11 965	– 30 450	– 146	– 42 669
Rövid lejáratú devizaswap – beáramlás	1 790 000	–	–	–	1 790 000
Rövid lejáratú devizaswap – kiáramlás	– 1 724 227	–	–	–	– 1 724 227
Összesen	**65 753**	**– 2 491**	**7 981**	**1**	**71 244**

3.3.3 **Hosszú lejáratú pénzügyi eszközök és kötelezettségek**

Az alábbi táblázat a beszámoló fordulónapja utáni 12 hónapon túl behajtandó vagy teljesítendő nem derivatív pénzügyi eszközöket és pénzügyi kötelezettségeket mutatja be.

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzügyi eszközök:		
Hitelek és előlegek	1 755 831	1 922 784
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	820 713	797 341
Összesen	**2 576 544**	**2 720 125**
Pénzügyi kötelezettségek:		
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek (*)	389 116	136 867
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	19 038	16 583
Összesen	**408 154**	**153 450**

(*) A harmadik féllel szembeni kötelezettségek magukban foglalják a tagállamoknak még nem folyósított kamattámogatásokat és technikai segítségnyújtást, amennyiben a lejárat alapvetően nem meghatározott.

3.4. ***Piaci kockázat***

A piaci kockázat annak a kockázata, hogy a piaci árak, például a kamatlábak, részvényárfolyamok és devizaárfolyamok változása befolyásolja a gazdálkodó egység jövedelmét vagy tartott pénzügyi eszközeinek értékét.

3.4.1 **Kamatlábkockázat**

A kamatlábkockázat a kamatozó pozíciók gazdasági értékének vagy az e pozíciókból származó jövedelmeknek azon volatilitása, amely a kamatlábak kedvezőtlen alakulásával függ össze.

A gazdasági érték fluktuációja vagy a különböző eszközök, kötelezettségek és fedezeti instrumentumok közötti árazási különbségek közvetlenül nincsenek hatással a Keretre, mivel i. nincsenek közvetlen hitelfelvételi költségei vagy kamatozó kötelezettségei, és ii. elfogadja a kamatláb-ingadozások által a befektetési jövedelmeire gyakorolt hatást.

A Keret a hitelportfóliója és a mikrofedezeti swapjai kamatláb-ingadozással szembeni érzékenységét bázispontérték-számítással méri.

A bázispontérték az adott portfólió nettó jelenértékében bekövetkező emelkedést vagy csökkenést méri a kamatlábak egy meghatározott időkereten („pénzpiac – legfeljebb egy év", „igen rövid – 2–3 év", „rövid – 4–6 év", „közepes – 7–11 év", „hosszú – 12–20 év" vagy „különösen hosszú – 21 éven túli") belüli 1 bázispontos (0,01 százalékpontos) emelkedése esetén.

A Keret az euróban denominált hitelek cash flow-inak nettó jelenértékét (NPV) a 3 hónapos EUR-alapú swapgörbe alapján határozza meg. A nem EUR-ban denominált hitelek cash flow-inak nettó jelenértékét a 3 hónapos EUR-alapú swap és a keresztdevizás swap alap alkalmazásával határozzák meg. Azon nem EUR pénznemek esetében, amelyekre vonatkozóan nem áll rendelkezésre megbízható és kellően teljes diszkontgörbe az EUR vagy USD diszkontgörbét használják helyette.

A mikrofedezeti swapok nettó jelenértékének kiszámításához a Keret az euróban denominált cash flow-kra az EUR-alapú swapgörbét használja, az USD-ban denominált cash flow-kra pedig az USD-alapú swapgörbét.

Amint az alábbi táblázatban is látható, a mikrofedezeti swapokat is tartalmazó hitelportfólió nettó jelenértéke a releváns kamatlábak 1 bázisponttal nagyobb értéke esetén 2023. december 31-i állapot szerint 491 000 EUR-val kevesebb lenne (a 2022. december 31-i állapot szerint: 500 000 EUR-val kevesebb).

(ezer EUR)

Bázispontérték (2023. december 31.)	Pénz-piac 1 év	Igen rövid 2–3 év	Rövid 4–6 év	Középtávú 7–11 év	Hosszú 12–20 év	Különösen hosszú Több mint 20 év	Összesen
A hitelek és mikrofedezeti swapok érzékenysége összesen	– 39	– 97	– 153	– 153	– 47	– 2	**– 491**

(ezer EUR)

Bázispontérték 2022.12.31-én	Pénz-piac 1 év	Igen rövid 2–3 év	Rövid 4–6 év	Középtávú 7–11 év	Hosszú 12–20 év	Különösen hosszú Több mint 20 év	Összesen
A hitelek és mikrofedezeti swapok érzékenysége összesen	– 34	– 98	– 154	– 162	– 50	– 2	**– 500**

3.4.2 Devizaárfolyam-kockázat

A beruházási keret devizaárfolyam-kockázata a jövedelemben vagy a gazdasági értékben bekövetkező veszteség kockázata, amely a devizaárfolyamok kedvezőtlen alakulásával függ össze.

A számviteli referencia-pénznem alkalmazása miatt (a beruházási keret esetében ez az EUR) a Keret minden olyan esetben deviza-árfolyamkockázatnak van kitéve, amikor az eszközök és a kötelezettségek eltérő pénznemben denomináltak. A devizaárfolyam-kockázat a számviteli referencia-pénznemtől eltérő pénznemben denominált jövőbeni cash flow-k, például kamat- és osztalékfizetések értékének árfolyamváltozás miatti változásait is magában foglalja.

3.4.2.1 *Devizaárfolyam-kockázat a treasury-eszközök esetében*

A Keret treasury-eszközei EUR-ban vagy USD-ban vannak denominálva.

A devizaárfolyam-kockázatot azonnali vagy határidős keresztdeviza-ügyletekkel, devizaswapokkal vagy keresztdevizas-wapokkal fedezik. Az EBB treasury osztálya szükségesnek és célszerűnek ítélt esetekben a bank politikájával összhangban bármely olyan eszközt igénybe vehet, amely védelmet nyújt a Keret pénzügyi tevékenységei kapcsán felmerült piaci kockázatokkal szemben.

3.4.2.2 *Devizaárfolyam-kockázat a Keret által finanszírozott vagy garantált műveletek esetében*

A Keret a tagállamok hozzájárulásait EUR-ban kapja. Az általa finanszírozott vagy garantált műveleteket, valamint a kamattámogatásokat EUR-ban, USD-ban vagy bármely más pénznemben meg lehet határozni.

Az (EUR-val mint referencia-pénznemmel szembeni) devizaárfolyam-kockázatnak való kitettségről akkor beszélünk, ha az eurótól eltérő pénznemben denominált ügyleteket fedezetlenül hagyják. A Keret devizaárfolyam-fedezeti iránymutatása az alábbiakban olvasható.

3.4.2.2.1. *Az USD-ban denominált műveletek fedezése*

A Keret USD-ban denominált műveletei által teremtett devizaárfolyam-kockázatot összesített alapon fedezni kell, USD/EUR devizaswapokkal, amelyeket rendszeres időszakonként megújítanak és az adott összeghez igazítanak. A devizaswapok használata kettős célt szolgál. Egyfelől megteremti az új folyósításokhoz (hitelekhez és tőkebefektetésekhez) szükséges likviditást, másfelől makroszintű devizafedezetet biztosít.

A tervezett vagy várt visszafizetések/folyósítások alapján minden egyes időszak kezdetén meg kell becsülni a következő időszak során USD-ban kapott vagy fizetett cash flow-k összegét. Ezt követően a lejáró devizaswapokat meg kell újítani, összegüket pedig hozzá kell igazítani a következő időszakra előre jelzett USD-likviditási igényhez.

A releváns korlátot meghaladó USD devizapozíciót – havi alapon – azonnali vagy határidős ügyletekkel fedezni kell.

A megújítások közötti időszakban kialakuló váratlan USD-likviditáshiányt eseti devizaswap-műveletekkel kell fedezni, az esetleges likviditási többleteket pedig treasury-eszközökbe kell fektetni, vagy ha a devizapozíció erősödéséből ered, akkor EUR-ra kell váltani.

3.4.2.2.2. *Az EUR-tól vagy USD-tól eltérő pénznemben denominált műveletek fedezése*

A Keret EUR-tól vagy USD-tól eltérő pénznemben denominált műveleteit a mögöttes hitel pénzügyi profiljának megfelelő keresztdevizaswapokkal kell fedezni, feltéve hogy a swapok piaca megfelelően működik.

A Keretnek vannak olyan műveletei, amelyek pénzneme nem, vagy csak magas költséggel teszi lehetővé a művelet fedezését. Ezek a műveleteket a helyi pénznemben denominálják, de EUR-ban vagy USD-ban rendezik. A Keret pénzügyi kockázati szabályrendszere – amelyet a Keret bizottsága 2015. január 22-én fogadott el – lehetővé teszi, hogy az USA-dollárral jelentős pozitív korrelációban álló helyi pénznemek esetében a devizakitettséget USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusan fedezzék. Az USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusan fedezett helyi pénznemek a következő táblázat 3.4.2.2.3. szakaszának „Helyi pénznem (szintetikusan fedezett)" sora alatt, míg az USA-dollárban denominált derivatívákkal szintetikusan nem fedezett helyi pénznemek a táblázat „Helyi pénznem (szintetikusan nem fedezett)" sora alatt szerepelnek.

Ezenkívül, ha a hitel nem EUR-ban, USD-ban vagy olyan pénznemben denominált, amelynél nem lehetséges keresztdevizás devizaswap-szerződéseken keresztüli fedezet, a Beruházási keret egy „FX-felár" elnevezésű további kamatkomponenst számít fel a helyi deviza esetleges leértékelődési kockázatának csökkentése érdekében.

3.4.2.2.3 *Devizapozíció (ezer EUR)*

Az e megjegyzésben szereplő táblázatok a Keret devizapozícióját mutatják be.

Az alábbi táblázatok a devizapozíciót a Keret kockázati politikájának megfelelően mutatják be (a Keret pénzügyi kockázati szabályrendszerében előírtak szerint). A kockázati politika szerinti devizapozíció a számviteli adatokon alapul, meghatározása szerint bizonyos kiválasztott eszközök és kötelezettségek egyenlege. A kockázati politika szerinti devizapozícióba tartozó eszközöket és kötelezettségeket úgy választják ki, hogy biztosítva legyen, hogy a jövedelmeket csak beérkezésükkor számítsák át a beszámoló pénznemére (EUR).

A részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének változása a kockázati politika szerinti devizapozíció részét képezi. A kockázati politika szerinti devizapozícióba tartozó derivatívákat a valós értékük helyett a névértéken veszik figyelembe annak érdekében, hogy azt össze lehessen hangolni az eszközök megőrzött értékével, amely a hitelek értékvesztésével kiigazított névérték.

Az alábbi táblázatokban az eszközök és a kötelezettségek fennmaradó része – főként felhalmozott hitelkamatok, derivatívák és támogatások – a „Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció" sora alatt szerepel.

(2023. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
USD	– 194 166	– 16 111	– 210 277	306 161
Helyi pénznem (szintetikusan fedezett) (*)				
KES	87 829	– 4 832	82 997	–
TZS	1 071	19	1 090	–

(2023. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
DOP	16 663	122	16 785	–
UGX	20 283	221	20 504	–
RWF	55 837	367	56 204	–
Helyi pénznem (szintetikusan nem fedezett) (*)				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	67 992	– 1 136	66 856	–
EUR-tól eltérő pénznemek összesen	**55 509**	**– 21 350**	**34 159**	**306 161**
EUR	–	**3 489 673**	**3 489 673**	**1 344 972**
EUR és EUR-tól eltérő összesen	**55 509**	**3 468 323**	**3 523 832**	**1 651 133**

(*) A szintetikus fedezet magyarázatáért lásd a 3.4.2.2.2. szakaszt.

(2022. december 31.)	Eszközök és kötelezettségek			Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek
Pénznem	Kockázati politika szerinti devizapozíció	Kockázati politikába nem tartozó devizapozíció	Mérleg szerinti devizapozíció	
USD	– 318 423	– 11 114	– 329 537	844 247
Helyi pénznem (szintetikusan fedezett) (*)				
KES	129 513	36 883	166 396	–
TZS	7 355	123	7 478	–
DOP	24 533	301	24 834	–
UGX	32 632	489	33 121	–
RWF	75 037	698	75 735	–
Helyi pénznem (szintetikusan nem fedezett)*				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	86 929	– 479	86 450	–
EUR-tól eltérő pénznemek összesen	**37 576**	**26 901**	**64 477**	**844 247**
EUR	–	4 009 151	4 009 151	1 726 301
EUR és EUR-tól eltérő összesen	**37 576**	**4 036 052**	**4 073 628**	**2 570 548**

(*) A szintetikus fedezet magyarázatáért lásd a 3.4.2.2.2. szakaszt.

3.4.2.3 *Devizaérzékenység-vizsgálat*

A 2023. december 31-i állapot szerint az EUR többi pénznemmel szembeni 10 %-os leértékelődése a kapott hozzájárulások és a profit 2,9 millió EUR összegű növekedését eredményezné (a 2022. december 31-i állapot szerint: 7,2 millió EUR). Az EUR többi pénznemmel szembeni 10 %-os felértékelődése a kapott hozzájárulások és a profit – 2,4 millió EUR összegű csökkenését eredményezné (a 2022. december 31-i állapot szerint – 5,9 millió EUR).

3.4.2.4 *Átváltási árfolyam*

2023. december 31-én és 2022. december 31-én a következő átváltási árfolyamokat használták a mérleg összeállításához:

	2023.12.31.	2022.12.31.
EU-n kívüli deviza		
Pula (BWP)	14,78	13,59
Dominikai peso (DOP)	64,08	59,84
Fidzsi dollár (FJD)	2,39	2,32
Gourde (HTG)	143,68	154,37
Jamaicai dollár (JMD)	168,22	161,59
Kenyai shilling (KES)	173,20	131,68
Ugija (MRU)	43,35	39,04
Mauritiusi rúpia (MUR)	48,56	46,83
Metical (MZN)	69,98	67,54
Naira (NGN)	975,04	478,02
Ruandai frank (RWF)	1 385,07	1 132,20
Tanzániai shilling (TZS)	2 772,53	2 487,37
Ugandai shilling (UGX)	4 178,00	3 965,00
USA-dollár (USD)	1,11	1,07
CFA-frank (XAF/XOF)	655,96	655,96
Rand (ZAR)	20,35	18,10
Zambiai kvacha (ZMW)	28,45	19,28

3.4.3 Részvényárfolyam-kockázat

A részvényárfolyam-kockázat annak a kockázata, hogy a részvényindexek szintjében és/vagy a tőkebefektetések értékében bekövetkezett változások hatására csökken a tőkebefektetések valós értéke.

A beruházási keret a részvényárfolyam-kockázatnak a közvetlen tőkebefektetései és a kockázatitőke-alapokba való befektetései révén van kitéve.

A nem jegyzett részvényekben lévő pozíciók értékét nem könnyű meghatározni a folyamatos monitoring és kontroll céljából. Az ilyen pozíciók esetében a valamilyen értékelési technika felhasználásával meghatározott árak tekinthetők a legjobbnak.

Az egyedi közvetlen tőke- és kockázatitőke-befektetések értékében bekövetkező +/–10 %-os változás hatására a Keret kapott hozzájárulásai (a tőkeinstrumentum-portfólió valós értékének változása miatt) az összes egyéb változó konstans értéke mellett a 2023. december 31-i állapot szerint +/– 82,1 millió EUR-val (a 2022. december 31-i állapot szerint pedig +/– 79,7 millió EUR-val) változnának.

4 **Pénzügyi instrumentumok valós értékei**

4.1 ***Számviteli besorolás és valós értékek***

Az alábbi táblázatok bemutatják a pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értékét és valós értékét, valamint a valósérték-hierarchia szerinti szintjét. Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek valósérték-információi nincsenek feltüntetve, ha a könyv szerinti érték a valós érték észszerű közelítése.

(ezer EUR)

(2023. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentumok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszközök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/ kötelezettségek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Származékos pénzügyi instrumentumok	55 765	–	–	–	–	**55 765**	–	55 765	–	**55 765**
Kockázatitőke-alapok	–	693 042	–	–	–	**693 042**	–	–	693 042	**693 042**
Közvetlen tőkebefektetések	–	127 671	–	–	–	**127 671**	–	–	127 671	**127 671**
Hitelek és előlegek	–	–	124 323	–	–	**124 323**	–	–	124 323	**124 323**
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	**55 765**	**820 713**	**124 323**	–	–	**1 000 801**	–	**55 765**	**945 036**	**1 000 801**
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	–	–	1 376 824	–	–	**1 376 824**				
Hitelek és előlegek	–	–	1 558 989	–	–	**1 558 989**				
Követelések a hozzájárulókkal szemben	–	–	85 321	–	–	**85 321**				
Pénztári pénzügyi eszközök	–	–	–	–	–	–				
Egyéb eszközök	–	–	–	–	616	**616**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	–	–	**3 021 134**	–	**616**	**3 021 750**				
Pénzügyi eszközök összesen	**55 765**	**820 713**	**3 145 457**	–	**616**	**4 022 551**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek										
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	–	–	–	–	– 19 038	**– 19 038**				
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	–	–	–	–	– 427 828	**– 427 828**				
Egyéb kötelezettségek	–	–	–	–	– 3 338	**– 3 338**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	–	–	–	–	**– 450 204**	**– 450 204**				
Pénzügyi kötelezettségek összesen	–	–	–	–	**– 450 204**	**– 450 204**				

(ezer EUR)

(2022. december 31.)	Könyv szerinti érték						Valós érték			
	Származékos pénzügyi instrumentumok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Pénzeszközök, hitelek és előlegek	Pénztári pénzügyi eszközök	Egyéb pénzügyi eszközök/ kötelezettségek	Összesen	1. szint:	2. szint:	3. szint:	Összesen
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Származékos pénzügyi instrumentumok	75 852	–	–	–	–	**75 852**	–	75 852	–	**75 852**
Kockázatitőke-alapok	–	684 564	–	–	–	**684 564**	–	–	684 564	**684 564**
Közvetlen tőkebefektetés	–	112 777	–	–	–	**112 777**	–	–	112 777	**112 777**
Hitelek és előlegek	–	–	95 604	–	–	**95 604**	–	–	95 604	**95 604**
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	**75 852**	**797 341**	**95 604**	–	–	**968 797**	–	**75 852**	**892 945**	**968 797**
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök										
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	–	–	1 451 970	–	–	**1 451 970**				
Hitelek és előlegek	–	–	1 754 182	–	–	**1 754 182**				
Követelések a hozzájárulókkal szemben	–	–	85 321	–	–	**85 321**				
Pénztári pénzügyi eszközök	–	–	–	73 003	–	**73 003**				
Egyéb eszközök	–	–	–	–	950	**950**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	–	–	**3 291 473**	**73 003**	**950**	**3 365 426**				
Pénzügyi eszközök összesen	**75 852**	**797 341**	**3 387 077**	**73 003**	**950**	**4 334 223**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek										
Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok	–	–	–	–	– 16 583	**– 16 583**				
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek	–	–	–	–	– 190 927	**– 190 927**				
Egyéb kötelezettségek	–	–	–	–	– 2 419	**– 2 419**				
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	–	–	–	–	**– 209 929**	**– 209 929**				
Pénzügyi kötelezettségek összesen	–	–	–	–	**– 209 929**	**– 209 929**				

4.2. ***Valós értéken történő értékelés***

4.2.1 Értékelési technikák és lényeges nem megfigyelhető inputok

Az alábbi táblázat tájékoztatást ad a pénzügyi eszközök értékeléséhez használt értékelési technikákról és lényeges nem megfigyelhető inputokról, a valósérték-hierarchia 2. és 3. szintje tekintetében.

	Értékelési technika	Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
Valós értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök			
Származékos pénzügyi instrumentumok	Diszkontált cash flow: a jövőbeni cash flow-kat (megfigyelhető határidős árfolyam- és hozamgörbékből a beszámolási időszak végén nyert) határidős árfolyamok/kamatlábak, illetve szerződéses árfolyamok/kamatlábak alapján becsülik, a különböző partnerek hitelkockázatát tükröző rátával való diszkontálással.	A cash flow-k becsléséhez és diszkontálásához használt görbéket a piaci adatokhoz kalibrálják, és a portfólióban lévő swapügyletek lejárata nem haladja meg a bemeneti adatokban rendelkezésre álló leghosszabb futamidőt. Ezért nincsenek nem megfigyelhető inputok.	Nem értelmezhető.
Kockázatitőke-alapok	Kiigazított nettó eszközérték módszer: a valós érték meghatározásához vagy a Keretnek a mögöttes eszközben meglévő százalékos tulajdoni arányát szorozzák a legfrissebb beszámolóban szereplő, cash flow-kkal kiigazított nettó eszközértékkel, vagy, amennyiben rendelkezésre áll, a részesedésnek az adott alapkezelő által közölt, ugyanazon napra érvényes pontos értékét veszik figyelembe. A legutolsó rendelkezésre álló nettó eszközérték és az év végi beszámolás közötti intervallum áthidalása céljából lefolytatják a későbbi eseményekre vonatkozó felülvizsgálati eljárást, és a beszámoló szerinti nettó eszközértéket szükség esetén kiigazítják.	A kockázatitőke-alap utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között eltelt idő miatti kiigazítása a következőket figyelembe véve: működési költségek és kezelési díjak, a kockázatitőke-alap mögöttes eszközeinek valós értékében bekövetkező változások, további felmerült kötelezettségek, piaci változások vagy a gazdasági feltételek más változásai.	Minél több idő telt el a kockázatitőke-alap utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között, annál nagyobb lesz az eltelt idő miatti kiigazítás.
Közvetlen tőkebefektetés	Kiigazított nettó eszközérték.	A befektetést befogadó utolsó beszámolójának fordulónapja és az értékelés napja között eltelt idő miatti kiigazítása a következőket figyelembe véve: működési költségek, a befektetést befogadó mögöttes eszközeinek valós értékében bekövetkező változások, további felmerült kötelezettségek, piaci változások vagy a gazdasági feltételek más változásai, tőkeemelés, értékesítés, az ellenőrzés változása.	Minél nagyobb az értékesíthetőségi diszkont, annál alacsonyabb lesz a valós érték.

	Értékelési technika	Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
		5–30 % közötti diszkont az értékesíthetőség (likviditás) hiánya miatt; meghatározására a hasonló részesedések korábbi, országos/régióbeli adásvételeinek figyelembevételével kerül sor.	
Hitelek valós értéken (IFE)	Problémamentes hitelfelvevők esetében: A szerződés szerinti/várt jövőbeli cash flow-ból kiindulva a hitelhez kapcsolódó természetes kockázatot figyelembe vevő megfelelő kockázattal (ideértve a hitelfelvevő hitelkockázatát is) módosított diszkontráta alkalmazásával diszkontált cash flow. A diszkontráta releváns piaci referenciaértékeken alapul. Problémás hitelfelvevők esetében: Nettó eszközérték megközelítés (felszámolási érték megközelítés).	A diszkontráta komponenseiben tükröződik a hitelfelvevőnek a kockázatmentes piaci kamatokhoz viszonyított hitelkockázata.	Minél nagyobb a diszkontráta, annál alacsonyabb a valós érték.

	Értékelési technika	Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
Nem valós értéken nyilvántartott pénzügyi instrumentumok			
Hitelek és előlegek	Diszkontált cash flow: Az adós fizetőképességét feltételező értékelési modell szerződéses cash flow-kat használ, és nem vesz figyelembe fedezeti értékeket vagy előtörlesztéseket. A modell a hitelek nettó jelenértékének kiszámításához egy kiigazított piaci diszkontgörbe alapján diszkontálja a szerződéses cash flow-kat. Az egyes hitelek nettó jelenértékét ezután kiigazítják a vonatkozó várható veszteséggel. A hitelek és előlegek valós értéke az így kapott egyedi értékek összege.	Nem értelmezhető.	Nem értelmezhető.

	Értékelési technika	Lényeges nem megfigyelhető input	A megfigyelhető inputok és a valós értéken történő értékelés kapcsolata
Pénztári pénzügyi eszközök	Diszkontált cash flow.	Nem értelmezhető.	Nem értelmezhető.

Az IFRS 13 standardot alkalmazva a derivatívák valós értéke 2023. december 31-én és 2022. december 31-én magában foglalta a következő értékelési kiigazításokat:

— A származtatott ügyletek partner-hitelkockázatát tükröző hitelértékelési korrekciót, amely 2023. december 31-én –6,1 ezer EUR, 2022. december 31-én pedig – 6,1 ezer EUR.

— A származtatott ügyletek saját hitelkockázatát tükröző kötelezettség-értékelési korrekciót, amely 2023.december 31-én +7,2 ezer EUR, 2022. december 31-én pedig +7,2 ezer EUR.

4.2.2 Az 1. és a 2. szint közötti átcsoportosítások

A Keret a szintek közötti átcsoportosítást az azt okozó esemény vagy körülményváltozás időpontjában jeleníti meg.

A Keret 2023-ban és 2022-ben nem hajtott végre átcsoportosítást a valósérték-hierarchia 1. és 2. szintje vagy 2. és 1. szintje között.

4.2.3 3. szintű valós értékek

3. szintű valós értékek egyeztetése

Az alábbi táblázatok a 3. szintű eszközökben ([26]) a 2023. december 31-én lezárult és a 2022. december 31-én lezárult évben bekövetkezett változásokat mutatják:

(ezer EUR)

	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok
Egyenleg (2023. január 1.)	**797 341**
Az eredményben megjelenített nyereség vagy veszteség:	
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	–
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének nettó változása	– 15 142
Összesen	**– 15 142**
Folyósítások	101 100
Visszafizetések	– 32 560
Devizaárfolyam-különbség	– 30 026
Egyenleg (2023. december 31.)	**820 713**

(ezer EUR)

	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok
Egyenleg (2022. január 1.)	**697 631**
Az eredményben megjelenített nyereség vagy veszteség:	
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	99

([26]) Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hiteleket a 7. megjegyzés ismerteti.

(ezer EUR)

	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok valós értékének nettó változása	9 172
Összesen	**9 271**
Folyósítások	139 935
Visszafizetések	– 74 959
Devizaárfolyam-különbség	25 463
Egyenleg (2022. december 31.)	**797 341**

A Keret 2023-ban és 2022-ben nem hajtott végre a valósérték-hierarchia 3. szintjét érintő átcsoportosítást.

Érzékenységi elemzés

Az egyedi közvetlen tőke- és kockázatitőke-befektetések értékében bekövetkező +/–10 %-os változás hatására a Keret kapott hozzájárulásai, valamint az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatás az összes egyéb változó konstans értéke mellett a 2023. december 31-i állapot szerint 82,1 millió EUR-val, illetve – 82,1 millió EUR-val (a 2022. december 31-i állapot szerint pedig 79,7 millió EUR-val, illetve – 79,7 millió EUR-val) változnának.

5 Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek összetétele:

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Pénzeszközök	146 494	328 079
Lekötött betétek	625 403	963 004
Kereskedelmi értékpapírok	599 507	159 506
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a cash flow-kimutatásban	**1 371 404**	**1 450 589**
Elhatárolt kamat	5 420	1 381
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban	**1 376 824**	**1 451 970**

6 Származékos pénzügyi instrumentumok

A kereskedési céllal tartottként besorolt származékos pénzügyi instrumentumok fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

(2023. december 31.)	Valós érték		Névleges összeg
	Eszközök	Kötelezettségek	
Keresztdevizaswapok	9 983	–	43 250
Devizaswapok	45 782	–	1 640 000
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	**55 765**	–	**1 683 250**

(ezer EUR)

(2022. december 31.)	Valós érték		Névleges összeg
	Eszközök	Kötelezettségek	
Keresztdevizás kamatlábswapok	4 778	–	47 033
Devizaswapok	71 074	–	1 790 000
Származékos pénzügyi instrumentumok összesen	**75 852**	–	**1 837 033**

7 **Hitelek és előlegek**

7.1 ***Hitelek és előlegek***

Az alábbi táblázat a hitelek és előlegek nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatja be:

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek névértéke 2023. január 1-jén	**1 236 887**	**563 277**	–	**1 800 164**
Folyósítások	154 587	11 986	–	**166 573**
Leírások	–	–	–	–
Visszafizetések	– 219 739	– 67 902	–	**– 287 641**
Tőkésített kamatok	–	–	–	–
Devizaárfolyam-különbség	– 73 614	– 12 024	–	**– 85 638**
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek névértéke 2023. december 31-én	**1 098 121**	**495 337**	–	**1 593 458**
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2023. január 1-jén	**– 37 604**	**– 22 798**	–	**– 60 402**
12 havi várható hitelezési veszteség nettó változásai	– 287	– 92	–	**– 379**
Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett, nettó változás	– 1 060	4 887	–	**3 827**
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	–	–	–	–
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, visszaírás	5 205	402	–	**5 607**
Devizaárfolyam-különbség	1 348	402	–	**1 750**
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2023. december 31-én	**– 32 398**	**– 17 199**	–	**– 49 597**
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek 2023. december 31-én	**1 065 723**	**478 138**	–	**1 543 861**
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2023. január 1-jén	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Folyósítások	–	37 092	3 572	**40 664**
Visszafizetések	–	– 514	–	**– 514**
Devizaárfolyam-különbség	–	– 2 925	48	**– 2 877**
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2023. december 31-én	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**
A valós érték módosítása 2023. január 1-jén	**– 1 080**	**– 26 420**	**– 17 732**	**– 45 232**

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	Összesen
A valós érték nettó változása	–	– 8 941	9	**– 8 932**
Devizaárfolyam-különbség	–	378	–	**378**
A valós érték módosítása 2023. december 31-én	**– 1 080**	**– 34 983**	**– 17 723**	**– 53 786**
Hitelek és előlegek valós értéken értékelve 2023. december 31-én	–	**71 593**	**52 730**	**124 323**
Amortizált bekerülési érték	– 3 518	– 4 040	–	**– 7 558**
Kamat	11 560	10 876	250	**22 686**
Hitelek és előlegek 2023. december 31-én	**1 073 765**	**556 567**	**52 980**	**1 683 312**

(*) Beleértve az ügynökségi megállapodásokat

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek névértéke 2022. január 1-jén	**1 260 960**	**549 115**	–	**1 810 075**
Folyósítások	186 211	68 638	–	**254 849**
Visszafizetések	– 246 403	– 74 267	–	**– 320 670**
Devizaárfolyam-különbség	36 119	19 791	–	**55 910**
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek névértéke 2022. december 31-én	**1 236 887**	**563 277**	–	**1 800 164**
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2022. január 1-jén	**– 43 723**	**– 22 191**	–	**– 65 914**
12 havi várható hitelezési veszteség nettó változásai	– 7 009	– 750	–	– 7 759
Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett, nettó változás	4 305	1 176	–	5 481
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	–	– 393	–	– 393
Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett, visszaírás	11 082	151	–	11 233
Devizaárfolyam-különbség	– 2 259	– 791	–	– 3 050
Értékvesztés – elszámolt veszteség 2022. december 31-én	**– 37 604**	**– 22 798**	–	**– 60 402**
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek 2022. december 31-én	**1 199 283**	**540 479**	–	**1 739 762**
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2022. január 1-jén	**1 080**	**70 936**	**200 000**	**272 016**
Folyósítások	–	5 644	–	**5 644**
Visszafizetések	–	– 4 544	– 133 167	**– 137 711**
Devizaárfolyam-különbség	–	887	–	**887**

(ezer EUR)

	Globális hitelek (*)	Előnyös besorolású hitelek	Alárendelt hitelek	Összesen
Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek névértéke 2022. december 31-én	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
A valós érték módosítása 2022. január 1-jén	**– 1 080**	**– 24 613**	**– 16 332**	**– 42 025**
A valós érték nettó változása	–	– 1 680	– 1 400	**– 3 080**
Devizaárfolyam-különbség	–	– 127	–	**– 127**
A valós érték módosítása 2022. december 31-én	**– 1 080**	**– 26 420**	**– 17 732**	**– 45 232**
Hitelek és előlegek valós értéken értékelve 2022. december 31-én	–	**46 503**	**49 101**	**95 604**
Amortizált bekerülési érték	– 3 450	– 3 718	–	**– 7 168**
Kamat	11 809	9 741	38	**21 588**
Hitelek és előlegek 2022. december 31-én	**1 207 642**	**593 005**	**49 139**	**1 849 786**

(*) Beleértve az ügynökségi megállapodásokat

7.2 ***Hitelek és előlegek értékvesztése – elszámolt veszteségek***

(ezer EUR)

	2023			
	Élettartami várható hitelezési veszteségek			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek				
Egyenleg (2023. január 1.)	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**
Átcsoportosítás a 12 havi várható hitelezési veszteségbe	869	– 4 217	–	**– 3 348**
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	– 927	3 593	–	**2 666**
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	– 993	– 4 333	– 2 873	**– 8 199**
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	1 470	1 188	–	**2 658**
Kivezetett pénzügyi eszközök	– 41	– 57	– 2 734	**– 2 832**
Devizaárfolyam-különbség (*)	– 784	– 317	– 649	**– 1 750**
Egyenleg (2023. december 31.)	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**

(ezer EUR)

	2022			
	Élettartami várható hitelezési veszteségek			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek és előlegek				
Egyenleg (2022. január 1.)	**3 565**	**33 268**	**29 081**	**65 914**
Átcsoportosítás a 12 havi várható hitelezési veszteségbe	2 293	– 7 061	–	**– 4 768**
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	– 489	3 160	–	**2 671**
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, értékvesztett	–	– 617	393	**– 224**
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	4 101	– 2 472	– 6 045	**– 4 416**
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	1 878	1 670	–	**3 548**
Kivezetett pénzügyi eszközök	– 24	– 160	– 5 189	**– 5 373**
Devizaárfolyam-különbség (*)	46	1 029	1 975	**3 050**
Egyenleg (2022. december 31.)	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**

(*) A devizamozgások nem szerepelnek az eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásban, valamint a kapott hozzájárulások változásairól szóló kimutatásban szereplő összegekben.

8 **Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok**

Az alábbi táblázat a sajáttőke-befektetések nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatja be:

(ezer EUR)

	Kockázatitőke-alapok	Közvetlen tőkebefektetések	Összesen
Bekerülési érték 2023. január 1-jén	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Folyósítások	101 100	–	**101 100**
Visszafizetések / értékesítések	– 32 560	–	**– 32 560**
Devizaárfolyam-különbség	– 15 727	– 8 256	**– 23 983**
Bekerülési érték 2023. december 31-én	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Nem realizált nyereség és veszteség 2023. január 1-jén	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Nem realizált nyereség és veszteség – nettó változás	– 43 652	28 510	**– 15 142**
Tőkekonverzió miatti valósérték-módosítás kivezetése	–	–	–
Devizaárfolyam-különbség	– 683	– 5 360	**– 6 043**
Nem realizált nyereség és veszteség 2023. december 31-én	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok 2023. december 31-én	**693 042**	**127 671**	**820 713**

(ezer EUR)

	Kockázatitőke-alapok	Közvetlen tőkebefektetések	Összesen
Bekerülési érték 2022. január 1-jén	**493 161**	**77 478**	**570 639**
Folyósítások	139 935	–	**139 935**
Visszafizetések / értékesítések	– 74 959	–	**– 74 959**
Tőkekonverzió	–	3 598	**3 598**
Devizaárfolyam-különbség	22 397	635	**23 032**
Bekerülési érték 2022. december 31-én	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Nem realizált nyereség és veszteség 2022. január 1-jén	**97 409**	**29 583**	**126 992**
Nem realizált nyereség és veszteség – nettó változás	4 149	5 023	**9 172**
Eladások miatti valósérték-módosítás kivezetése	–	– 3 499	**– 3 499**
Devizaárfolyam-különbség	2 472	– 41	**2 431**
Nem realizált nyereség és veszteség 2022. december 31-én	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok 2022. december 31-én	**684 564**	**112 777**	**797 341**

9 Követelések a hozzájárulókkal szemben

A hozzájárulókkal szembeni 85,3 millió EUR (2022: 85,3 millió EUR) összegű követelések kizárólag lehívott, de be nem fizetett tagállami hozzájárulások.

10 Pénztári pénzügyi eszközök

A pénztári portfólió olyan jegyzett kötvényeket tartalmaz, amelyek lejárata a beszámoló fordulónapjakor három hónapnál rövidebb. Az alábbi táblázat a pénztári portfólió mozgásait tartalmazza:

(ezer EUR)

Egyenleg (2023. január 1.)	**73 003**
Beszerzések	348 523
Lejáratok	– 421 278
A prémiumok/diszkontok amortizációjának változása	- 248
Az elhatárolt kamat változása	–
Egyenleg (2023. december 31.)	–

(ezer EUR)

Egyenleg (2022. január 1.)	–
Beszerzések	920 290
Lejáratok	– 847 608
A prémiumok/diszkontok amortizációjának változása	247
Az elhatárolt kamat változása	74
Egyenleg (2022. december 31.)	**73 003**

11 **Egyéb eszközök**

Az egyéb eszközök fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Az EBB-vel szembeni követelések	616	940
Pénzügyi garanciák	–	10
Egyéb eszközök összesen	**616**	**950**

12 **Halasztott bevételek**

A halasztott bevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Elhatárolt kamattámogatások	47 313	51 498
Hitelek és előlegek elhatárolt jutaléka	1 202	919
Halasztott bevételek összesen	**48 515**	**52 417**

13 **Hitelnyújtási elkötelezettségekre képzett céltartalékok**

Az alábbi táblázatok a folyósítatlan hitelekre (hitelnyújtási elkötelezettségekre) elszámolt veszteség nyitó és záró egyenlegének egyeztetését mutatják be:

(ezer EUR)

	2023			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség				
Egyenleg január 1-jén	**4 825**	**11 758**	–	**16 583**
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	– 163	1 955	–	**1 792**
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	466	8 206	–	**8 672**
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	– 1 295	– 1 461	–	**– 2 756**
Kivezetett pénzügyi eszközök	– 1 120	– 4 118	–	**– 5 238**
Devizaárfolyam-különbség	2	– 17	–	**– 15**
Egyenleg december 31-én	**2 715**	**16 323**	–	**19 038**

(ezer EUR)

	2022			
	12 havi várható hitelezési veszteség	Élettartami várható hitelezési veszteség, nem értékvesztett	Élettartami várható hitelezési veszteség, értékvesztett	Összesen
Hitelnyújtási elkötelezettség				
Egyenleg január 1-jén	**1 693**	**14 909**	–	**16 602**
Átcsoportosítás az élettartami várható hitelezési veszteségbe, nem értékvesztett	– 302	4 687	–	**4 385**
Az elszámolt veszteség nettó értékelése	3 147	– 6 797	–	**– 3 650**
Keletkeztetett vagy vásárolt új pénzügyi eszközök	428	354	–	**782**
Kivezetett pénzügyi eszközök	– 142	– 1 395	–	**– 1 537**
Devizaárfolyam-különbség	1	–	–	**1**
Egyenleg december 31-én	**4 825**	**11 758**	–	**16 583**

14 Harmadik féllel szembeni kötelezettségek

A harmadik féllel szembeni kötelezettségek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Az EBB-nek fizetendő, nettó általános igazgatási kiadások	29 655	33 628
EBB-nek fizetendő egyéb összegek	39 384	1 460
A tagállamoknak még nem folyósított kamattámogatások és technikai segítségnyújtás	358 789	155 839
Harmadik féllel szembeni kötelezettségek összesen	**427 828**	**190 927**

15 Egyéb kötelezettségek

Az egyéb kötelezettségek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Hitelek előtörlesztése	2 727	1 790
Kamattámogatások halasztott bevétele	611	629
Egyéb kötelezettségek összesen	**3 338**	**2 419**

16 A tagállamoktól lehívott hozzájárulás (ezer EUR)

Tagállamok	Hozzájárulás a Kerethez	Hozzájárulás a kamattámogatásokhoz és a technikai segítségnyújtáshoz	Hozzájárulás összesen	Lehívott, de be nem fizetett (*)
Ausztria	94 677	20 161	114 838	2 398

Tagállamok	Hozzájárulás a Kerethez	Hozzájárulás a kamattámogatásokhoz és a technikai segítségnyújtáshoz	Hozzájárulás összesen	Lehívott, de be nem fizetett (*)
Belgium	138 169	28 441	166 610	3 249
Bulgária	2 660	1 361	4 021	219
Horvátország	1 126	969	2 095	225
Ciprus	1 566	750	2 316	112
Csehország	9 697	4 961	14 658	797
Dánia	77 279	16 633	93 912	1 980
Észtország	992	521	1 513	86
Finnország	55 115	12 364	67 479	1 509
Franciaország	818 754	159 285	978 039	17 813
Németország	823 467	173 107	996 574	20 580
Görögország	50 271	12 130	62 401	1 507
Magyarország	9 230	4 295	13 525	615
Írország	27 921	7 387	35 308	940
Olaszország	470 233	104 875	575 108	12 530
Lettország	1 364	709	2 073	116
Litvánia	2 248	1 138	3 386	181
Luxemburg	10 395	2 194	12 589	255
Málta	526	253	779	38
Hollandia	187 913	40 256	228 169	4 777
Lengyelország	24 591	12 537	37 128	2 007
Portugália	39 250	9 557	48 807	1 197
Románia	7 734	4 200	11 934	718
Szlovákia	4 231	2 248	6 479	376
Szlovénia	3 137	1 507	4 644	225
Spanyolország	250 314	63 448	313 762	7 932
Svédország	102 760	23 561	126 321	2 939
Egyesült Királyság	506 075	120 148	626 223	–
Összesen 2023. december 31-én	**3 721 695**	**828 996**	**4 550 691**	**85 321**
Összesen 2022. december 31-én	**3 701 695**	**548 996**	**4 250 691**	**85 321**

(*) 2023. november 15-én a Tanács rögzítette az egyes tagállamok által 2024. január 21-ig befizetendő pénzügyi hozzájárulások összegét. 2023. december 31-én 85,3 millió EUR nem volt befizetve.

17 **Befizetett tagállami hozzájárulások**

(ezer EUR)

	Európai Bizottság			UK	Összesen
	AKCS	TOT	Összesen		
Befizetett tagállami hozzájárulások (2023. január 1.)	–	–	–	–	–
Visszaáramlások, 2021	251 000	7 000	**258 000**	44 386	**302 386**
Visszaáramlások, 2022	236 883	6 732	**243 615**	41 912	**285 527**
Befizetett tagállami hozzájárulások (2023. december 31.)	**487 883**	**13 732**	**501 615**	**86 298**	**587 913**

Az átcsoportosítási megállapodás értelmében 2023-tól 2027. december 31-ig a Keret évente átutalja az Európai Bizottságnak az AKCS-Beruházási Keretben és a TOT Beruházási Keretében a visszaáramlások következtében rendelkezésre álló összegeket. az AKCS-Beruházási Keretben és a TOT Beruházási Keretében a visszaáramlások következtében rendelkezésre álló indikatív összegek 1 000 millió EUR, illetve 35 millió EUR. Emellett a Keret átutalja az Egyesült Királyság részére az említett visszaáramlások összegéből az Egyesült Királyságra jutó részt. A fenti táblázat a már átutalt visszaáramlási összegeket mutatja be.

18 **Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek**

(ezer EUR)

	2023.12.31.	2022.12.31.
Kötelezettségvállalások		
Folyósítatlan hitelek	883 092	1 671 851
Részvényekre és egyéb változó hozamú értékpapírokra vonatkozó folyósítatlan kötelezettségvállalások	297 534	411 172
Kibocsátott garanciák	985	–
Kamattámogatás és technikai segítségnyújtás	422 758	441 630
Függő kötelezettségek		
Aláírt kibocsátatlan garanciák	46 764	49 378
Kötelezettségvállalások és függő kötelezettségek összesen	**1 651 133**	**2 574 031**

19 **Kamat- és kamatjellegű bevételek és kiadások**

A kamat- és kamatjellegű bevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	36 668	1 999
Hitelek és előlegek	95 137	82 162

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Kamattámogatások	10 029	9 625
Pénztári pénzügyi eszközök	3 584	–
Származékos pénzügyi instrumentumok	2 918	–
Kamat- és kamatjellegű bevételek összesen	**148 336**	**93 786**

A kamat- és kamatjellegű kiadások fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Származékos pénzügyi instrumentumok	–	– 5 080
Pénztári pénzügyi eszközök	–	– 399
Kamat- és kamatjellegű kiadások összesen	–	**– 5 479**

20 **Díj- és jutalékbevételek és -kiadások**

A díj- és jutalékbevételek fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Hitelek és előlegek díj- és jutalékbevételei	1	42
Pénzügyi garanciák díj- és jutalékbevételei	24	469
Díj- és jutalékbevételek összesen	**25**	**511**

A díj- és jutalékkiadások fő alkotóelemei a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Részvényekkel és egyéb változó hozamú értékpapírokkal kapcsolatban harmadik feleknek fizetett jutalékok	– 62	– 761
Díj- és jutalékkiadás összesen	**– 62**	**– 761**

21 Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye

A részvényeken és egyéb változó hozamú értékpapírokon realizált nettó nyereség fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Nettó bevétel	130	35
Osztalékbevétel	6 555	15 225
A valós érték nettó változása	– 15 142	9 172
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok nettó eredménye	**– 8 457**	**24 432**

22 Nettó devizaárfolyam-eredmény

A nettó devizaárfolyam-eredmény fő összetevői a következők:

(ezer EUR)

	2023.1.1-től 2023.12.31-ig	2022.1.1-től 2022.12.31-ig
Devizapozíciók átértékelése		
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	– 123	6 687
Származékos pénzügyi instrumentumok	86 071	– 194 033
Hitelek és előlegek	– 89 458	50 951
Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	– 30 026	25 464
Egyéb	3 479	– 934
Összes devizapozíció átértékelése	**– 30 057**	**– 111 865**
Devizaswapok realizált eredményei (fedezeti költség)	**– 37 828**	**– 28 239**
Nettó devizaárfolyam-eredmény	**– 67 885**	**– 140 104**

23 Általános igazgatási kiadások

Az általános igazgatási kiadások az EBB-nél a beruházási keret kezelése során felmerült tényleges költségeket foglalják magukban, levonva az EBB által közvetlenül a beruházási keret ügyfeleire kiszabott, szokásos bírálati díjakból származó bevételt.

2023. december 31-én az általános igazgatási kiadások összesen – 29,7 millió EUR-t tettek ki (2022. december 31-én – 33,6 millió EUR-t).

24 Nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységben való részvétel (ezer EUR)

A strukturált gazdálkodó egység fogalommeghatározása

A strukturált gazdálkodó egység olyan gazdálkodó egység, amelynek kialakítása szerint nem a szavazati jogok vagy hasonló jogok játsszák a döntő szerepet annak eldöntésében, ki gyakorol ellenőrzést a gazdálkodó egység felett. Az IFRS 12 standard szerint a strukturált gazdálkodó egység gyakran rendelkezik az alábbi tulajdonságok némelyikével vagy mindegyikével:

— korlátozott tevékenységek,

— korlátozott és jól meghatározható célkitűzés, például adózásilag hatékony bérlet megvalósítása, kutatási és fejlesztési tevékenységek megvalósítása érdekében, egy gazdálkodó egység részére történő tőkeforrás vagy finanszírozás biztosítása érdekében vagy annak érdekében, hogy befektetők részére befektetési lehetőségeket biztosítsanak a strukturált gazdálkodó egység eszközeihez kapcsolódó kockázatok és hasznok befektetőknek történő átadása útján,

— nem elegendő saját tőke ahhoz, hogy a strukturált gazdálkodó egység alárendelt pénzügyi támogatás nélkül finanszírozni tudja saját tevékenységeit,

— több, szerződés alapján egymáshoz kapcsolódó, a befektetők részére kibocsátott instrumentum formájában történő finanszírozás, amely hitelkockázat vagy egyéb kockázat koncentrációit eredményezi (részfolyósítások).

Nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységek

A nem konszolidált strukturált gazdálkodó egység kifejezés magában foglal minden olyan strukturált gazdálkodó egységet, amely felett a Keret nem gyakorol ellenőrzést, továbbá magában foglalja a nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységekben levő érdekeltségeket.

A strukturált gazdálkodó egységekben levő érdekeltségek fogalommeghatározása

Az IFRS 12 standard meghatározása szerint az érdekeltség alatt lényegében olyan szerződéses vagy nem szerződéses kapcsolat értendő, amely alapján a beszámolót készítő gazdálkodó egység ki van téve a másik gazdálkodó egység teljesítményéből származó hozamok változékonyságának. Ilyen érdekeltségre példa többek között a részvények birtoklása, valamint a részvétel egyéb formái is, mint például finanszírozás, likviditási támogatás, hitelképesség-növelés, kötelezettségvállalás vagy garanciák rendelkezésre bocsátása a másik gazdálkodó egység számára. Az IFRS 12 standard szerint a beszámolót készítő gazdálkodó egység nem feltétlenül rendelkezik érdekeltséggel egy másik gazdálkodó egységben pusztán azért, mert tipikus megrendelő-szállító viszony áll fenn közöttük.

Az alábbi táblázat azokat a strukturált gazdálkodó egységeket mutatja be, amelyeket a Keret nem konszolidál, de amelyekben érdekeltséget birtokol.

A strukturált gazdálkodó egység típusa	Jelleg és cél	A Keret által birtokolt érdekeltség
Projektfinanszírozás – különleges célú gazdasági egységek hitelezése	A projektfinanszírozási ügyletek (PF-műveletek) olyan ügyletek, amelyek adósságszolgálatához a Keret olyan hitelfelvevőre hagyatkozik, amelynek egyedüli vagy fő bevételi forrását az ilyen adósságból finanszírozott egyetlen vagy néhány eszköz vagy a projekthez kötődő, korábban is létező eszköz jelenti. A PF-műveleteket gyakran különleges célú gazdasági egységek útján finanszírozzák.	Nettó folyósított összegek; Kamatbevétel.
Kockázatitőke-műveletek	A Keret kockázatitőke- és befektetési alapokat finanszíroz. A kockázatitőke- és befektetési alapok befektetők forrásait gyűjtik és kezelik azzal a céllal, hogy részesedést szerezzenek nagy növekedési potenciállal rendelkező kis- és középvállalkozásokban, illetve infrastruktúra-projekteket finanszírozzanak.	A kockázati tőkébe fektető gazdálkodó egység által kibocsátott befektetési jegyek/részvények; Kapott osztalékok mint osztalékbevételek.

Az alábbi táblázat azon nem konszolidált strukturált gazdálkodó egységek könyv szerinti értékét mutatja be, amelyekben a Keret a beszámoló fordulónapján érdekeltséget birtokol, továbbá ismerteti a Keretnek az e gazdálkodó egységekkel kapcsolatos veszteséggel szembeni maximális kitettségét. A veszteséggel szembeni maximális kitettség a könyv szerinti értékből és a kapcsolódó folyósítatlan kötelezettségvállalásokból áll.

		2023.12.31.		2022.12.31.	
A strukturált gazdálkodó egység típusa	Jelleg	Könyv szerinti érték	Veszteséggel szembeni maximális kitettség	Könyv szerinti érték	Veszteséggel szembeni maximális kitettség
Kockázatitőke-alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	693 042	725 781	684 564	1 091 122
Összesen		**693 042**	**725 781**	**684 564**	**1 091 122**

A Keret a megfelelő finanszírozáson túl nem nyújt támogatást a strukturált gazdálkodó egységeknek.

25 **Hatásfinanszírozási Keret (ezer EUR)**

Az AKCS–EU Közös Miniszteri Tanács 2013 júniusában jóváhagyta a 11. EFA-ra vonatkozó pénzügyi jegyzőkönyvet, amely a 2014–2020 közötti időszakot fedi le.

A beruházási keret javára jóváhagytak egy új, 500 millió EUR összegű keretet, az úgynevezett „Hatásfinanszírozási Keretet", amelynek révén a beruházási keret különösen jelentős fejlesztési hatást ígérő projekteket támogathat, viselve egyúttal az ilyen befektetések természetszerűleg magasabb kockázatát. Ez a keret új lehetőségeket biztosít arra, hogy a beruházási keret a következő eszközökbe történő befektetés révén fokozni tudja magánszektorbeli hitelezését:

Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok – ezeket az alapokat olyan magántőkealap-kezelők népszerűsítik – egyre nagyobb számban – amelyek alapjaik alapvető befektetési stratégiájával társadalmi vagy környezetvédelmi problémák enyhítését célozzák, továbbra is szem előtt tartva ugyanakkor az alap és a befektetést befogadó társaság fenntarthatóságát.

Pénzügyi közvetítőknek folyósított hitelek – az érintett közvetítők (például mikrofinanszírozási intézmények, helyi bankok és hitelszövetkezetek) olyan AKCS-országokban működnek, amelyek esetében az EBB a jelenlegi hitelkockázati iránymutatások értelmében – különösen a helyi pénznemben – nem folyósít hitelt, például magas országkockázat, devizaárfolyam-ingadozás vagy az árképzési referenciák hiánya miatt. Az ilyen hitelek fő célja a jelentős fejlesztési hatású projektek finanszírozása, különösen a mikro- és kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás és a mezőgazdaság terén, mivel ezek általában nem finanszírozhatók a beruházási keretből.

Kockázatmegosztást elősegítő eszközök – formájuk szerint első veszteségre nyújtott garanciák (első veszteségviselő részek), amelyek lehetővé teszik, hogy az EBB és a helyi pénzügyi közvetítők (főként kereskedelmi bankok) az ellátatlan kkv-kat és a hatásfinanszírozási kritériumnak megfelelő kis projekteket segítő kockázatmegosztási műveleteket végezzenek olyan helyzetekben, amikor az említett kkv-k és kis projektek nem jutnak piaci finanszírozáshoz. Az első veszteségviselő részeket az EBB által a beruházási keretből finanszírozott, illetve más nemzetközi pénzügyi szervezetek / fejlesztési pénzügyi intézmények által finanszírozott előbbre sorolt garanciarészek viszontgaranciáiként alakították ki, és így jelentős tőkeáttételi hatást teremtenek.

Közvetlen finanszírozás – hitel- vagy tőkefinanszírozási eszközök révén, megbízható és tapasztalt projektgazdák jelentős fejlesztési hatású projektjeihez, természetszerűleg magasabb várható veszteségekkel és nehezebb eszközmegtérüléssel (tőkéhez kötődő típusú kockázat, a szokásosnál magasabb várható veszteségekkel). Az EBB szigorú kiválasztási és támogathatósági feltételeket fog szabni ehhez az eszközhöz, mivel az érintett projektek – jelentős fejlesztési hatásuk ellenére – nem teljesítik a szükséges finanszírozási feltételeket (vagyis kicsi az esélye a befektetés megtérülésének vagy a veszteségek kamatokkal/tőkehozamokkal való ellentételezésének).

A Hatásfinanszírozási Keret lehetővé teszi az új szektorokba, például az egészségügybe és az oktatásba, valamint a mezőgazdaságba és az élelmezésbiztonságba történő diverzifikációt, illetve az új kockázatmegosztási eszközök kifejlesztését is. 2016-ban a Hatásfinanszírozási Keret finanszírozási képessége 800 millió EUR-ra nőtt azáltal, hogy a Keret részben rulírozóvá vált.

Pénzügyi és számviteli szempontból a Hatásfinanszírozási Keret a beruházási keret portfóliójának részét képezi, elszámolásai a Keret éves pénzügyi kimutatásában szerepelnek.

Az alábbi táblázat a könyv szerinti értékeket és a lekötött, de folyósítatlan összegeket tartalmazza, eszköztípusonként:

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2023.12.31-én	Elszámolt veszteség/ valós érték kiigazítás 2023.12.31-én	Könyv szerinti érték 2023.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2023.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2023.12.31--én
Pénzügyi közvetítőknek folyósított hitelek	Hitelek és előlegek	AC	73 423	– 1 522	71 901	7 749	– 334
Közvetlen hitelműveletek	Hitelek és előlegek	Eredmény-nyel szemben valós értéken	152 155	– 58 759	93 396	68 288	–

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2023.12.31-én	Elszámolt veszteség/ valós érték kiigazítás 2023.12.31-én	Könyv szerinti érték 2023.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2023.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2023.12.31-én
Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Eredménnyel szemben valós értéken	110 572	9 936	120 508	58 572	–
Közvetlen tulajdoni részesedések	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Eredménnyel szemben valós értéken	58 889	41 490	100 379	14	–
Kockázatmegosztást elősegítő eszközök	Kibocsátott garanciák	a magasabb összeg szerinti megközelítés (*)	–	–	–	44 264	–
Összesen			**395 039**	**– 8 855**	**386 184**	**178 887**	**– 334**

(*) A részleteket lásd a 2.4.3. megjegyzés későbbi értékelésről szóló szakaszában.

A Hatásfinanszírozási Keret befektetésének típusa	Jelleg	Értékelés	Bruttó érték 2022.12.31-én	Elszámolt veszteség/ valós érték kiigazítás 2022.12.31-én	Könyv szerinti érték 2022.12.31-én	Folyósítatlan összeg 2022.12.31-én	Mérlegen kívüli várható hitelezési veszteség kiigazítás 2022.12.31-én
Pénzügyi közvetítőknek folyósított hitelek	Hitelek és előlegek	AC	79 778	– 3 454	76 324	64 345	– 632
Közvetlen hitelműveletek	Hitelek és előlegek	Eredménnyel szemben valós értéken	104 709	– 45 224	59 485	67 215	–
Társadalmi hatású tőkebefektetési alapok	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Eredménnyel szemben valós értéken	94 385	23 802	118 187	79 393	–
Közvetlen tulajdoni részesedések	Részvények és egyéb változó hozamú értékpapírok	Eredménnyel szemben valós értéken	59 429	26 939	86 368	14	–
Kockázatmegosztást elősegítő eszközök	Kibocsátott garanciák	a magasabb összeg szerinti megközelítés (*)	–	–	–	46 878	–
Összesen			**338 301**	**2 063**	**340 364**	**257 845**	**– 632**

(*) A részleteket lásd a 2.4.3. megjegyzés későbbi értékelésről szóló szakaszában.

Az EBB a Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteire (a pénzügyi közvetítőknek nyújtott hitelek kivételével) az EBB Hitel- és Tőkekockázati Irányelvei szerinti általános megbízási kockázati elveket kell alkalmazni, és a Hatásfinanszírozási Keret közvetlen hitelműveleteihez kapcsolódó kockázatot a műveletek valós értékén kell nyomon követni és jelenteni. A módszertannak megfelelően a Bank a befektetés megalapozottságát és az említett műveletek üzleti életképességének valószínűségét kvalitatív kockázatfelmérés útján értékeli.

26 **Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek**

A Keret az IAS 24 standard összefüggésében kapcsolt félként azonosította az EBB-t, melynek oka az volt, hogy az uniós tagállamok megbízták az EBB-t a Keretnek az alkalmazandó jogi keret rendelkezéseivel összhangban történő kezelésével, beleértve a műveleteinek nyomon követését a teljes visszafizetésig, valamint kulcsfontosságú vezetői személyzeti szolgáltatások nyújtását (az EBB irányítóbizottsága és az EBB auditbizottsága). E tekintetben az EBB jogosult arra, hogy megtérítsse a beruházási keret kezelése során felmerült – az általa közvetlenül a beruházási keret ügyfeleire kiszabott, szokásos bírálati díjakból származó bevétellel csökkentett – tényleges költségeit. A javadalmazással kapcsolatos további részletek a 23. megjegyzésben találhatók.

27 **Későbbi események**

A mérlegfordulónapot követően nem történt olyan lényeges esemény, amely szükségessé tenné a 2023. december 31-i állapot szerinti pénzügyi kimutatások módosítását vagy az abban való közzétételt.

Az Ukrajna orosz megszállásával és annak tágabb gazdasági következményeivel összefüggésben a Bank továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a helyzetet, különösen az ellenőrzés lezárása után felmerülő események felülvizsgálata keretében.